UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 29 03 09 010 0

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL 248 Z5Z3 19--
Ziya Paşa, 'Abdulhamid
Zafername şerhi

1355
8a/139

Żiyā Paşa, ʿAbdü'l-Ḥamīd

Ẓafernāme şerḥi

LIBRARY
MAR 6 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

PL
248
Z5Z3
19--

ظفرنامه شرحی

﴿ ذات حضرت صدارتپناهینك كريد مأموريتلرنده مظفريتلرينه دائر ازميد متصرفی سعادتلو فاضل پاشا حضرتلرينك نظم ايلديكی ظفرنامه در ﴾

بارك الله ذهی كوكبهٔ عال العال	اولش الله عجب نصرت وفيض واقبال
حق بوكيم كورمدی آغاز ايده‌لی دوره فلك	بويله بر فتح وظفر بويله شكوه واجلال
لرزه صالدی فلكه نعرهٔ حياك الله	رعشه ويردی كره‌يه غلغلهٔ يامتعال
كيمه‌لر اولدی بو فتح مبينه مظهر	نه سكندر نه هلاكو نه سزاد وآتيبال
آفرين همتنه آصف عالی قدرك	اولدی شايستهٔ توفيق جناب متعال
كريدی آلدی كيرو صولت سيف وقلمی	خالقنه كلمش ايكن داعيهٔ استقلال
دولتی ايلدی براويله بلادن آزاد	بوقدر پك مشكل اولوردی شوزمانده احوال
اختيار ايلدی بوقشده شومشكل سفری	بوقدر كيم ايتمش ايدی كنديسنی استقلال
بونه غيرت نه حميت نه شجاعتدر بو	هيچ كورلمشمی تواريخ سلفده امثال
عسكره ويردی قومانداينی مثل بوناپارت	كرچه كيم كلدی هيچ سلسله‌سنده جنرال
ويرمدی آبلوقه‌ده شان دونغابه خلل	انكليز دولتنه اولسه سزادر آميرال
واقعا خيليجه جان خيليجه مال اولدی تلف	ايتدی اماكه جزيره شرفن استحصال
اقتضا ايلدی العفو ذكات الظفره	ايتمدی طائفهٔ باغيه‌يی استيصال
يا او تقريركه تفصيل ايدر اجرا آتی	حسن تعبير وبلاغتده بولنمز امثال
سر بسر شيوهٔ اعجاز وسراسر مضمون	لفظی پرنكته وهر نكته‌سی لبريز خيال

﴿ قان ﴾

قان صاچر خامهٔ خونریزی مرکب یرینه
زلف یاره طوقنور مسئله ده خامه سنك
یازدیغی شیلره عزو فؤاد القش خوان
اویله برشهرته مالك كه ملوك عالم
اویله برقدرته صاحب كه مراد ایلرایسه
کندی سلطان دکل اما که نیجه سلطانی
پادشاهك آدی واردر یالکز دیللرده
هرنه ایشلر ایسه لا یسئل عما یفعل
مصرده ایلدی تغییر وراثت حکمی
بلغراد قلعه سین احسان ایله صربستانه
قره طاغ قله لرین یقدی ایسه حکمی نوله
رومدن ارمنیدن یاپدی مشیر و بالا
ویردی مالیه یه تدبیر مصیبی برکت
طوزتتون رسمه کیروب اولدی خزینه لبریز
اعتباری ایله یاپدی نیجه استقراضات
طوتالم جمله امورنده خیانت ایتمش
بویله ایش کورملی ابقا ایسه مقصد نامی
اهل سیف اهل قلم اهل دل اهل انصاف
حامی دین مبین محیی شرع انور
قنغی هنکامه یه کیردیسه مظفر اولدی
اسب دولت بو ترقیده کیدرمیدی عجب
کندینك غیرت ملیه سی قوپمز بوقسه
نظر ایت صورت زیباسنه ماشاالله
قد دکل قامت مطبوعه سی برسروسهی
اویله دستور معظم که نقیب لاشراف
اویله نازك که اکر شابقه لی برقوندره جی
اویله برجربزه نطقیده وارکم ایلر
چوقیدرار رو پابه کتسه عقاب شانی
قهرینه اوغرامدی اوغراسه لر برکره

مشربی معرکهٔ رزمه اولیجه میال
تار معنی دوکیلور پاینه قنغال قنغال
کوردیکی ایشلره تقویم وجریده دلال
نامنی بیلسه اکر البت انکار بلا بجال
کورینور صورت امکانده نیجه امر محال
مقصدی اوزره ایدر بنده کبی استعمال
ذاتیدر تخت حکومتده حقیقی فعال
هرنه حکم ایلسه آزادهٔ تقیید سؤال
ایتدی بریوز باشی یی مملکتین اوزره قرال
دولتك قیلدی تمامیتنی استکمال
پشه توفیق خدا ایله ایدر قاع جبال
ایلدی رسم مساوات حقوقی اکمال
بولدی هب مایهٔ لطفنده جهان وسعت مال
ایتدی تحویل قوائمله نقود استحصال
یوقسه مالیه ایشنده کوریلوردی اشکال
شوکرید خدمتنی وارمیدر انکاره مجال
نه روا شهرت ایچون ذمزمه اولمق بوال
محسن ومکرم وممدوح وغیور وفعال
حافظ دولت ودرهم کن اوتان ضلال
دکدی عارضنه لطمهٔ الحرب سجال
اولمسه همتی مهمیز زن استعجال
چکیلوریوکمی بو محنت کشی اولسه حمال
ندر اول وجه مبارك ندر اول حسن وجمال
کوز دکل چشم دلارای ینابیع زلال
کلسه کر مجلسنه جایی اولور صف نعال
اوینه کلسه ایدر تاقپودان استقبال
خصمنك حق دخی اولسه النده ابطال
بکقوزه ککبوزه دن کلسه عجمی قرتال
نه طوانلرده کزرفاره نه داغلرده چقال

هب ثانیٔ حکیمانه‌دن ایلر نشـأت
همت ومشربیده قدی کبی عالیـدر
سایه‌سنده اوقدر ایتدی جهان کسب حضور
خامه‌نی یقلوردی نیجـه اهل هنرك
نقد وعدی ایله هیمان ضرورت لبریز
کاله‌ٔ ثروت ودادانه اولمز آرشون
والیٔ مصر ایله سلطاندن الوردی احسان
بیتنی مالنی یاقدی ایسه کر نار حریق

طبع پاکنده اکر وارایسه جزئی اهمال
چونکه اسمأ اولنور نامه سمادن انزال
اپاز کیمسه دعاسنده دقیقـه اهمال
جانب عفوه اکر اولمسه طبعی میـال
زر لطفی ایله جیب فقرا مالا مال
غـله‌ٔ نعمت بی غایتی پیاز مکیـال
مقصدی اولمه‌ایدی جمع نقود واموال
کار کیرینی بنـا ایلر آنك بیت المـال

﴿ آصفـا همت مخصوصـهٔ تدبیر کور ﴾
﴿ ایلین دولتی بو حدکماله ایصال ﴾

کلدی برحالته کیم دولت عثمانیه
نه درایت بوکه بکرمی سنه دروعدا یدرك
بونه طالع که جهان خصمك ایکن بونجه زمان
مسلمان لعنت ایدر غیر مسلمان لعنت
اربعینه قدر البته سورر کرمیٔ بحث
آصفا عمرمی اوصافکه حصر ایلیه‌یم
فاضل پیره عته کلسه‌ده سویلر مدحك
طالقـاوقلقده مداراده زمامم بکدی
عاجزم شکرینی ایفاده که ایتدی لطفك
متصرفلغه برقطعه سبب اولمش ایدی

حس اولنمز کیدرشـائبهٔ اضمحلال
الدادوب اوروپایی عالمی ایتدك اغفال
مستقلا اوله‌سك تخت نشین اقبـال
کیمسه‌لر قیمتنی بیلمدی حالا بونه حال
استسم بن نقدر وصفکی ایتمم اجمال
برزمان قابض ارواح ایدرسه امهال
صوپی کوپك اولمسه‌ده دیشلری طورزبطا
اولمدم شمدی یه‌دك نظم فیض وآمال
شمع مقصودمی آخر نفسمده اشعـال
بوقصیده‌م بنی والیلکه ایلر ایصـال

﴿ یتر ای خامه قو تصـدیعی دعا موسمیـدر ﴾
﴿ طوت یوزك قبله‌یه آچ باشکی باصفوت بال ﴾

تا که پرواز ایده آفاقده سیمرغ وهمـا ❊ کبك دارانی چاك ایتمیه شـاهین زوال
لطف واحسانی کبی عمری اوله نامعدود ❊ دین وایمانی قدر کسب ایده فیض واقبال

بنـدهٔ عالی
الفقیر فاضل بوسنوی مواوی متصرف ازمید

ازمیده متصرفی سعادتلو فاضل پاشا حضرتلرینك حق عالی حضرت صدارتپناهیده انشادینه موفق اولدقلری ظفرنامه اوزرینه قرنتنه کتابتندن متقاعد خیری افندینك نظم ایلدیکی تخمیس نفیسدر

حبذا نصر همایون بدیع الاحوال ❊ نعم ذا فتح بشارت علم فراحفال
دیسه عقباده سزا غبطه ایله رستم زال ❊ بارك الله ذهی کوکبهٔ عال العال
﴿ اوحش الله عجب نصرت وفیض واقبال ﴾

اشته تاریخ سلف لازم ایسه بحث ایتك ❊ سطح عالمده نیجه معرکه کچدی کرچك
بونی دیر متفقا یرده بشر کوکده ملك ❊ حق بو کیم کورمدی آغازایدهلی دوره فلك
﴿ بویله بر فتح وظفر بویله شکوه واجلال ﴾

برکوکه کوکده یره ایلدی دهشتله نکاه ❊ حیرتندن آرادی هر بری بر جای پناه
ایتدی سکان سماوات وزمین ناله وآه ❊ لرزه صالدی فلکه نعرهٔ حیاك الله
﴿ رعشه ویردی کرهیه غلغلهٔ یا متعال ﴾

ایدهلم دقت ایله جمله تواریخه نظر ❊ مطلع شرقدن اقصای اقالیمه قدر
کرچه کلدی نیجه صاحب حشم وفتح وظفر ❊ کیمسهلر اولمدی بو فتح مبینه مظهر
﴿ نه سکندر نه هلاکو نه سزار وآنیبال ﴾

صفدر صفشکنی بویله کرکدر صدرك ❊ اولمدی شمدی یهدك فاعلی هیچ برغدرك
نامنی ایلدی تجدید غزای بدرك ❊ آفرین همتنه آصف عالی قدرك
﴿ اولدی شایستهٔ توفیق جناب متعال ﴾

موج اوروب قندیه برجنده مظفر علمی ❊ اوروپا اولدی دل آشفتهٔ حسن رقمی
چونکه بر خدمت ابدی دولتنه ملتزمی ❊ کریدی الدی کیرو همت سیف وقلمی
﴿ خلقنه کلش ایکن داعیهٔ استقلال ﴾

دولتی حسن اداره ایسه مقصود ومراد ❊ اکا یك مانع ایمش کثرت امصار وبلاد
ایتدی بوقاعدهٔ حکمتی کندی ایجاد ❊ دولتی ایلدی بر اوله بلادن آزاد

﴿ بوقسه بك مشكل اولوردی شو زمانده احوال ﴾

صجاجق خلوت ایكن جاریه‌ز ایله یری ✵ طرفه كو یالق ایدركن كیجه‌ز بنده‌لری
بی سبب ترك ایدرك بویله حضوری حضری ✵ اختیار ایلدی بوقیشده شو مشكل سفری

﴿ بوقسه كیم ایتمش ایدی كندیسنی استقبال ﴾

قشلهٔ فكری اولوب جیش ظفرله مملو ✵ قلعهٔ ذهننه اندیشهٔ فتح ایتدی غلو
قلبجن چكدی قیندن دیه‌رك قنده عدو ✵ بونه غیرت نه حمیت نه شجاعتدر بو

﴿ هیچ كورلمشمی تواریخ سلفده امثال ﴾

تن نازنده‌سی نه نازك ایكن پكده نه قارت ✵ كندینه مانع عزم اولمدی كانون ایله مارت
اكا ذ بتله جهاندر شجعسان اسپارت ✵ عسكره ویردی قوماندایی مثال بونابارت

﴿ كرچه كیم كلدی هیچ سلسله‌سنده جنرال ﴾

یكرمی بش قطعه سفینه ایلدی حكمنده فیدل ✵ طوتدی بر روم واپورك برسنه اقدامه بدل
هیچ بحریه‌دن آكاه دكلكن اول ✵ ویردی آبلوقه‌ده شان دونغایه خلل

﴿ انكلیز دولتنه اولسه سزادر آمرال ﴾

چونكه هر كارده ترجیح اولنور شر اخف ✵ ایتدی حكام مسلمانه نصارایی خلف
تیر طعنه بوسببدن اوله‌مز ذاتی هدف ✵ واقعا خیلیجه جان خیلیجه مال اولدی تلف

﴿ ایتدی اما كه جزیره شرفن استحصال ﴾

ذات میدر شیخی عزم ایدلی بو سفره ✵ باش كسرلر قلیجی نامنه جمله كفره
ویرمدی رخصت تعقیب عدو بر نفره ✵ اقتضا ایلدی العفو زكات الظفره

﴿ ایتدی طائفهٔ باغیه‌یی استیصال ﴾

كرچه هرفنده مسلمدر او صدرك ذاتی ✵ علم انشاده خصوصی ایله معلوماتی
بشقه دعواده بولنمز دیه‌لم اثباتی ✵ یا او تقریر كه تفصیل ایدر اجراآتی

﴿ حسن تعبیر و بلاغتده بولنمز امثال ﴾

اویله تقریر كه هر بر سوزی در مكنون ✵ اویله بر نسخه كه هر سطری مرایای فنون

کورن اول ملحمه‌یی یانیجه اولمز مفتون ❊ سرتاسر شیوهٔ اعجاز وسراسر مضمون

لفظی برنکته وهر نکته‌سی ابریز خیال

کوستر کلك فسونکار کونی شب یرینه ❊ عرض ایدر شمشکی قصد ایلسه کوکب یرینه
صایدیور بردۀ‌یی استه مرکب یرینه ❊ قان صیچر خامهٔ خونریزی مرکب یرینه

مشربی معرکهٔ رزمه اولنجه میال

یرینه کوزایره‌مز کلك هنر جامه‌سنك ❊ نور معنی اوزرنده طولاشور هامه‌سنك
اوقو بو بیتنی دقتله ظفرنامه‌سنك ❊ زلف یاره طوقنور مسئله‌ده خامه‌سنك

تار معنی دوکیلور پاینه قنغال قنغال

نه یزارسه اواور اطراسنه مجبور جهان ❊ نه یپارسه ایدر البته تعجب انسان
یا نصل اولمسه آثارینه آدم حیران ❊ یازدیغی شیلره ممتاز وفؤاد آلقش خوان

کوردیکی ایشلره تقویم وجریده دلال

آزکاورصیتنی تعریف ایچون هرنه دیسم ❊ قولکز اورو پانك حالنی کرچه بیلم
بونی بر دیپلومات اغزندن ایشتدم اقدم ❊ اویله بر شهرته مالك که ملوك عالم

نامنی بیلسه اکر البت اکار بالاجمال

بر ایشی یاپمغی ذهننده اکر بیلر ایسه ❊ آنی اجرا ایدر البت نه ایدر بیلر ایسه
اولیور خارج امکان صاتیلان شیلر ایسه ❊ اویله برقدرته مالك که مراد ایلر ایسه

کوریلور صورت امکانده نیجه امر محال

ایتدی تسخیر درایتله شه دورانی ❊ یرادی کندیسنه سلطنت عثمانی
ذاتنه دینه سزا شاه جهان ثانی ❊ کندی سلطان دکل اما که نیجه سلطانی

مقصدی اوزره ایدر بنده کبی استعمال

شه دوران ایله یوق بیننه حائل پرده ❊ یاد اولنمز شوقدر وارکی آدی منبرده
بوقسه اول رتبه بورر حکمی که هر بر یرده ❊ پادشاهك آدی واردر یالکز دیللرده

ذاتیدر تخت حکومتده حقیق فعال

قلبی آینهٔ الهام خدا ونده ازل ❊ ذاتی مرسل کبی معصوم خطایا وزلل
کیمسه‌ر ایلیه‌مز کندی ایله بحث وجدل ❊ هرنه ایشلر ایسه لایسئل عما یفعل

﴿ هرنه حکم ایلسه آزادهٔ تقلید سؤال ﴾

قتل والی‌یه ویروب شامده رخصت حکمی ❊ قیلدی تألیف معادات رعیت حکمی
ویردی لبنانده نصارایه امارت حکمی ❊ مصرده ایلدی تغییر وراثت حکمی

﴿ ایتدی بر یوزباشی‌یی مملکتین اوزره قرال ﴾

ترك املا ایدوب اسلامدن اون بیك خانه ❊ هجرت ایتمشدی اطاعت ایدرك فرمانه
شرط ایدوب رکز علم ایتدیکی قهسارانه ❊ بلغراد قلعه‌سن احسان ایله صربستانه

﴿ دولتك قیلدی تمامیتنی استکمال ﴾

کنزی نصح بلاغت اثری قویدی یوله ❊ صاله‌مز غیری مقدمکی کبی صاعقه صوله
اویله مأمنده نه حاجت اوله‌جق قاره قوله ❊ قاره‌طاغ قله‌لر ین بیقدی ایسه حکمی نوله

﴿ بشه توفیق خدا ایله ایدر قلع جبال ﴾

عزمنه یاور اولور ایسه اکر قصد خدا ❊ قبطیان جایی اولور مسند صدر والا
یالکز ایتدی یهودیلر ایچون استثنا ❊ رومدن ارمنیدن یابدی مشیر وبالا

﴿ ایلدی رسم مساوات حقوقی اکمال ﴾

برزمان اقچه‌جه کورمشدی خزینه قلت ❊ آلیوب آیلغنی خلق چکردی ذلت
یانصل ذاتنه شکر ایتمه‌مشدی ملت ❊ ویردی مالیه‌یه تدبیر مصیبی برکت

﴿ بولدی هب سایهٔ لطفنده جهان وسعت حال ﴾

فقرا ضم ایله ویرکوسی ایدلز تجییز ❊ صانمه اعشار ایله اغنام رسومن ناچیز
بولدی کویا یکی برمعدن سیم وابریز ❊ طوزتتون رسمه کیروب اولدی خزینه لبریز

﴿ ایتدی تحویل قوائمله نقود استحصال ﴾

دولته اوروپا امنیت ایدرمی هیهات ❊ لطف ایدوب ایلمش عرض کفالت اول ذات
اشته لازمسه بو دعوایه دلیل واثبات ❊ اعتباری ایله یابدی نیجه استقراضات

﴿ یوقسه مالیه ایشنده کوریلوردی اشکال ﴾

قونفرانسده دیه‌لم کندی جبانت ایتمش * شام ایشن آخره سهوایله مات ایتمش
نه حمیت نه صداقت نه متانت ایتمش * طوتالم جمله امورنده خیانت ایتمش

شو کریدده خدمتی ویرمز انکاره مجال

شاعده نام برافقه فوادك کیکامی * قتل عام ایتمکه حاجت نه ایدی اسلامی
ایتقه تقلید ایتمزمی اونك انجامی * بویله ایش کورمه‌لی ایتقا ایده مقصد نامی

نه روا شهرت ایچون زمزمه اولق بوال

اویله عالیدر او محمود کزین اسلاف * برلسانده ایکا شایسته بولنمز اوصاف
بویله وصف ایلرایدی ذاتنی کورسه وصاف * اهل سیف اهل قلم اهل دل اهل انصاف

محسن و مکرم و ممدوح و غیور و فعال

داور ملك هنر صفدر نصرت رهبر * قهرمان قدرت و آهن دل و رستم پیکر
مرتضی مشرب و هم طبع خلیل آزر * حامئ دین مبین محئ شرع انور

حافظ دولت و درهم کن اوثان ضلال

بر زمان پادشه عالمه معتبر اولدی * امرینه اولدیغی انجام مسخر اولدی
حاصلی هپ شرف طالعه مظهر اولدی * قنغی هنگامه‌یه کیردیسه مظفر اولدی

دکدی عارضنه لطمة الحرب سجال

اولمز فارس اقباله یورتمك اغرب * سوط غیرت ایله دیواری مثال مرکب
آز زمانده شوقدر فیضه ندر بشقه سبب * اسب دولت یورتقده کیدرمیدی عجب

اولمسه همتی مهمیز زن استعجال

کیمه کندیسنك قارنی یا آج یا طوقسه * بو قدر پارمق آتوب هرایشه بورنی صوقسه
کیرو ویرسون دیه‌لم ذاته بونلر چوقسه * کندینك غیرت ملیه‌سی قوتی یوقسه

چکیلور بویکی بو محنت کشی اولسه حمال

ایلین وجه دلاراسنه برکره نگاه * بردخی عالمه بالقصد ایدر استکراه
اطلبوا الخیر مالنمدن اولور انك آگاه * نظر ایت صورت زیباسنه ماشاء الله

ندر اول وجه مبارك ندر اول حسن جمال

آفتابه یوزینك وارسه‌ده وجه شبهی ❊ آندیرر طلعت میمون فرحنا کی مهی
آنده قیل صنعت مولایه سراپا نگهی ❊ قد دکل قامت مطبوعه‌سی بو سرو سهی

کوز دکل چشم دلاراسی ینابیع زلال

حرم خاصنه داخل اولمزلر ابلاف ❊ علماسك ایدر آمالنی دائم اسعاف
ایلمز نسل رسولی علما استخفاف ❊ اوبله دستور معظمکه نقیب الاشراف

کلسه کر مجلسنه جایی اولور صف نعال

بزم عدالنده مساوی چاوشی طنبوره‌جی ❊ مجلسنده بر اولور لاغوته‌جی استره‌جی
طاتلیجی چیره‌جی یالوسته‌جی مستوره‌جی ❊ اوبله نازکه اکر شاپقه‌لی بر قوندره‌جی

اوینه کلسه ایدر تاقپودن استقبال

اوراتورلر آیوقاتلر یانه کلسه اکر ❊ انی نزدنده البته قالورلر مضطر
بو دکلدر یالکز ذات شریفنده هنر ❊ اوبله بر جربزه نطقنده وارکیم ایلر

خصمنك حقی دخی اولسه انده ابطال

کچدی شهرتده ملوك عرب وایرانی ❊ اتخاذ ایلدی القاب حکمدارانی
مونتورزده صون آلتس یازیلور عنوانی ❊ چوقیدر اوروپایه کتسه عقاب شانی

بکتوزه کبی یوزدن کلسه کچیدی قرتال

مظهر اولسه غضب پاکنه شیر نره ❊ دهشتندن طاغیلور جسمی مثال ذره
موذیات اولمسون آسایش حاله غره ❊ قهرینه اوغرامدی اوغراسه‌ز بر کره

نه طوانلرده کرز فاره نه طاغلرده چقال

بعض احوالده ایلرسه آغرجه حرکت ❊ هر برنده بولنور برنجه سر وحکمت
اکا تنبل دیمك البته خطادر البت ❊ هپ تأنی حکیمانه‌دن ایلر نشأت

طبع پاکنده اکر وار ایسه جزئی اهمال

معن وخاتم دینه‌مز زاتنك امثالیدر ❊ که بونك بنده‌لری لطفی ایله مالیدر
عارضی صاتانه بونی کندیسنك حالیدر ❊ همت ومشربنده طبیعی کی عالیدر

چونکه

﴿ چونكه اسما اولنور نامه سمادن انزال ﴾

همتیله ایده‌لی قاعدهٔ عدل ظهور ❊ نیجه مظلوملرك خاطری اولدی مسرور
بو یله لطفك كیم ایدر شكرینی ایفاده قصور ❊ سایه‌سنده اوقدر ایتدی جهان كسب حضور

﴿ ایلمز كیسه دعاسنده دقیقه اهمال ﴾

نفرتی اولسه‌ده فاضللره اول كافورك ❊ اوغلنی تربیه ایتمك كبیدر بر پدرك
یوقسه تمییز ایدر بیننی شاب و شكرك ❊ خانمانی یقیلوردی نیجه اهل هنرك

﴿ جانب عفوه اگر اولمسه طبعی میال ﴾

چونكه املا سوزی ایلر كوتوسندن تمییز ❊ نطقی تأثیر ایدر اولسه‌ده غایتله وجیز
اهل حاجاته اولور هر سخن شوق انگیز ❊ نقد وعدی ایله همان ضرورت لبریز

﴿ زر لطفی ایله جیب فقرا مالامال ﴾

اولدلی طرفه نمایان غرابات شئون ❊ كورمدی مثلنی بو چارسوی ریب منون
حسدندن یبدر بوزه كیسه قارون ❊ كالهٔ ثروت و داراتنه اولمز آرشون

﴿ غلهٔ نعمت بی غایتی بیلمز مكیال ﴾

ثروت و نعمتی محصول تصرفدر اینسان ❊ ارتكابه ویره‌مز مشربی چونكه امكان
شویلدشمزمی بو دعوایه كركسه برهان ❊ والیٔ مصر ایله سلطاندن اولوردی احسان

﴿ مقصدی اولسه ایدی جمع نقود و اموال ﴾

كوردیكی خدمته املاكی اولنده تطبیق ❊ آجیوب حاله انصاف ایدر اهل تدقیق
ذاتاً خشاب ایدی هم كندینه نسبت ایله ضیق ❊ بیتنی مالنی یاقدیسه اگر نار حریق

﴿ كار كیرینی بنا ایلر انك بیت المال ﴾

فتح ایدن عالم اندیشه‌یی شمشیر كبیدر ❊ ضبط ایدن مملكتی تیغ جهانگیر كبیدر
ویرن امید تجدد بزه تقریر كبیدر ❊ آصفا همت مخصوصهٔ تدبیر كبیدر

﴿ ایلین دولتی بو حدّ كماله ایصال ﴾

بوزدی اخلاقنی هپ ملت عثمانیه ❊ قالمدی كیسه‌ده هیچ غیرت عثمانیه
كتدی اسكی شرف و شوكت عثمانیه ❊ كیردی برحالته كیم دولت عثمانیه

حس اولنمز کیمسه‌ده شائبهٔ اضمحلال

کرچه بك چوق هنرایستر بوغی وار کوستره‌مك ✽ آنی دوزمکدن ایناندرمه‌سی مشکلدر پك
ایلدی خیلی وقوعاتده یاردم کرچك ✽ نه درایت بو که یکرمی سنه‌در وعدایدرك

آلداتوب اوروپای عالمی ایتدك اغفال

اولدی مغلوب ومسخر سکا سلطان جهان ✽ نیجه یل ایتدك انك نامنه حکم وفرمان
نقدر فکر تعجب ایلیاورسه شایان ✽ بونه طالع که جهان خصمك ایکن بونجه زمان

مستقلا اولەسك تخت نشین اقبال

وعد اصلاحه دنخی ایلیوب امنیت ✽ حکمت آمیز اولان افعالی صانورلر جنت
هر بلایی سکا بالذات ایدرلر نسبت ✽ مسلمان لعنت ایدر غیر مسلمان لعنت

کیمسه‌لر قیتکی بیلمدی حالا بونه حال

بزم الفتده صفو قدر اوقدر کرمیٔ بحث ✽ ایدر انسانه بیلان کبی اثر کرمیٔ بحث
بو حرارتله کیدر ایسه اکر کرمیٔ بحث ✽ اربعینه قدر البته سورر کرمیٔ بحث

استرم بن نقدر وصفکی ایتمك اجمال

اختیارم بنی لال ایلدی لطفك نه دیم ✽ وصفکه سوز بولەمم نیلیه‌یم نشلیه‌یم
(فاضل) شعرایله باری سوزی برایده‌یم ✽ آه فعمری اوصافکه حصر ایلیه‌یم

بوزمان قابض ارواح ایدرسه امهال

الده‌رق مستند شیمهٔ عفو وصفحك ✽ نعتکی فاضل ایدرخیری قوالکده شرحك
کنج ایکن سویلمامشدی بنه ذم وقدحك ✽ (فاضل) پیره عته کلەده سویلر مدحك

صوی کوپك قالمه‌ده دیشلری طورمز بطال

کاه طاغلرده وصحراده زمانم کچدی ✽ کاه مالیه‌ده دعواده زمانم کچدی
حاصلی حرص ایله خلیاده زمانم کچدی ✽ طالقاوقاقده مداراده زمانم کچدی

اولمدم شمدی‌یه‌دك مظهر فیض وآمال

نالهٔ حرصمی انجام ایشیتدی لطفك ✽ بکا القای حیات ایلدی کتدی لطفك
ثمرانك یورکی یاغن اریتدی لطفك ✽ عاجزم شکر بنی ایفاده کایتدی لطفك

شمع مقصودمی آخر نفسمده اشعال

یأس وحرمان ایله بکزم صرار وب صولمش ایدی ❊ هل طاوب صاچله صقالم یولمش ایدی
غالبا محنت ایله چله دخی طولمش ایدی ❊ متصرفلغه برقطعه سبب اولمش ایدی

بو قصیده م نجی والیا که ایلر ایصال

نته کیم شهر مابس طبجه شفامو سمیدر ❊ اهل حاجاته سحر وقتی صفا موسمیدر
ایده لم صدق ایله مولایه رجا موسمیدر ❊ یتر ای خامه قو تصدیعی دعا موسمیدر

طوت بوزك قبله به آچ باشکی باصفوت بال

تاکه آتشده بوله مرغ سمندر مأوی ❊ ایده خاکستری ققنوسی دمادم احیا
کوستره نسر فلك جنبش پرواز نما ❊ ناکه پروازایده آفاقده سیمرغ وهما

کبت دارانی چاك ایتمیه شاهین ذوال

اولیوب کندیسی آزرده دل بود نبود ❊ قیله حق کندینی وارسته تعریض حسود
قد مطبوعی بو بونجه اوله ظلی ممدود ❊ لطف واحسانی کبی عمری اوله نامعدود

دین وایمانی قدر کسب ایده فیض واقبال

تمت

(ضبطیه مشیری دولتلو حسنی پاشا حضرتلرینك ذکر اولنان (ظفرنامه) اوزرینه قلمه الدقلری شرح دلپذیردر)

حمد وثنای لا یحصی اول ناظم منظومهٔ اشیایه سزاوار و احرادرکه نوع انسانی خصیصهٔ عقل وتمیز وحریت وسجیهٔ کبر وعجب ونخوت ایله حیوانات سائره دن ممتاز ومستثنا ایتدیکی حالده قیونلرك کوسمنه متبعت غیر اختیاریه سی کبی ملیون ملیون خلقی بر و یا برقاچ شخصك حکم وکیفنه محکوم وفدا قیلدی وصلوات وتحایا اول افصح عرباك روضهٔ مقدسه سنه تقدیم واتحافه شایان وسزادرکه (الخلافة من بعدی ثلاثون سنة) اخبار صدق شعاریله ملوك عضوضك تلاحقنه اشارت وایما و (کعب) کبی قانی حلال ایدلمش برمجرمه برقصیدهٔ بلیغه جائزه سی اوله رق بردهٔ مخصوصه سنی اعطا واهدا ایلدی بعدذا بو فقیر بینوا یعنی مشیر ضبطیه حالا حسنی شیدا اشبو وجهله کلامه آغاز وابتدا ایدرکه سائقهٔ قدر وقضا ایله حین صباوتمدن برو تتبع اشعار اسلافه مبتلا اولوب کاه عاشق عمر وکوهری حضراتنك آثار بی بهازینه نظر حیرتله تحسین کویا وکاه دخی من غیر حد طریقت علیهٔ رفاعیه یه انتساب عاجزانهم جهتیله جانب حقیقته توجیه وجههٔ شوق وهوا ایدرك امرم یونس وقیغوسز حضراتنك کفتار حقیقت شعارلریله فیوضات بخش دل بینوا اولوردم اکرچه طبع ناچیزانه مده برمصرع برجسته نظمنه بیله ذره قدر استعداد اولمدیغنی بیلورسمده (باقی قلان بو قبه ده برخوش صدا ایمش) فحواسنجه اخلافه یادکار اولمق آرزوی خالصانه سیله کاهیجه قیاباشی بوالده بعض هرزه نرسو یلیه رك نافهمان احبابه اوقور و بعضا دخی نفس اماره ردیفنده کی منظومه کبی برطاقم خرافات یازه رق ومجلد اقچه سنی کندم و یره رك تذهیب ایله لاجل الخلوص اولیای اموره عرض وتقدیم ایدردم اثنای شبابمده ضبطیه مشیری اسبق متوفی محمد پاشانك خواص اتباعندن اولدیغم جهتیله مجرد انك فیض همتیله قطعا استحقاقم یوغیکن رتبهٔ وزارته نائل و بوندن چندسنه مقدم سلانیك والیلکنه مأمور یتله ممتاز اقران وامائل اولدم متصف اولدیغم حلیهٔ عفت واستقامت ارتکابه مانع جرأت اولورکن وزارتدن طولایی بالضروره اختیار اولنان دیون وباخصوص صراف دینلان ملعون ذهنمی کوناکون اندیشه لرله مشحون ایدوب اوراده دفتردار بولنان عبد النافع افندینك دخی خلوص مخصوصی بو حاله مقرون اولمغله

صبحی بکك هنکام تفتیشنده کی عربده میدانه چیقدی ٧ و بك افندیك اظهار خدمت و صداقت آرزوسیله ایتدیکی شماطه اوقدر بیودی که نه ولی نعمتم اولان محمد پاشا و نه ده انك حامیسی بولنان ذات عالی بی همتا تحریك شنعهٔ صحابتیه جرأت ایده مدیلر بالآخره اورادن عزل ایله برمدت منکوب قالدم بعده روم ایلی والیلکنه مأمور اولدم بو دولته صداقتله براتلق معتاد اولمدیغندن الدن کلدیکی قدر اثبات مدعای استقامته چالشدم ایسه ده برقاچ ناموس ایله بر پاپاسك شکایتی اوزرینه اورادن دخی تکرر عزل ایدلدم لکن انك اوزرینه چوق چکمدی بروسه والیلکنی بقالدم بوراده اولیکی ایشم اهالیٔ خام ارواحی ارشاد ایچون باشمده کلاه مولوی اولدیغی حالده رحله باشنده مثنوی اوقوتمق وایکنجیسی دخی اول حوالی یی اشقیا وماوراء شرلرندن تخلیص ایتمك اولدی سایهٔ سطوتوایهٔ حضرت کیتی ستانیده بونلرك وجودینی عالمدن قالدردم اگرچه مؤخرا بوخبیثلر ینه باش کوستردیلر سه ده بوحال عبد فقیرك قصورمدن اولمیوب بونلرك مزارلری اخلافم طرفندن لایقیله محافظه اولنه مامسندن نشأت ایلدیکی اوراده کی بهسا افندیك وسائر ذواتك معلومیدر هرنه ایسه بوراده ضبط وربط مملکتجه وقوعه کلان اقدامات عاجزانه م رهین تقدیر عالی اولهرق سفینهٔ دولتك قپودان شوکت نشانی ویدمؤید خلافتك بیاغی برمصنع ومکمل قبله نماسی اولان دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفکر الثاقب متمم مهام الانام بالرأی الصائب حالا وزیر اعظم ووکیل مطلق پادشاه عالم اعنی (عالی پاشا) یسرالله مایرید زمایشا حضرتلرینك عنایت مخصوصهٔ فخیمانه زیله ضبطیه مشیرلکنه نصب اولندم

بومأموریت جلیله به حین تعیینمده ایلیغم برنجی تعلیمات (یکی عثمانلیلر) دنیلان و برمدتدن برو نشریات باغیانه زیله عالی پاشا افندمزك صمیمی حضور وراحتنی اتعابه جسارت ایدن جمعیت مفسده نك نشرایتدکلری مخبر حریت وعلوم غزته سی کبی اوراقك استانبولده منع تداولی بابی استحصالدن عبارت اوله‌رق متوکلا علی الله ایچرو صیغادم بوجمعیتك ارکاننه منسوب ایکی اوانلری حقلی حقسز (همان جناب باری قصورمی عفو ایلیه) حبس ایتدم برطاقنی دخی نفیه کوندردم وحین استنطاقلرنده کمال حدتمدن کندمی ضبط ایده میوب کلخن اصطلاحی اوزره هر برینه سوکدم صایدم و بعض رواترلردن بولدیغم جاسوسلره وواسطه زه برچوق پاره ز ویردم تفتیش مأمورلرینی زمیندن زیاده چوغالتدم واقعا خزینه نك حال حاضری ایجابنجه بو بیهوده مصرفلره تأسف اولنورسه ده (الضرورات تبیح المحظورات) قاعده سنجه مادام که ولی نعمتی بی منتهاك حضور درون الهام مشحونی قضیهٔ معتنا بهاسنك حصولی مقصد بله

٧ کویا دنیاده هیچ اولامش برشی کبی منه

اختیار اولندیغندن یوركم اچیلدی لكن خبیثلر بنه بیك درلو واسطه‌لر بولوب غزته‌لرینی استانبوله صوقیورلر بنابرین منفعتلری اولدیغنی بوقدر انصاف واحسانی پایان اوزرینه مقبول عالی اوله‌جق برخدمت فوق العاده ابرازینه موفق اوله‌مدیغمدن بوآنه قدر دلخون ایدم تاكه ازمید متصرفی سابق سعادتلو فاضل پاشا برادرمك كریده ظفرینه دائر كشیده سلك نظم ایندیكی (ظفرنامه) كچنلرده اله كچدی بیك دفعه اوقودم براقدم بنه الدم حسن اسلوب و بلاغتنه حیران قالدم بعده قرنداشكمدن متقاعد خیری افندینك اول منظومهٔ مرغوبه اوزرینه انشا ایتمش اولدیغی تخمیس نفیس مشهودم اولدی حاوی اولدیغی دررالفاظ غریبه وغرر معانی عجیبه ایله او بنده متأثر اولدی‌كه مطموره‌ٔ دل ویران انوارشوق وغیرت وفیوضات ایله طولدی كندی كندیمه خطاب ایدوب (شو فاضل پاشانیلان احمق بوشناق ضیا بكك اورو پایه عزیمتی هنگامنده نظم ایلدیكی قطعهٔ معلومه ایله مقام عالیٔ صدارت عظمایه اخلاصنی اعلان ایتدیكله ازمید متصرفلغنه نائل اولدی خیری دخی برابنه یرامدیغی حالده بشبیك غروش تقاعدیه معاش ایله خانه‌سنده اقامتله دعای واجب الادای جناب صدر عالی قدره مواظبت ایتمكده ایكن ضیابك ایله كمال بك وسعاوی افندینك عزیمتلری ایچون تاریخ سویلیوب اثبات مدعای انتساب ایلدی یا بن كه هیچ ذكرم اولمدیغی حالده بورتبه‌یه بومأموریته اوذات عالی همتك عنایت مخصوصه‌سیله نائل اوله‌یم خصوصیله عصرك شاعر ماهرلرندن بوانده‌یم وقتیله ضیابكك ترجیع بندینی شرح ایده‌یم شمدی المدن برایش كلزكبی اوتوره‌یم بونه تنبللك بونه حیوانلق) دیدم همان خامهٔ مشكین علامه‌یی دست همته الدم وصلوات فجری واوراد معتاده‌می بعد الادا روحانیت پیره متوجه قالدم اول انده ظهور ایدن تجلیات معنویه‌دن نظم برینه نثر وادیسنه سلوك خیر اوله‌جغی استدلال اولنمغله ٭ همان منظومهٔ مذكوره‌نك تخمیسی ایله برابر شرحنه خامه جنبان ابتدا اولدم

امیدوارمكه سرزدهٔ ظهور اوله‌جق خطیئاتم اول منبع لطف ومرحمتك مجلس فیوضات انیسنده مقرون عفو وعنایت اوله‌رق قصورم اخلاصمه باغشلانور وسینهٔ مفخرتم مرصع برنشان ذیشان ایله شعشعه‌لنور والله الموفق وعلیه التكلان

حبذا نصر همایون بدیع الاحوال ٭ نعم‌ذا فتح بشارت علم فرخفال

دیسه‌ عقباده سزاشبطه ایله رستم زال ٭ بارك الله ذهی كوكبهٔ عال العال

لوحش الله عجب نصرت وفیض واقبال

(حبذا) قاموسده برهانده بولنمدیغندن ظن عاجزانه‌مه كوره كلدانی یاخود فرانسزجه اولملیدر معناسی ایسه اولسانلره واقف ایچون خفی دكلدر

٭ یعنی انلره نظم جهتی و برلدی ایسه بزه دخی نثرفیضی و یرلدی منه ﴿ نصر ﴾

(نصر همایون) اغلب احتمال ترسانهٔ عامرهده مرسا نشین تعطیل اولان اسکی بکلك سفینه‌لردن برینك اسمی اوله‌لیدر (بدایع الاحوال) قاسم ایله بدایع داستانی اوقیانلرك معلومیدر (نعم‌ذا) حبذانك اشیدر (فتح) فتح‌یفتح اولدیغی بابدندر (بشارت) غایت چرکین وقورقنج چهره‌لی معناسنه‌در زیرا نزم و جهوالده برینه طارلدیغی زمان بشارت دیه ذم ایدر (علم) قاموسك وانقولینك بیانلرینه کوره پك چوق معنایه دلالت ایدوب بوراده طاغ تپه‌سی معناسی مراد اولنمسی بجادر زیرا کرید فتوحاتی طاغ تپه‌لرنده ایدیلان محار بانله حاصل اولدی (فرخفال) کورکفسال وزننده لغات عربیه‌دندر اکرچه (فر) زینت معناسنه ایسه‌ده (خفل) کلمه‌سی کتب لغاتده بولنه‌مدی اشبو ناظم تحریر بومنظومه‌یی فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن وزنی اوزره نظم ایدرکن شو مصرعده هرنصل ایسه تقطیعه رعایت اتمه‌مش اولمغله من غیرحد اخطار اولنور (عقباده سزا) دنیاده بلا وزنی اوزره معناسی معلومدر (غبطه) حسدك اهونیدر (رستم) مشهور ایران پهلوانلرندندر (زال) رستمك پدریدر شهنامه مطالعه ایدنلر بیلورلر (بارك الله) جملهٔ تبریکیه‌در ناظم تحریر (ظفرنامه) سنی بو جمله ایله ابتدا اتمسی نه صنعتدر (زهی) عجب معناسنه (کوکبه) کوکب عربجه ییلدز دیمك اولدیغندن اخرنده‌کی علامت تأنیثه نظرا بسبللی کوکبه زهره‌نك اسمی اوله‌لیدر (عال) عالی پاشا حضرتلرینه اشارت اولوب وزن ایچون یا حذف اولنمشدر (العال) انك مکرریدر (اوحش) بودخی اسکی لغتلردن اوله‌لیدر دیکر کلمه‌لر معلوم (خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك سطوت وشجاعتی بدیع ایله مساوی ووقار ورزانتی نصر همایون قالیونك مهابتنه معادلدر هرنه قدر طاغ تپه‌لرنده او بشارت یوزلی روم باليقاری یازی مقابله‌یه تصدی ایتدیلرسه‌ده ینه رستم زال عقباده دیه سزادرنه‌یی اشته شو مطلع قصیده‌یی بارك الله ماشاء الله (عال پاشا حضرتلرینك طالع مکارم مطالعی زهره یعنی ییلدزی دیشیدر عجبا نصرت وفیض واقبال دها نصل اولور

اشته تاریخ سلف لازم ایسه بحث ایتك ※ سطح عالمده نیجه معرکه جنکدی کرچك
بونی دیر متفقا پرده بشر کوکده ملك ※ حق بو کیم کورمدی آغاز ایدلی دوره فلك
※ بویله بر فتح وظفر بویله شکوه واجلال ※

(تاریخ سلف) یرینه تواریخ اسلاف دینلسه دها جمیلی اولوردی لکن وزن بوزیله‌جق (بحث ایتك) هیچ کیمسه‌نك خاطرینه بو بوراده بحث نه‌ك کلمه‌جکندن ناظم تحریر حضرتلری ومصرعی سوز اولسون ویاخود قافیه طواسون ایچون سوملش

اولمليدر (سطح) خانه‌نك دوشمه تخته‌لری محلی معناسنه (معركه) محاربه وعربده معناسنه اولمق كرك (كچدی) وكرچك كلمه‌زنده‌كی جناس ارباب معانی‌یه بديهيدر (متفقا) عربجه مفعول مطلق اولوب بالاتفاق ديمك ايمش (پرده بشمر) (كوكده ملك) جمله‌زنده‌كی تناسب محتاج بيان دكلدر (آغاز) باشلمق معناسنه اولديغی برهانده محرردر (شكوه) عظمت ديمك اولديغی ينه برهانك شهادتيله ثابتدر ديكر كلمه‌زك معنالری معلوم خبری وفاضل شو بش مصرعده اول قدر معانئ لطيفه درجنه موفق اولمشلردر كه ادراكی هركسك استعدادينه كوره در اما فقيرك استخراجمه كوره (خلاصهٔ معنی) اشته اسلافك تاريخلرينی اوقويه‌لم لازمسه بحث ده ايده‌لم عالمك دوشمه تخته‌زنده كرچكدن چوق محاربه‌لر كچدی امابوسوزی پرده‌كی بشمرز كوكده‌كی ملكلرسو يلرز نه ديرز فلكك دونمكه باشلايه‌لی بويله غالبيت بويله مظفريت بويله عظمت بويله كوراتی كورمدی های های

بركوكه كوكده يره ايلدی دهشتله نكاه ❋ حيرتندن آرادی هر بری برجای پناه
ايتدی سكان سماوات وزمين ناله وآه ❋ ززه صالدی فلكه نعرهٔ حيالك الله
❋ رعشه ويردی كره‌يه غلغلهٔ يامتعال ❋

(بركوكی) طونه‌نك قارشو ساحلنده برقصبه‌در (كوكده) كوك بوزنده ديمكدر (دهشت) معلوميا قورقو معناسنه (نكاه) كوز سوزه‌رك باقمه (حيرت) شاشقنلق (جای) برنقطه ايله اولورسه جايمقدن امر حاضر اوچ نقطه‌لی اولورسه ايرمق وياخود قهوه كبی ايچيلان معهود يپراق اراق بوراده نظم تحريرك مرادی قنغيسی اولديغی معين اولمديغندن قرينه ايله اويدرمليدر (پناه) صغنه‌جق محل (سكان) ساكن جمعيدر كو پكلر ديمك نته كم فرهنك شعوری كوسترر (سماوات) عربجه كوكلر ديمك (زمين) يريوزی معناسنه (ناله) باغروب چاغرمق نته كم ضبطيه‌ز حبسخانه‌ده برمجرمی سويلتمك ايچون قرباج ايله دوكدكلرنده بوحال چوق كره وقوعه كلور (آه) تركجه فلكك كوركی تعبير اولنور (ززه) هرزه وزننده تتره‌مك (نعره) معلوميه جيلرك ايكی قپولده چاقوب چاقوب عشق طومالدقده طنه‌زكبی باغرملرينه اطلاق اولنور (حيالك الله) جملهٔ عربيه‌در اللهجانكی السون معناسنه ٧ (رعشه) ززه كبی (كره) يوارلق (غلغله) محبوسلرك حبسخانه‌دن برآواز ايله اچيلقدن اوليورز ديه باغرشملری كبی شماطه معناسنه (يامتعال) بونده‌كی عالی پاشا حضرتلرينك اسمی مندرجدر (خلاصهٔ معنی) بركوكده بريسی چای ايچمش ياخود برايشدن جايمش وعلی قول برچايدن كچيورمش هوا شمشككی

٧ الله سنی ديراتسون معناسنده كاور صكره‌دن تحقيق اولندی منه ﴿ اولديغندن ﴾

ايلديغي قدر كوك يوزينه بالقعه قورقش صكره بر يوزنده كي كوبكلر باغرروق اطرافني صارمش حريف صيغنه جق بر بولهمامش الله جانكزي السون ديه رك باغروب چاغرمش نهايت تتره يه رك بر يواراق طاش يقه لمش عالي پاشا حضرتلرينك روحانيتنه صيغنه رق آنمش قورتلمش ايده لم دقت ايله جمله تواريخنه نظر ❋ مطلع شرقدن اقصاى اقاليمه قدر كرچه كلدي نيجه صاحب حشم وفتح وظفر ❋ كيمسه ز اولمدي بو فتح مبينه مظهر

❋ نه سكندر نه هلاكو نه سزار وانيبال ❋

(دقت) دقيقه دن مأخوذدر تركجه سي اينجه اله رك صيق طوقومه معناسنه بو عباره ده بيان اولنان مآل دخي دقايق رقايقدن اولمغله ناظم دقيق بو لفظ ايله نيجه معناى دقيقه ارشاد بيورمشدر (تواريخ) تاريخلر ديمك (نظر) عربجه باقمق ديمك ايسه ده اصطلاح اهل طريقده ذات معناسنده ده مستعملدر مثلا نظريكز ديوركه ذاتكز ديمكدر بو مقوله حقايقه وقوف طريق عليه يه انتساب ايله خلوتلرده چله نزه وقوف اولديغندن ناظم تحريرك اهل حال اولديغنه دخي بو تعبير دلالت ايدر (مطلع) بر منظومه نك اولكي بيتنه ديور مثلا يونس حضرتلرينك مشهور نظم متصوفانه سنك مطلعي بودر (چيقدم اريك دالنه يدم انده اوزومي) الى اخره ❋ (اقصا) اقصاق مخففي اولاق محتملدر (اقاليم) اقليملر ديمك (قدر) معلوميا قضانك ارقداشيدر (كرچه) كرچك ديمك (حشم) خشم ايله بر يازيلور فقط حالك نقطه سي بوقدر (فتح مبين) معلوم (مظهر) رفاعي خانقاهلرنده نوبه وقدملر ايله برابر چالدقلري زيللره اطلاق اولنور (سكندر) الفسز اوله رق اسكندر مخففي اولوب تلميح لطيفي شاملدر نته كم شاعرك (كون بللوريني سكن دريمش بو برآينهٔ سكندر ايمش) بيتنده واقعدر (هلاكو) دولت عباسيه يي مضمحل ايدن تاتار خانلرندن بر يدر ظلم ايله معروفدر (سزار) غالبا خزار وزننده بيلمم كيمك اسميدر (انيبال) انيال وزننده بوده بيلديكم بر شخص دكلدر

(خلاصهٔ معنى) ارباب دقتدن بر ذات اقصاق مداعي بولنده برچوق تاريخلر سويلك ايچون قلمي النه الوب بر مطلع يازمش صكره هر نه سببه مبني ايسه كرچكدن خشيه كلوب حدتندن مظهر چالمغه باشلامش اسكندر ايله هلاكو وكيلر اولديغني بيلديكم ديكر ايكي ادم دخي بو حاله متحير اولوب قالمشلر بو بيتدن مقصود اكلاشيله مدى

صفدر صفشكني بو يله كركدر صدرك ❋ اولمدي شمدي يه دك فاعلي هيچ بر غدرك نامني ايلمدي تجديد غزاي بدرك ❋ آفرين همتنه اصف عالي قدرك

❋ اولدى شايستهٔ توفيق جناب متعال ❋

(صفدر) قپوچوقدارلری اسکیلرندن برذاتدر عثمان صفدر افندی دیرلر بوراده اعرابجه صدرك فاعلیدر برده مخدومی درایت موسومی واردرکه برزمانلر لوندره سفارتی معیتنده بولاندی اسمی (چاچرون سرمد) در (صفشکن) بر قاریشق کلمه اولوب نه دیمك اولدیغنی بیلمك استیانلر لغت عثمانیه یه مراجعت بیوره‌لر (بویله) شویله‌نك عینیدر (کرکدر) فالکدر وزننده برلغتدر (صدرك) یعنی مقام صدارتك دیمکدر زیرا هیئت دولت برانسانه تشبیه اولندقده باشی تخت سلطنت کوکسی ده مقام صدارت اولور (فاعل) فعل یفعل دن اسم فاعل (غدر) حقانیت خلافنده معامله معناسنه (غزای بدر) سیرلرده مصرحدر (آفرین) فرانسزجه‌ده‌کی براووك فارسی ترکجه‌سیدر (آصف) حضرت سلیمانك وزیری ایمش (عالی قدر) عالی پاشا افندمزك قدر وقیمتلرینك یوکسکلکنه اشارت (شایسته) جاریه اسملرندندر (توفیق) ادبلی ادبسز برچوق ذواتك اسمی اولوب بوراده قنغیسی مراداولندیغی (معنی الشعر فی بطن الشاعر) مثلنجه یالکز ناظم تحریره معلومدر (جناب) بواسمده عصر سابقده رجالدن بری وارمش غایت چرکین ایمش برالای کونی رجال دولت دبدبه‌لریله تشریفات اوزره کیدرلر ایکن فقیره برخاتون صدقه طلبیله حالت افندی مرحومك یانه صوقیلوب بویلی یوکسه‌رك (الله سنی پادشاهه شرین کوسترسون) دیو دعا ایتمش حالت افندی قادینه برایکی التون صیقشدروب (قادین بودعایه بندن زیاده شوکیروده کلان ذات محتاجدر) دیو جناب افندی یی کوسترمش (خلاصهٔ معنی) صفدر افندی فاعل صدرایسه‌ده کیسه‌یه غدر ایتمامش مشرکلرله محاربه ایدرك غزای بدرك نامنی تجدید ایتدیکندن عالی پاشا حضرتلرینك کریدن عودتنده هرکس (براوو) مقامنده ال چیرپشلر بوکوراتیده شایسته قادینلر توفیق بکلر توفیق افندیلر دخی بولنمش حتی جناب افندینك روحانیتی بیله

موج اوروب قندیه برجنده مظفر علمی ☼ اوروپا اولدی دل آشفتهٔ حسن رقی
چونکه برخدمت ایدی دولتـه ملتزمی ☼ کریدی الدی کیرو همت سیف وقلمی
☼ حلقنـه کلش ایکن داعیـهٔ استقلال ☼

(موج) طالغه معناسنه (قندیه) کریدده صابون چیقان مملکت کنده کز کنارنده‌در موج ایله قندیه‌نك مناسبتی اربابنه غیر خفیدر (برج) قلعه‌لرك چیقندیلی یرلری (مظفر) ظفر یظفر تفعیل بابندن مفعول و بر نفرك اسمی اولمق ذکر کدر (علم) معلوم (اوروپا) برنوع مخصوص اوزره کسلمش صاچ معناسنه اوروپایی کسدردی تعبیری مشهوردر (آشفته) یوزی آچلمش یعنی فاحشه (حسن)

کوزلك (رقم) حساب اشارتلری اوچنجی مصرعك فاعلی مستتر عاجز بانا افندمزدر (غفلت اولنمیه) (کرید) اق دکزده برادهٔ در برقاچ سنه اول یونانستانه الحاق سوداسیله اهالیٔ خرستیانی ایاقلانمش و بونلرك اصلاحی ایچون اول امرده مصطفی نائلی پاشا وصکره‌دن سردار اکرم عمر پاشا ارسال اولندیغی حالده بروجه مطلوب ایش کوره‌مدکلرندن ذات حضرت صدارتپناهی بالذات اختیار مشاق سفر ایدوب کتمش ایدی نته کم بو ماده بیتلرك اجکدر (همت) اورته او بونلرنده ترکه چیقان دکل بوراده حال تا اقدام وغیرت معنالرینه‌در (سیف) قلیج (قلم) یازی یازدیغمز قامش (خلق) بوراده مخلوقات معناسنه اولیوب بالکه اهالیٔ خرستیان دیمکدر (داعیه) دعا ودعوی ماده‌لرندن فاعل مؤنثدر (استقلال) باشلی باشنه اولوب قاریشوب کورشنی اولمامق معناسنه‌در

(خلاصهٔ معنی) برفورتنه کوننده دکزطالغه‌لانورکن قندیه قلعه‌سنك برجنده نوبت بکلیان برنفر اوروپاسنی کسدرمکی قورر بسالی بر بودکانه کیدرکن (بیتده بوراسی محذوفدر) برآشفته‌یه راست کلوب حسننه عاشق اولور درحال طالعنی بو قلمق ایچون رقم دوکر ظاهرا نفرك مخملیکی ده اولایدر بوار القدده دوانه برخدمت بیك التزام ایدوب آشفته‌یی براقور رقم دوکدیکی قلم برالنده وسیف سارم دیکر النده اولدیغی حالده کریده برهجوم کوستر کیرو الور بوده برزمانده که کرید خلق باشلی باشنه اولق سوداسنده بولنورلر زهی غیرت

دولتی حسن اداره ایسه مقصود ومرام ❊ اکاپك مانع ایمش کثرت امصار وبلاد
ایتدی بوقاعدهٔ حکمتی اسکندر ایجاد ❊ دولتی ایلدی براوله بلادن ازاد
❊ بوقنه‌یه پك مشکل اولوردی شوزمانده احوال ❊

(دولت) دول ماده‌سندن مأخوذدر دولتلرك عدم بقاسی بوندن اکلاشیلور بزده دولت عالی پاشا افندمزك وجود لازم الوجودندن عبارت اولوب پادشاه یا خود ملت فلان هپ انك یوزی صویی خرمته طورر (اداره) چویرمك معناسنه‌در دولتی چویروب دوندرمك قوللانمق دیمکدر نته کم شاعرك (آسیاب دولتی برخرده اولسه دوندرر) نظمنده واقع اولمشدر (مقصود) هرکسك بیلدیکی صراف مقصود دکلدر (مراد) معاذالله مراد رئیس خاطره کلمسون (امصار) مصرلر دیمك ایسه ده اسکندریه‌نك یاننده‌کی مصردن بشقه‌سی معلوم اولمدیغندن استنباط عبیدانه‌مه کوره بوراده مملکتلر معناسنه قوللانمش اولمیدر (بلاد) بلده‌لر (قاعده) هرشیئك اوتوراغنه دینورسه‌ده بوراده اصول معناسنه اولق کرکدر (حکمت) برفنك اسمیدر

لکن بندکزك وقوفم اولمدیغندن تحقیقاتنه کیریشهمدم معذور بیوریله (ازاد) قورتارمه (احوال) حالك جمعی

(خلاصهٔ معنی) اکر بر دولت بولنده چوریلوب قوللانمق استنلورسه ممالکنك برچوغی قیرقوب دائرهسنی کوچلتملیدر زیرا عالی پاشا افندمزك رأی صائبلرنجه دولت علیهنك حسن ادارهدن محرومیتی مجرد ملکنك وسعتندن و طاغنقلغندندر مثلا بونك بر طاقم یرلری دها طرح اولنوب یونان دولتی کبی رهیئت مضبوطهیه کیرسه البته شمدیکندن دها اعلا اداره اولنور اشته بو کلام حکمت انجام اول منبع کمالاتك کندی اختراعندن اولوب اندن اول بر کیمسه سویلمامشدر و بو قاعدهٔ حکیمهمیدر که کریدی بر ادارهٔ مخصوصه شکلنه قویوب او بلایی دولتك باشندن قالدردی اکر بویله ایتمامش اولسه دولتك حالی پك یمان اولوردی الیوم دخی مملکتین صربستان قرهطاغ مصر عربستان بلغارستان طرفلرنده اثار سوء اداره ایله دراو قاریشقلقلر کورلمکده ایسهده همت عالیهٔ حضرت صدارت پناهی ایله بقیهده بو بلالردن دخی دولتك قورتلمسی شبههدن ازادهدر (چه غم دیوار امت را که باشد چون تو پشتیبان)

صیجاجق حلوت ایکن جاریهلر ایلهیری ٭ طرفه کویالق ایدرکن کیجهلر بندهلری ٭ بی سبب ترك ایدرك بویله حضور حضری ٭ اختیار ایلدی بوقیشده شو مشکل سفری ٭ بوقسه کیم ایتمش ایدی کندینی استقبال ٭

(صیجاجق خلوت) حماملرده اولور معلومدرنته کیم صغوق حلوت بعض تکیهلرده بولنور (جاریهلر) بوندن چند سنه مقدم چرکسلرك ممالك عثمانیهیه هجرت و دخالتلری و وکلای دولتك حسن تدبیری ایله صامسون وطرابزونده اجلقدن و عریانلقدن و خستهلکندن و سفالت و ذلتدن قیرلدقلری اثناده عالی پاشا افندمزك کوندرمش اولدقلری بندکانی واسطهسیله انا سز بابا سز قالمش و بش اون غروشه النوب حرم دائرهلرینه طولادرلمش اولان بیچارهلر معناسنهدر (قیش موسمنده دائما مابین دائرهسندهکی حمام صیجاجق اولمغله ولی نعمت افندمز اورادهکا دلی قانلی کاه یقلی بندهلری و بعضا دخی جاریهلری ایله اکلنورلر (طرفه) بوراده قشر مقابلی دکلدر ٧ (کویا) صانکه معناسنه اولیوب سویلمجی دیمکدر (بندهلری) وهبی ملا صائب بك بللوری محمد افندی عمر فائز افندی خلیل بك مصطفی فاضل پاشا وامثالی بندکاندرکه اکثر کیجهلری بزم خاص حضرت ولی نعمیده مصطبه نشین عیش و نوش اولور و کاهلر قیز دده کلخن بکلرینك حجاب ایدهجکی ادبسزلکلری ارتکاب ایله ذات عالیلری اکلندررلر (حضور حضر) مشاق سفر مقابلیدر (اختیار) بوراده کنج مقابلی دکلدر (مشکل سفر) دولتك واپوریله

٧ سلف عاجزی اسمعیل پاشا ابوسندن اکلار منه

قیش موسمنده کریده کیتمکدر (استثقال) برادمی ثقیل عد ایدوب دفعنی آرزو ایتمک معناسنه‌در زیرا استفعال بابنک سینی طلب ایچوندر

(خلاصهٔ معنی) اول وجود نازکانه الود اکثریا حامک صجاجق خلوتنده جاریه‌ز یله ذوق وصفایه الشمش وهر کیجه بر طاقم ال‌القا علرک تحف . ورلرینه کلوب اکلمکنی معتاد ایتمش وهیچ کیمسه کدیسنی استثقال ایتمامش و بر بب دخی کورنمامش ایکن بو قدر حضور وراحتی براغوبده قیش کونی کریده عزیمت بیوردیلرنه فداکارلق

قشـلهٔ فکری اولوب جیش ظفرله مملو ☼ قلعهٔ ذهننه اندیشهٔ فتح ایتدی غلو
قیجن چکدی قیندن دیه‌رك قنده عدو ☼ بونه غیرت نه حمیت نه شجاعتدر بو
☼ هیچ کورلمشمی تواریخ سلفده امثال ☼

(قشله) معلومدر که عساکرك جمعیتله اقامت ایتدکلری محله دینور لکن ذات عالینك وسعت فکرینی بر قشله‌یه تشبیه ایله برازکوچك کلورسه‌ده بحث حربه متعلق اولدیغندن ناظم نحریر معذور طوتیلور (جیش) جیم عربیه ایله دریا عسکر معناسنه زیرا جیم فارسیه ایله اولسه . . . . حاشا ثم حاشا (مملو) طولو معناسنه (قلعه) اثنای حربده دشمنك هجومندن تحفظ ایچون یاپیلان دیواره دینور حضرت ولی نعمتك ذهن مبارككنی قلعه‌یه تشبیه متانت عقلنی مدح دیمکدر (اندیشه) کل ایشه وزننده افکار معناسنه‌در (غلو) هجوم معناسنه (قین) قلیجك محفظه‌سی (قنده) نره‌ده معناسنه دلالت ایدر ادات استفهامدر املای قدیمده قان کلمه‌سی الفسز یازلدیغندن عدو قند تعبیر ایله قلیج و قین کلمه‌لرینك تناسبی ار باب بدیعه قانلر قشاندرر (غیرت) قصقانجلق معناسنه‌در حقا اول ذات عالینك غیرتی غیور بغدادی کبی دیللرده ضرب مثل اولمغه شایاندر (حمیت) اسیرکه‌مك معناسنه‌در فی الحقیقه اول منبع مرحمت وشفقتك حمایت اجنبیه‌ده بولنانلر حقنده‌ شیمهٔ لطف وحمیتلری امور معلومه‌دندر (شجاعت) ترکجه‌ده یکتلك دیمکدر او پهلوان مهابت بنیانك مجبول اولدیغی صفت بسالت وقهرمانی کریدبحار باتنده کوستردیکی آثار یله ثابت اولمغله ناظم نحریرك بو توصیفی مبالغهٔ شاعرانه‌یه حمل اولنه‌مز (امثال) مثلك جمعیدر اشلرد یمکدر

(خلاصهٔ معنی) ذات حضرت صدارتپناهیلك فکر عالیلری بر واسع قشله‌یه بکزر که ایچی عین ظفر اولان عسکرله طلودر وذهن رصینلری دخی برقلعهٔ سنکینه مماثل اوله‌رق بو قلعه‌یه فتوحات افکاری دشمن عسکری کبی هجوم کوستردی ذات عالیلری بو حالی کورنجه همان قلیجنی قیندن چکوب دشمن نره‌ده‌در دیه‌رك یوریدی ایتدی مدت عمرنده قلیتراشدن بشقه کسیجی برشی النه المامش الای کونلرنده اتیلان طوپلردن ماعدا آواز

حرب و وغا ایشتمه مش بر ذاتك بو حركتی محل تحسین دكلیدر بو كا غیرت دینمزمی حمیت دها نصل اولور شجاعت بوندن باشقه برشیمیدر تواریخ اسلامده هیچ بونك اقران وامثالی كورلمشمیدر

تن نازنده‌سی نه نازك ایكن یكده نه قارت ❊ كندینه مانع عزم اولمه‌سی كانون ایله مارت
اكا نسبتله جباندر شجعان اسپارت ❊ عسكره و یردی قوماندایی مثلی بوناپارت
❊ كرچه كیم كلمسی هیچ سلسله‌سنده جنرال ❊

(تن) تن تن او بونی دكل تن تننا ضرب موسیقیسیده دكل بوراده عادتا بدن معناسنه‌در (نازنده) نازلی ومطبوع معناسنه (نازك) قیرق دوكاك دیمكدر (قارت) نازك مقابلیدر اتوابی حضرت ولی نعمت كبی (عزم) عزیمت معناسنه (كانون) معلوم‌كه ایكی ایك ایمدر عجبا ناظمك بوراده مرادی كانون اولمی یوقسه ثانیمیدر (مارت) شباطدن صكره كلان آیدر كه قیشلك صوكاریدر (مارت قپودن باقدیرر قازمه كورك یاقدیرر) مثلی مشهوردر (جبان) جیم عربیه ایله قورقق معناسنه‌در زیرا جیم فارسیه ایله اولسه یاقشق المز (شجعان) شجیع جمعیدر یكیتلر دیمك (اسپارت) بزم اناطولیده‌كی اسپارطه دكل یونانستانده برشهر قدیم اولوب اهالیسی شجاعتله موصوف ایمش دیورلر (قوماندا) حركات عسكریه ایچون ویریلان امر معناسنه خاص طورسلام طور كبی (بوناپارت) الیوم فرانسه ایمپراطوری بولنان اوچنجی ناپولیونك عمیدر فرانسه‌نك اولكی بیوك اختلالنده تفرد ایدوب جمهور ریاستنه كچمشدی صكره بزین ایله ایمپراطورلغی یقه‌لدی نته كم شمدیكی ناپلیون دخی انك اثرینه اتباع ایله بوندن یكرمی ایكی سنه اول جمهور ریاستنه كلدی مؤخرا حیله ایله ایمپراطور اولدی هرنه ایسه بوناپارتك محاربانده اداره‌ٔ عسكر ایتمسی مشهوردر (سلسله) زنجیر معناسنه ایسه‌ده بوراده مجلس صدارتپناهیده بعضا اویناتان زنجیر او یونی مراد دكلدر نسل وسلاله دیمكدر (جنرال) فرانسزجه عسكرك بیوك ضابطی معناسنه (خلاصه‌ٔ معنی) اول پرورده‌ٔ ناز و نعمتك وجود نازنینی نه اون سكز یكرمی یاشلرنده‌كی بر محبوب كل تن كبی بو مشق و نازك و نه ده التمش یتمش سنلرنده‌كی بر معتوه كوپلی مثللو قاتی وقارت اولدیغی حالده بو كانون اولمدر یاخود ثانیدر یاخود مارتدر قیش موسمنده دكزك حالی نه ایمكه‌دن خالی اوله مز فلان كبی مطالعه‌دن اصلا كندینك كریده عزیمتنه مانع اولمدی دیمك كه اكا نسبت اولنورسه اسپارتك یكیتلری پك قورقق حكمنده قالورلر زیرا انلر بویله بر حركت شجیعانه ده بولنه مزلر و فضله اوله‌رق او نزاكت وجودی وابا واجدادی ایچنده هیچ بر جنرال كلدیكی ایله برابر كریده محاربانده بوناپارت كبی عسكره قوماندهلر و یردی

معلومدر که پدر عالی گهرلری بغچه قپوسی قپوجیسی ایدی حتی اوراده کی اودونلق محلی
دخی پدرلرندن کندیلرینه موروث ایکن کچن تمش اوچ تاریخنده کرك یاپلمق ایچون اوعرصه‌نك
دولتجه لزومی کورنمکله مروت بیوروب اوچ بیك کیسه‌یه اهدا وتقدیم ایلدی

یکرمی بش قطعه سفینه ایدی حکمده فیدل ✵ طوتدی بر روم واپورین برسنه اقدامه بدل
هیچ بحریه دن آکاه دکلکن اول ✵ ویردی ابلوقه‌ده شان دونغایه خلل
✵ انکلیز دولتنه اولسه سزادر آمرال ✵

(فیدل) حیل وزننده صادق معناسنه فرانسزجه برلغت اولدیغنی ضبطیه ترجماندن عاجزانه تحقیق ایتدم فقط ناظم تحریر اون طقوزنجی بیتده اعتراف ایتدیکی وجهله اوروپا کورمامش وفرانسزجه اوقومامش اولمسی جهتیله بولغتی مطیع وفرمانبر معناسنه قوللانمشدر (تجاوز الله عنه) (روم واپوری) ارقادی نامنده‌کی معهود یونان واپوریدر که شیره ده تشکل ایدن جمعیت معاونه‌نك کرید اشقیاسنه کوندردکاری اسلحه وذخایر وعساکری برسنه‌دن متجاوز طاشیدی حالبوکه قوجه دولت عثمانیه‌نك یکرمی یکرمی بش بکلك واپورلری ایسه اطه‌یی ابلوقه‌یه المشلر ایدی (بحریه) فنون قیدیله مؤنثدر (آکاه) یعنی عثمانلیلردن اولان معهود آکاه افندی دکل (ابلوقه) قابلوجه وزننده برمحلك اطرافنی چویروب تحت محافظه‌ده بولندرمق حالیدر (آمرال) حاضر آل وزننده فرانسزجه ایمش سفن حربیه آمری معناسنه بعض ترجمانلرك تحقیقنه کوره امیرالما ترکیبندن غلط ایمش

(خلاصهٔ معنی) اول واقف جمیع فنون وعلوم یعنی عالی پاشای معارف ملزوم حضرتلری کریدك فتح واصلاحنه تحریك چرخ عزیمت بیوردقلرنده کرید اطه‌سی یکرمی بش قطعه دونغای همایون ایله ابلوقه تحتنده ایدی مع مافیه ارقادی واپوری وروسیه وایتالیا واپورلری ویزیر ویز برایشلر واشقیای جزیره‌یه مهمات کتورورلر ایدی نهایت برسنه اقدام تام واهتمام مالاکلام بیوروب مذکور واپوری اله کچورمکه موفق اولدی وبو مظفریت فوق العاده ایله دونغانك شاننی خللدن وقایه ایلدی ایمدی مدت عمرنده بوغاز ایچندن بشقه دکز قایقدن بشقه کمی کورمامش برذات مجرد همت ودرایتی ایله بویله بر نصرت جلیله‌یه موفق اولورسه انکلتره دولتنك سفن حربیه‌سنه امرال اولمغه لایق اولمزمی خصوصا انکلیز دونغامی امراسنك علوم بحریه‌ده هرملتدن زیاده مهارتلری درکاردر شوقدر که انلر مکتبلرده مدت مدیده تحصیل ایله اوغراشه رق قرق اللی سنه‌ده امرال اوله بیلور بزم ولی نعمت ایسه استعداد مادرزاد ویاخود محض توفیق رب بی انداد ایله بومرتبهٔ کماله واصل اولمشدر دولت علیه‌یه نه سعادت

چونکه هر کارده ترجیح اولنور شر اخف * ایتدی حکام مسلمانه نصارایی خلف
یتر طعنه بو سببدن اوله جز ذاتی هدف * واقعا خیلیجه جان خیلیجه مال اولدی تلف
* ایتدی اما که جزیره شرفن استحصال)

(شر اخف) اك زیاده خفیف اولان شر ومضرت معناسنه (حکام مسلمان) مأمورین ملکیه وشرعیه اولمق کرکدر (نصارا) خرستیان معناسنه اسکی تعبیردر نزاکت عصریه ایجابنجه شمدی قوللانلمز (خلف) یرینه کلان معناسنه درکه ایکی درلو اولور یا خیر خلف یا شر خلف بوراده اولکی مصرعده کی شر قرینه‌سیله ایکنجی صورت مراد اولنمش اولمیدر (تیر) اوق (طعن) ذم معناسنه (هدف) اوق وقورشون آتوب اورمق ایچون وضع اولنان نشان (واقعا) فی الحقیقه طوغریسی معناسنه مفعول مطلقدر (جزیره) بوراده کرید اطه‌سی دیمکدر (استحصال) اله کچورمك معناسنه‌در

(خلاصهٔ معنی) اول مصلح مصلح عالم عالی پاشای محترم حضرتلری کریده وصوللرنده خرستیان اهالینك خلاصهٔ شکایاتندن بری دخی باب عالینك انتخاب ایدوب اورایه کوندردیکی مأمورین ملکیه وشرعیه نك ارتکاب وارتشالرندن طولایی حقوق عبادك پایمال اولدیغنه دائر اولمغله کرید جزیره‌سنی متعدد سنجاقلره تقسیم ایله برطاقم خرستیانلردن متصرفلر تعیین ومحاکم شرعیه یرینه پاپاسلر ووکلای ملت ایله مختلط مجلسلر تشکیل بیوروب شر خفیفی ترجیح واختیار ایلدی لکن حقایق احوالی بیلمین برچوق متعصبلر شاید بو اجراآتدن طولایی کندیسنه لوم وطعن ایتمك کبی بر تصورده بولنورلرسه انلره جواب ویریلورکه فی الحقیقه شو کرید مسئله‌سنك بدایتندن نهایتنه قدر ایکی سنه ظرفنده عسکردن واهالیدن محاربه‌لرده وخسته‌خانه‌لرده وصوقاق اره‌لرنده وویرانه‌لرده سکسان یوز بیك جان تلف اولدیغی وینه شو مدتده مهمات نقلیه‌سی واپورلرك کور مصرفلری وکرید اهالیسنك اوغرادیغی زیانلر واویوزدن خزینه‌یه ترتب ایدن مضرتلر وبعض بندکانه ویریلان نشانلر ورؤسای اشقیادن بعضیلرینی جلب ایچون اعطا بیوریلان احسانلر واوراده کیجه‌لری حافظ پاشا محمود بك وسائر خواص بندکانك مجلس صدارتپناهیده قارله تلف ایتدکاری اقچه‌لر طوبلانسه یکونی بر ملیون کیسه‌یی تجاوز ایتدیکی درکار ایسه‌ده کرید جزیره‌سی دخی اولکی حال مسکنتنده قالیوب خرستیانلردن متصرفلر وحاکملر یاپله‌رق واهالی خرستیانك اهالی اسلامیه‌یه اولان دیونی وویرکو واعشار ورسوماتدن طولایی خزینه‌یه اولان بورجلری رهین اسعاف اولدقدن بشقه چند سنه ویرکو ورسوماتدن دخی عفو بیوریله‌رق بر شرف جدید کسب ایتدیکی دخی محل انکار دکلدر حیفکه قبریس

اطه‌سی دخی جسامتده کریدن ازدکل ایکن اهالیسنك اهل عرض اولمسی اورایی بوشرفدن محروم ایتمکده‌در

ذات حیدر شیمی عزم ایده‌لی بوسفره ❋ باش کسرلر قلیجی نامنه جمله کفره
ویرمدی رخصت تعقیب عدو برنفره ❋ اقتضا ایلدی العفو ذکات الظفره
❋ ایتمدی طائفهٔ باغیه‌یی استیصال ❋

(حیدر) حضرت علینك وصفیدر که معنای لغویسی ارسلان دیمکدر (شیم) شیمه جمعیدر خصلت معناسنه ایمدی حیدر شیم حیدر خصائلی ایله متصف دیمك اولورکه عالی پاشا افندمزك شجاعتلرینه ایمادر (باش کسمك) باش اکمك معناسنه‌در ناظم نحریر عالی پاشا افندمزك شجاعتنی مبالغه قصدیله انك قلیجنك نامی اکلدقجه کفرهٔ فجره باش کسوب اطاعت ایدرلر دیمك ایسه‌ده باش کسمك لغتجه عادتا باشی بدندن ایرمق معناسنه اولدیغندن معاذالله بومعنی مراد اوله‌جق اولورسه اوذاتك قلیجی نامیله کفار عساکرك باشلرینی کسیورلر مفهومی چیقار که ممدوحك شجاعتی شویله طورسون خیانت وملعنتی کوسترلمش اولور حمد اولسون که حال بویله دکلدر (تعقیب عدو) دشمنك ارقه‌سنه دوشمك معناسنه اول کان مروت کریده بولندقلری حالده اشقیای یونان عساکر اسلامیه‌نك قره‌غوللرینه اکثریا هجوم ایدرلر اسیر اورلر انواع ازیتلرله اولدررلر مملکتلرك جوارینه اینوب باغلری باغچه‌لری خراب ایدرلر والحاصل ایتمدکلری خنزیرلکلر قالمز ایکن ذات عالیلری بونلرك ارقه‌لرینه دوشمکدن عساکری نهی بیوردی نته‌کیم قره طاغ عربده‌سنده دخی طاغلیلر عساکر اسلامیه‌نك بورنلرینی قولاقلرینی کسرلر ایکن عالی پاشا افندمز مسئله‌یی پولتیقه‌جه قلمله بتورمك ایچون طاغلیلر اوزرینه هجومه مساعده بیورمامشلردی (اقتفا) ارقه‌سندن کتمك یعنی متابعت ایتمك معناسنه (العفو ذکات الظفر) دوشمنه غلبه ایدلدکده حقنده شدت کوسترمیوب عفو ایله معامله ایتمك مظفریتك ذکاتیدر دیمکدر عالی پاشا افندمز دخی مالك اولدیغی اشیانك ذکات شرعیه‌سنی ویرمز ایسه‌ده مظفریتك ذکاتنی ادا بیوردی (طائفهٔ باغیه) کریده سلاح بدست شقاوت اولان یونانیلردر (استیصال) قهر وتدبیر ایتمك معناسنه

(خلاصهٔ معنی) اول ذات حیدر سمات بو کرید سفرینه عزیمت بیوره‌لی قلیجنك نامنه کفار باش کسوب اطاعت کوستردیلر کندیسی دخی مظفریتك زکاتنی عفو ایله ادا بیوردی اوشقیلری قهر وتدبیر ایتمك مراد بیورمدیغندن انلر هر نه درلو خباثت ایتدیلر ایسه تحمل بیوردی وانلرك ارقه‌سندن کیتمکه برنفره مساعده کوسترمدی نه مروت نه فتوت

کرچه هرفنده مسلمدر اوصدرك ذاتی ❋ علم انشاده خصوصی ایله معلوماتی

بشقه دعواده بولنمز دیه‌لم اثباتنی ❊ یا اوتقریرکه تفصیل ایدر اجراآتی
❊ حسن تعبیر و بلاغتده بولنمز امثالی ❊

(صدرک ذاتی) یعنی عالی پاشا افندمزک ذات معارف سماتلری (علم انشا) تحریرا افادهٔ مرام ایتمك فنیدرکه بونده ذات عالی صدارتپناهینك یدطولای معلوماتی مسلم انامدر (دعوا) برخصوصده شویله در دیه‌رك ادعا معناسنه (اثبات) ادعا اولنان شیئك دعوایه موافقتنی میدانه قویمق معناسنه‌در مثلا عالی پاشا افندمزك فن نظمده دخی یكانهٔ دوران اولدیغنی بعض کمسه‌لر دعوای ایدرلر لکن اثبات مدعا ایچون فطین افندی تذکره‌سنده‌کی معهود غزلدن بشقه برشی بوله‌مزلر کذلك فرانسزجه کتابتده دخی فرانسزلردن فرانسزاولدیغی ادعا اولنورسه ده اثباته کلنجه عجزدرکاردر میدانه چیقمیه‌جق سائر بعض فنون محرمانه‌ده دخی وارایسه ده بزه قرانلقدر ناظم تحریراو مجموعهٔ کمالات بشریه‌نك سیفه متعلق فنونده اولان مهارت مسلمه‌زینی یکان یکان بیان و تعداد ایتدکدن صکره انشایه دائر علومده کی فضائلنی دخی اثباته سوق کلام ایدوب دیرکه (یااوتقریرکه) یعنی کریددن حین عودتده حاکپای شاهانه‌یه تقدیم ایتدیکی معهود تقریر بلاغت تفسیردرکه صورتلری تقویم وقایعده وسائر استانبول غزته‌لرنده مندرجدر انده کریده صورت وصوللرندن بداٴیله جریان ایدن وقوعاتی وا‌رواده‌اثر همت مخصوصه‌لریله موقع حصوله کلان اجراآت اصلاحیه‌یی تفصیل ایدر (حسن تعبیر) رؤیا تعبیری دکل (بلاغت) فصاحت وکوزل افاده معناسنه

(خلاصهٔ معنی) اول نسخهٔ کبرای فضائل وکمالاتك هرفن وعلومده مهارتی مسلم اولدیغی حالده بالفرض بونلرك اثباتی ممکن اوله‌مز ایسه ده علم انشاده اولان معلومات بدیهیه‌لری کریده‌کی اجراآتی تفصیل ایدن مذکور تقریردن معلومدر زیرا بوتقریرك کرك حسن عباراتی وکرك بلاغت وفصاحتی بی‌مثل ونظیردر اینانمیان اولورسه تکرار مراجعت ایتسون

اویله تقریرکه هر برسوزی درمکنون ❊ اویله برنسخه‌که هرسطری مرایای فسون
کورن اول ملهمه‌یی یانجه اولمز مفتون ❊ سرتسر شیوهٔ اعجاز وسراسر مضمون
❊ لفظی پرنکته وهر نکته‌سی لبریز خیال ❊

(درمکنون) دلنمش اینجو معناسنه‌در ناظم تحریر مذکورتقریرده مندرج اولان سوزلری دلنمش اینجویه تشبیه ایدیورقلله‌وده (نسخه) ستمه و یاخود کوزاغریسی نسخه‌لری دکل بوراده حرز بازوی ارباب عرفان اولمغه شایان اولان مذکور تقریردلپذیردن کنایه‌در (مرایا) مرآتك جمعیدر آینه‌لر دیمك (فسون) حیله ودباره وکوز باغجیلق

معناسنه ایسه ده بوراده حسن تدبیر دیمك یاقوشور الله اعلم (ملهمه) مغیبات اتیه دن خبر ویرن خرافات وهذیانلره اطلاق اولنور لکن بوراده معنای لغوی سی مراد اولندیغندن مذکور تقریرك الهام ربانی ایله قلبه الندیغی اکلاشیلور (مفتون) فتنه لنمش معناسنه (سرتسر) باشدن باشه دیمك (شیوهٔ اعجاز) معجزه شیوه سی دیمك (سراسر) سرتسر کبی (مضمون) بر کلامك ایچنده مستتر اولان مفهوم (نکته) اینجه معنی (لبریز) طاشوب دوکله درجه سنده طولو (خیال) ذهننه عارض اولان تصورات

(خلاصهٔ معنی) اوتقریر بی نظیرده مندرج اولان سوزلرك هر بری بر دانمش اینجو کبیدر واو نسخهٔ غریبه نك هر بر سطری اوراده اجرا اولنان تدابیر اصلاحیه نك آینهٔ افسون نماسی مثابه سنده ایدی اویله بر ملهمهٔ مبارکه یی کورن مفتون ومسحور اولورسه شاشیلورمی زیرا باشدن ایاغه قدر بر طاقم معجزه کونه اجراآت ایله مشحون وینه بر باشدن او بر باشه قدر بر مضموندر وهر لفظی نکته ایله مملو وهر نکته سنك دخی مانند ساغر سرشار کنارلرندن خیالات وتصورات شارشار اقار

کوستر کلك فسونکاری کونی شب یرینه ✵ عرض ایدر شمشکی قصد ایلسه کوکب یرینه
صاید یرر بردوه یی استسه مرکب یرینه ✵ قان صچر خامهٔ خونریزی مرکب یرینه
✵ مشرب معرکهٔ رزمه اولنجه میال ✵

(کلك) سلك وزننده قلم معناسنه ایمش برهان اویله بیان ایدیور (فسونکار) حیله کار حقه باز کوز باغجی معناسنه (کون) کاف عربیه ایله دکل ها عادتا ترکجه کوندز دیمك (شب) کیجه معناسنه (شمشك) ملکار کوك یوزینه شیطانلری طرد ایچون اللرنده کی قامچیلرله قوغالادقلرنده قامچیلرندن چیقان اتشدر (کوکب)ییلدز (دوه) عربیتانده کثرت اوزره بولنان معهود بیوك حیواندر (مرکب) کوکب وزننده اوزون قولاقلی معلومیا ناظم نحریر عالی پاشا حضرتلرینك علم انشاده کی مهارتنده مبالغه قصد ایدوب قلمنی کوز باغجیلره تشبیه ایدر وکوز باغجیلر صنعتله مثلا بر بوارانغی ایکی کوستردکاری کبی بو ذاتك دخی قلمی کوندزی کیجه شمشکی ییلدز دوه یی مرکب شکلنده کوستر دیمك استر وحقیده واردر (صچر) الفله صاچار یازلسه دها تمیز اولوردی زیرا صادی سهو ایله مکسور اوقیانلر اورته ایش مردار اولور (خامه) قلم (خونریز) قان دوکیجی (مرکب) کافك تشدیدیله یازی یازیلان سیاه بویه در (مشرب) طبیعت معناسنه (معرکه غوغا محلی (رزم) جنك (میال) میل ایدیجی

(خلاصهٔ معنی) اول حقه باز نطقگاه علم ومعارفك قلم معجز رقمی بر کوز باغجیدر که کوندزی کیجه کوستر ییلدزی شمشك شکلنده عرض ایدر اشکی بویابوب بابا سنه صاتان

قیصریلیلر کبی قوجه دوه‌یی مرکب برینه صایدیرر و بوقدر محسناتدن صکره برده مشرب
پاکیزه‌سی رزمکاه حرب وقتاله میل ورغبت ایلسه اوکوز باغچی قام حجامت شیشه‌سی کبی قان
صاچقه باشلر نه جلادت نه مهابت

سیرینه کوز ایره‌مز کلك هنر جامه‌سنك ☼ نور معنی اوزرنده طولاشور هامه‌سنك
اوقو بیتنی دقتله ظفر نامه‌سنك ☼ زلف یاره طوقنور مسئله‌ده خامه‌سنك
☼ تار معنی‌یی دوکیلور پاینه قنغال قنغال ☼

(هنر جامه) هنردن لباس کیمش معناسنه (هامه) باش معناسنه ایمش
(ظفرنامه) مقدمهٔ رساله‌ده بیان اولندیغی اوزره فاضل پاشانك کرید مظفریتی حقنده
انشادینه موفق اولدیغی قصیدهٔ بلیغه‌نك اسمیدر که ترك خیری انی تخمیس وعبد حقیر حسنی
فقیردخی باشارت معنویه شرح ایتمشدر (زلف یار) دلبرك شقاقلرندن کورینان کاکلر
زلف یاره طوقنمق برراده محبوبك یناغنده‌کی کیسولری اوخشامق دیمك دکلدر یعنی
پولتیقه فلان کبی برطوقنقلی معنی دیمکدر (تار) ایپلك (قنغال) کمی خلاطه‌رینك
قیورمنه دینور قنغال قنغال قیوریم قیوریم دیمك اولور شوقدر که ایپلك واربشم کبی اینجه
تللر وخصوصیله معنی دینلان مال دقیقك تلی غایتله اینجه اولمق لازم کله جکندن قنغال
قنغال قوبرلمق تعبیری براز قالین وقباکورینورسه‌ده ضرورت شعر وقافیه معذوریتیله
خوش کورلمایدر

(خلاصهٔ معنی) علم انشاده مهارتی مسلم اولان اول ذات عالینك قلمی هنر ومعرفت
لباسیله متلبسدر و باشنك اوزرنده انوار معانی طولاشوب لمعان ایدر (های کیدی ناظم
نحریرهای اما مبالغه ایتمش) هرنه زمان زلف یاره طوقنور برمسئله یازه‌جق اولسه معنی
ایپلکلری قنغال قنغال ایاغنه دوکیلور (لکن حقه‌ده‌کی لیقه‌نك چورکه‌کندن دکل)
مخمس خیری افندینك شو بیتنك دقتله اوقنمسنه تنبیهدن مقصدی فن بدیعه مطابقت
کامله‌سی اولمسندن ناشی اولمق کرکدر فتدبر

نه یازسه اولور اطراسنه مجبور جهان ☼ نه یپارسه ایدر البته تعجب انسان
یانصل اولمسون اثارینه ادم حیران ☼ یازدیغی شیلره ممتاز وفؤاد القش خوان
☼ کوردیکی ایشلره تقویم وجریده دلال ☼

(اطرا) اجرا اوزرنده برشیئ اوکه اوکه کوکاره چیقارمق معناسنه تقویم وقایع وامثالی
غزته‌لرك مسلکلری کبی (مجبور) زورلنمش معناسنه (تعجب) شاشمق معناسنه
بوحال بزم دولتك حالنه نظردقتله باقانلره دائما واقع اولور (حیران) عیران وزننده
شاشقین شاشقین باقوب قلان کمسه دیمکدر بودخی اناطولیلردن استانبوله ایلك دفعه کلان

عیران شیشکنلرنده چوق بولنور (ممتاز) قورناز وزننده حسن کتابت وناموس وعفت
ودیانتله مشهور قدمای رجال دولتدن حالا دعاوی نظارتنه سایه بخشای معدلت اولان
ذات محترمدر (فؤاد) قباد وزننده کچن سنه اوروپاده نیس شهرنده وفات ایدن ذات
معلومدر (آلقش) بیرام رسملری هنکامنده وکلای سلطنت پادشاهك قوندره سنی
او پرکن برسوری چاوشلرك براغزدن ٭ الله یاردمجك اوله (دولتکله بیك یشا)
دیو باغرشملرینه دینور (خوان) غالبا باغرنجی معناسنه اوللی (تقویم) منجم
باشینك هر سنه نوروزنده چیقاردیغی رساله دکل بو راده دولت علیهٔ عثمانیه نك لسان رسمیسی
اولان معهود غزته درکه مأمورین دولت اصلا اوقومدقلری حالده پاره ویروب الورلر
وغزته نك پاره سنی مالیه خزینه سی نظامنجه مدت اعتبار یله سلف خلف بیننده تقسیم ایله
هر مأمورك معاشندن قطع ایدیلور (جریده) عصیده وزننده انکلتره دولتی تبعه سندن
چرچیل نامنده برینك ترکجه بیلدیکی حالده یکرمی اوتوز ییلدن برو استانبولده چیقارمقده
اولدیغی برغزته در بوغزته کاه لسان رسمی کاه لسان غیر رسمی قوللانوب معهود دوه قوشی
کبی ایکیسندن بری دخی دکلدر فقط باب عالی تقویمده اعلانه جرأت ایده مدیکی وقایعی
غیر رسمی شکلنده بوکا یازدیرر وخزینهٔ مالیه دن بشبیك غروش ده معاشی واردر
(فقره) متوفی فؤاد پاشانك ابتداکی صدارتنده خزینه یه منفعت ومدار اولمق ایچون
مأمورین ومتقاعدین ومحتاجین معاشلری قطع اولنورکن مابین همایونده مأمور
بولنانلردن بریسی مناسبت کلام ایله چرچیلك معاشنی اچار و بوندن نقدر کسلدیکنی صورار
فؤاد پاشا همان تلاش ایدوب معاذالله هیچ اکا طوقنلورمی صکره طاریلوب اوندره ده کی
تایمس غزته سنه مخبر اولور بوراده نه وارنه یوق هرشیمزی یازاردیو جواب ویرر یعنی جریده
باب عالیجه مهم غزته لردندر اوته کی مسلمان غزته لری کبی سن شونی یازدك هایدی برای
مطبعه کی تعطیل ایت یاخود بتون بتون غزته کی چیقارمیه جقسك کبی جزالردن جمله سندن
مصوندر
(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمز هرنه یزارسه (واودلی صاچه سی اولسون)
انی اوکداوکه کوکاره چیقارمغه بتون جهان خلقی مجبوردر (مبالغه ده اولورسه بویله
اوللی افرین ناظم تحریر) وهرنه یپارسه انسان تعجب ایدر اما یاپدیغی شیلرك فنا یاخود
مناسبتسز اولمسندن طولانی دکل ایمدی بوذاتك اثار برکزیده سنه ادم نصل حیران
اولمسون که ممتاز افندی وفؤاد پاشا کبی حسن کتابتله شهره زن آفاق اولان ایکی یکانهٔ دوران
انك یازدیغی شیلره القش چکرلر وتقویم وقایع ایله جریدهٔ حوادث کبی صدق زبان
واستقامت لسان ایله معروف اولان ایکی کتاب صادق المآل دخی ینه اوذاتك کوردیکی

ایشلره دلال اولوب ممالکت مملکت کزدیررلر (نکته) بو بیتده مراعات نظیرا وله‌رق تقویمك ممتازه وچرچیل غزته‌سنك دخی فوأده تقابل ایتمسی برینك امر دیانتده ثباتنه ودیکرینك دینسزلکله شهرتنه اشارتدر ٧

ازکاور صیتنی تعریف ایچون هرنه دیسم ❊ قولکز اوروپانك حالی کرچه بیلمم
بونی بردیپلومات اغزندن ایشتدم اقدم ❊ اویله برشهرته مالك که ملوك عالم
❊ نامنی بیلسه اکر البت اکار بالاجلال ❊

(صیت) صوتدن شهرت معناسنده مجازدر (کرچه) کرچك دیمك (دیپلومات) پولتیقه ایشنده معلوماتی اولان کیمسه‌یه دینور ٧ (اقدم) بوندن اول دیمك (ملوك) پادشاهلر (بالاجلال) تعظیم ایله معناسنه ظرف مستقردر ناظم تحریر عالی پاشانك فن کتابتده درکار اولان مهارتنه دائر بحثی تمام ایتدکدن صکره اوصاف سائره‌سنه سوق کلام ایدر

(خلاصهٔ معنی) اول ذات عظیم الشانك صیت وشهرتنی بیان وتعریف ایچون بن هرنه دیسم ازدر واقعا قولکز (خیری) اوروپایه کتمدیکم جهتله اورانك حالنه واقف دکلسه‌مده پولتیقه ایشنده معلوماتی اولان برذاتدن ایشتدیکمه کوره عالی پاشانك اوقدر شهرت وشانی وارایمش که بتون عالمده‌کی پادشاهلر انك نامنی تعظیم ایله یاد ایدرلر ایمش اشته بومعنی پك اعلا لکن (نامنی بیلسه اکر) نه دیمك بوراسنی شارح وقیرا کلایه مدی عمزه لازم اوراسنی ترکجه لم

برایشی یاپمغی ذهننده اکر بیلر ایسه ❊ انی اجرا ایدر البت نه ایدر نیلر ایسه
اولیور خارج امکان صاتیلان شیلر ایسه ❊ اویله برقدرته مالك که مراد ایلر ایسه
❊ کوریور صورت امکانده نیجه امر محال ❊

مفرداتی معلوم (خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمز اویله برقدرته مالکدر که ذهننده قوردیغی شیئی نه‌یاپارسه یپار البته موقع اجرایه کتورر بوسببدندر که خارج امکان ظن اولنان نیجه شیلر حالا اولوب طوریور یعنی کندیسی مراد ایتدیکی انده محال اولان شیلر بتون ممکن صورتنده کوریوراماصورتده اویله کورنمکله حقیقتده ده ممکن اولورمی بوراسی تحتنده مستتر ناظم تحریرك بووصفی دخی مبالغه‌یه حمل اولنمامليدر زیرا اکرچه محال هیچ برزمانده ممکن اوله‌مز سه‌ده عقله بعید کورینان برچوق اجراأت دخی اوذات صاحب قدرتك همت مخصوصه‌سیله حیز حصوله کلدی مثلا شوکرید مسئله‌سی بویله سکسان یوز بیك جان وبرایکی ملیون کیسه تلفیله ایکی بچق سنه ظرفنده تمت کیمك خاطرینه کاوردی کلخانه خطی وکچن ... ایکی سنه‌سی ... مانی ماولکی سنه‌نك نطق همایونی عموم تبعه‌نك

٧ دولابده حسن کتابته مشهور اولوب عالی پاشایه القش چکن دها برچوق ذاتلر واردر لکن ... برلنیالکز ممتاز وفوأدی برلکده ذکر ایتمسی معهود طبیب باوغلوس وقعه‌سنده هم

حال اولملرینی دخی ایما ایدر منه ٧ مستشار خلیل بك کبی منه ﴿ جانی ﴾

جانی مالی عرضی - حقوق شخصیه سنی حریتی تأمین ایتمش ایکن اغراض ایله متهم برچوق
نفوس اسلامیه نك علناً بیله محاکمه لرینه احتیاج کورلمکسزین ونوع جنایتلری کندندن
بشقه کیمسه نك معلومی اولمقسزین قلعه زندانلرینه وحبسخانه لره طولدرلملری بوقدرتك
آثار بدیهه سندن دکلمی دها بونلر بی عقلانك خارج امکان کوردیکی نیجه شیلر وار ایسه ده
تعدادی قابل دکلدر فقط ناظم شهیر ابیات آتیه ده بونلردن برطاقمنی تفصیل وتقریر
ایتدیکندن انلرله قناعت ایدرز

ایتدی تسخیر درایتله شه دورانی ✻ براقدی کندیسنه سلطنت عثمانی
ذاتنه دینسه سزا شاه جهان ثانی ✻ کندی سلطان دکل اما که نیجه سلطانی
✻ مقصدی اوزره ایدر بنده کبی استعمال ✻

(تسخیر) تقریر وزننده برکیمسه یی کندینه رام ایتمك معناسنه ارباب تجربه نك تحقیقنه
کوره برآدمی تسخیر اوچ شی ایله اولور الك بری حسندر مثلا برکیمسه برشوخ دلربایه
کوکل ویروب اسیر ومسخر اولور بومثللو تسخیرك دوامی حصول وصال ایله اخر اولور
دیکری درایتدر که برشخصك بعض خصوصده عقل ومعلوماتی دیکرندن اقوی اولمغله
یاکندینه لزوم کوسترمك یاخود قورقیده رق انی تحت تسخیره الور نته کم قاردینال ریشلیو
مشهور فرانسز قرالی اون اوچنجی (لویی) یی اوصورتله قبضه تسخیره المشدی که
اندن رخصت المدقجه زوجه سنك یاننه کیتمزدی ونه کونه تدبیر وافسون ایله قرالی تسخیر
ایتدیکی قاردیناله صورلدقده برعقل متینك برعقل ضعیف اوزرینه درکار اولان غلبه سی
افسونیله تسخیر ایتدم جوابنی ویرمشدر دیمك که افسون ونسخه واسما تأثیراتیله اولان
تسخیر بوزمره ده داخل اولور اوچنجیسی دخی تهمتدر مثلا برآدم بریله رفیق اولوب
خرسزلق ایدرلر یکدیکرینك یاننده متهم اولوب بری برلرینه مسخر اولورلر بزم وکلا ورجال
دولتك اکثر صراقلره واوشاقلرندن بعض بندکان خاصه مغلوبیتلری بوقبیلدندر ٧
(فقط شارح فقیر بوتقصیردن مستثنا) ایمدی بوموقعده عالی پاشا افندمزك (شه دوران)
یعنی عبدالعزیزخان تسخیر ایتمسی دخی مجرد درایتله در (براق) برشیئك فوائدی
برشخصه مخصوص ومنحصر اولق معناسنه در نته کیم سلطنت عثمانیه نك نفوذ وقوتی اصلا
پادشاهه راجع اولیوب عالی پاشا حضرتلرینه منحصر اولدی (سلطنت عثمانی) سلطنت
عثمانیه دیمکدر ضرورت قافیه ایله تاء تانیث حذف اولنمشدر (شاه جهان) یعنی
ممالك محروسه نك حکمداری (ثانی) ایکنجی دیمکدر (سلطان) سلطنتدن
مأخوذدر مسلط معناسنه (بنده) قول معناسنه (استعمال) قوللانمق بوراده
بشقه درلو قوللانمق مراد اولنمیوب یالکز استخدام معناسنه در

٧ بو ایکی درلو تسخیر تشبیه وورر منه

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك ماللك اولدیغی قدرته كوره صورت امكانده كورینان امرحه للردن بری سلطان عبدالعزیزك حقوق سلطنتی محافظه غیرتنده بولنان بر پادشاهی درایتیله تحت تسخیرینه المیدر واو صورتده كه مقام عالی خلافتك اقبال وشوكتی منحصر كندینه برادی وبو جهتله كندینه صدراعظم ویاخود اتابك افخم ولان دینله جكنده ایكنجی پادشاه دینلسه ده لایقدر زیرا اكرچه كندیسی سلالهٔ ملوكدن كلمش بر ظاهرا نسب دكل ایسه ده پادشاهلرك قولی كوله‌سی حكمنده نصل استرسه اویله قوللانور (مقصدی اوزره تعبیری براز زیاده‌جه صوكوتورر فقدبر

شه دوران ایله یوق بیننده حائل پرده ❊ یاد اولنمز شوقدر وار كه آدی منبرده
بوقسه اول رتبه‌یوررحكمی كه هر بر پرده ❊ پادشاهك آدی واردر یالكز دیللرده
❊ ذاتیدر تخت حكومتده حقیقی فعال ❊

(شه دوران) یعنی عبدالعزیز خان (حائل) ایكی شیئك ارهسنده مانع اتصال اولان پیراهن كبی (پرده) قپو پرده‌سی دكل (منبر) جامعلرده جمعه كونلری جماعت حضورنده خطیبلرك عروج ایتدكاری محل مرتفعدر (حكمی) امری فرمانی اراده‌سی دیمكدر (پادشاهك) یعنی سلطان عزیزك (ذاتیدر) یعنی عالی پاشا افندمزدر (تخت حكومت) مقام سلطنت (حقیقی فعال) فعال حقیقی مقامنده‌در فعال تعبیریله فعال لما یرید آیت كریمه‌سنه اشارت واردر فتأمل

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك ماللك اولدیغی قدرته كوره صورت امكانده كورینان محاللردن بری بیت سابقده بیان اولنمشدی ناظم محترم او بیتی تكرار تفسیر ایدوب دیر كه سلطان عبدالعزیز ایله عالی پاشانك ارهسنده هیچ تكلف وتحكیف وفرق وتمییز یوقدر الا برماده‌ده جزئی فرق واردر كه خطبه‌زده (خادم الحرمین الشریفین الاوهو السلطان ابن السلطان عبدالعزیز خان وعالی پاشا) دینیور یوقسه یعنی بوجهتدن صرف نظر ایدلدیكی حالده عالی پاشانك امر وفرمانی هر یرده اویله جاری ونافذدر كه پادشاهك یالكز دیللرده آدی واردر زیرا تخت سلطنتده فعال حقیقی اوذات عالیدر (مطالعه) شارح فقیردیر كه بو بیتده دخی مبالغهٔ شاعرانه او یمق خاطره كلورسه ده عكسنی اثبات ممكندر مثلا پادشاهك اوائل جلوسنده عالی پاشایی اسباب معلومه‌دن طولایی اصلا سومز ایدی حتی بركون قرناسندن بریسی انلك كاتبتی وفن پولتیقه‌ده مهارتنی اوزون اوزون نقل ایدركن سلطان عبدالعزیز سوزه كلوب ای ارتق الویرر بن انك نه اولدیغنی فندیلكم زماننده‌برو بیلورم اویله اوشاقلریله مابین اوطه‌لرنده .... ادمدن بروقتده خبركز دیمشكن اوچ درت سنه‌دن برو تخت سلطنتك

جمیع قوت ونفوذینی کندی الیله انک یدینه تسلیم ایدوب کندیسی یابنجی کبی اوزاقدن باقدیغی و پادشاهک بالذات ادمیه‌ندرمک دیدیله‌مدیکی نه چیقاردیغی کمه‌لرک هر بری بر کوشه‌ٔ حذارده اوتوردقلری حالده پادشاه اصلا مخابه جرأت ایده‌مدیکی و بالعکس پادشاهک منفوری اوله‌رق وقتیله انک اداره‌ٔ مخصوصه‌سی اوزرینه ایشدن چیقارلمش اولنلرک جمله‌سی بوکون رتب رفیعه ایله مناصبده بولندقلری حالده پادشاهک هیچ‌ سنی چیاره‌مدیغی میدانده در ایمدی تخت سلطنتده فعال حقیقی کیم اولور ....

قلبی آیینهٔ الهام خداوند ازل ✻ ذاتی مرسل کبی معصوم خطایا وذلل
کیمسه‌ز ایلیه‌مز کندی ایله بحث وجدل ✻ هر نه ایشلر ایسه لایسئل عما یفعل
✻ هر نه حکم ایلسه ازادهٔ تقیید سؤال ✻

(آیینهٔ الهام) الهام آیینه‌سی دیمکدر یعنی عالی پاشا افندمزک قلبی اوقدر صاف و براقدرکه الهام ربانی اوراده صورتنما اولور واوراده صورتنما اولان شیلرک هپسی الهامدر بوراده الهام لهیمدن مأخوذ دکلدر (مرسل) نبی مرسل معناسنه (معصوم) بری وعاری (خطایا) خطالر (ذلل) ذلتلر آدم علیه السلامک جنتده بغدای ییمسی کبی ریم باباده‌نی بواثناده معصوم خطایا اولدیغنی تصدیق ایتدیرمکله اوغراشمقده ایمش (بحث) برخصوصده حقی اظهار ایچون ایراد دلائل ایتمک معناسنه (جدل) اصل غوغا معناسنه ایسه‌ده بوراده بحث ومناظره دیمکدر واقعا اکثر مباحثه‌لر خصوصا زمانه‌مزده فن حقوق کورمش اولان کنجلرک بحثلری حرب وجدال شیوه‌سنده کورینور (لایسئل عما یفعل) ایشلدیکندن مسئول اولمز معناسنه لایسئل عما یفعل وهم یسئلون ایت کریمه‌سندن اقتباسدر بوراده محذوف اولنسان وهم یسئلون جمله‌سنده‌کی ضمیری عالی پاشا حضرتلرندن ماعدا هر کسه راجعدر حتی سلطان عبدالعزیز دخی او جمله‌ده داخلدر (ازادهٔ تقیید سؤال) سؤال قیدندن وارسته دیمکدرکه بو مصرع اولکنی مفسردر

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزک قلب شفافی جناب حقک الهامانه آیینه‌در وذات شریفلری طولانی ایسه انبیای مرسلین کبی خطا وذله صدورندن منزه ومعصومدر بوندن ناشیدرکه هیچ بر کیمسه‌نک انکله بر مسئله‌ده بحث وجدل ایتمکه استحقاقی یوقدر زیرا کندیسی هر نه سببه مبنی ایسه ایشلدیکندن مسئول دکلدر وهر نه اراده ایدرسه چون وچرا سؤالی وارد اولمز (بونیچون بوبله دینورسه‌بیتی تکرار ایله جواب ویریلور (هر نه ایشلر ایسه لایسئل عما یفعل هر نه حکم ایلسه ازادهٔ تقیید سؤال) والسلام

انتقال مالیه ویروب شامده رخصت حکمی ✻ قیلدی تألیف معادات رعیت حکمی
ویردی لبنانده نصارایه امارت حکمی ✻ مصرده ایلدی تغییر وراثت حکمی

☼ ایتدی بر بوز باشی یی مملکتین اوزره قرال ☼

ناظم بحریه عالی پاشا افندمزك مالك اولدیغی قدرت ایجابجه محال اولان شیلرك صورت امکانده کوروندیکنی اثبات ایچون ایراد دلائله اغاز ایدر (والی) شام والیسی وعربستان اردوسی مشیری شهید معصوم احمد پاشا دخی جمله نك معلومی اولدیغی اوزره شام وقعه سنك حدوثندن اوچ درت ماه مقدم نفس شامده درت طابور عسکر موجود ایدی اول اثناده روم ایلی طرفنه سوق ایچون بوندن ایکی طابورینك سریعاً کوندرلمسی اووقت سرعسکر بولنان رضا پاشا طرفندن احمد پاشایه امر اولندی اودخی جوابنده شامده بولنان اجنبی پاپاسلرینك خصوصیله فرانسه قونسلوسنك تحریکاتیله اسلام وخرستیان اهالی بیننده بروقتدن برو بعض او یغونسزلقلر کوریلیور وبورانك اسایشی انجق بودرت طابورله کوجله محافظه اولنور اکر بونك ایکیسی قالدریله جق اولورسه ازوقتده بین الاهالی برفنالق وقوعه کله جکی قویاً مأمولدر دیدی واما طابورلرك ارسالنه اصرار اولنورسه ایلروده ظهور ایده جك فنالقدن مسئول اولماق ایچون کندینك دخی عزل اولنوب یرینه اخرینك تعیینی استدعا ایلدی بوسوزه وکلای فخام حضراتی اصلا قولاق اصیوب طابورلری شامدن قالدیردیلر واحمد پاشایی تبدیل ایتدیلر بونك اوزرندن چوق کچمدی قلان ایکی طابوردن برینی دها استدیلر اوزمان احمد پاشا عاقبت حالی درك ایله یازدیغی جوابنامه ده (بوجوابنامه نك برصورتی مابین همایونه دخی کوندرمش اولدیغندن اوراده کی اوراق طوپره سنده موجود اولملیدر) شامده مؤخراً ظهوره کلان وقوعات مثالمه یی کرامت صورتنده خبرویردکدن صکره اکر بوطابوردخی قالدریله جق اولورسه بلده نك محافظهٔ امنیتنه کندیسی مقتدر اوله میه جغندن همان عزل اولنمسنی واکر عزلی اوزایه جق اولورسه کندیسی کندینی معزول ومعذور طوته رق مسئولیت آتیه یی اصلا وقطعا قبول ایتمیه جکنی قطعیاً بیان ایتدی بوجوابنامه مجلس خاص وکلاده میدان مذاکره یه قونلدی نهایت بو طابور شامدن قالدرلدی اون اوچ اون درت کون صکره معهود عربده ظهوره کلدی مسلمانلر خرستیانلری کسیورلرمش او زمانی اوروپایی برندن اویناتدی قیامتلر قوپدی فؤاد پاشا کوندرلدی تحقیقات اجرا اولندی ایشك خلاصه سنده یوز التمش سکز نفوس معصومهٔ اسلامیه نك قتل واعدامی واحمد پاشا دخی سن حین عربده ده نیچون قلعه دن چیقوب ده کندینی پاره لتمدك دینله رك بالاتهام قورشونه دیزلدی خرستیانلر فامیلیازندن فلاکتزده اولنلر ایچون دینله رك سکز یوز بیك کیسه دولت خزینه سی تضمینات ویردی ایش بویله اکله یتورلدی احمد پاشانك اعدامی حقنده روایات مختلفه اولوب کیمی دیرلرکه فؤاد پاشا ایله برکرش مأمور ایتدی بولندقلرنده وعشرت حالنده بیلرنده

سبقت ایدن بر نزاع اوزرینه فؤاد پاشا اونه کنه خطاب ایله سنك قتلك بنم الیمله اوله جق
دیمش و بو سوزی ایفای ایچون بیچاره‌یی شامده قربان ایتمش و کبی دخی عالی پاشانك
اتکیدن و احمد پاشایه غرض و کینی وارمش بو مسئله‌یی انتقام ایتمك ایچون قوللانیورمش
وحتی اثنای تحقیقاتده احمد پاشا استانبوله جلب اولنمش ایکن صورتده اکمال تحقیقات
وحقیقتده اکمال مدت حیات ایچون شامه اعاده اولنمسی ایچون عالی پاشا اصرار ایتمش
بعضلرك تحقیقنه کوره عالی پاشا اوروپایه و خصوصیله فرانسه‌یه هر طوریله بر خلوص
ایتمك ایچون احمد پاشایی فدا ایتمش بعضلرك قولنجه دخی رضا پاشانك منصب رقابتی دخی
بونلره منضم ایمش هرنه ایسه بیچاره احمد پاشانمك احوالی وقتیله دولته بر تفصیل
بیلدیرمش ایکن هیچ اوراده قولاق اصلیه رق الده کی سلاح مقامنده اولان عسکری
الندی صکره‌ده قورشونه دیزلدی اول اثناده صدارت وخارجیه مقاملرنده عالی پاشا
افندمز حضرتلری صندلی نشین حکم واستقلال اولمغله بونلره دائر اولان حکم و فرمان
انك امر وارادهسیله اجرا اولنور ایدی بو وقعه‌نك وقوعندن اول شویله بر حال اوله جق
صکره دولت عثمانیه‌نك بار دو مشیری عالی پاشانك اغراضنه فدا اولنوب قطاع طریقلر کبی
قورشونه دیزیله جك یوز التمش سکز نفوس اسلامیه اصلوب کسیله جك بر قاچ وزندان
نفی اولنه جق بونلرك اولاد وعیالی پریشان ایدیله جك دینلسه هیچ اینانلیورمی ایدی
لکن عالی پاشا افندمز قدرتی بویله محال کورینان برشیئی میدان امکانه کتوردی (ائتلاف)
اویشدرمق (معادات) ایکی طرف بری برینه دشمنلك ایتمك (رعیت) سوری معناسنه
بوندن ناشیدرکه بزده اهالی حکومت مأمورلری نظرنده قیون سوریسی کبیدر (لبنان)
قربان وزننده بیروت شهرینك وارلسنده کی جبل عظیمك اسمیدر درزی طاغی دخی دیرلر
(نصارا) دین عیسویده اولنلر معناسنه باب عالینك نزاکت معلومه‌سی ایجابنجه برمدتدن
برو بو تعبیر ترك اولنوب برینه خرستیان و غیر مسلم تعبیرلری استعمال اولنیور (امارت)
حکومتك کوچکی معناسنه یعنی عالی پاشا افندمزك محالی ممکن صورتنه قویان قدرتی
آثارندن بریده جبل لبنان ادارهسنك قتولك مذهبندن برینك زیر امارتنه ویرلمسیدر معلوم
اولدیغی اوزره جبل حادثه‌سی ظهورینه قدر بوراسی صیدا بیروت والیلرینك تحت ادارهلرنده
ایدی اهالیٔ جبلیه درزی و مارونی ناملریله ایکی قوم مختلف المذهبدن عبارت اولوب
مارونیلر قتولك اولدقلرندن دائما فرانسزلرك صحابت روحانیه‌لرنده بولنورلر درزیلر ایسه
بشقه اعتقادده ونفوسجه کثرتده اولدقلری حالده مارونیلرك امتیازاتنی چکه‌مزلر بوندن طولایی
بینلرنده نزاع وجدل برزمانده اکسیك اولماز باخصوص قتولك پاپاسلری بونلری دخی
قتولك مذهبنه صوقمق و فرانسه قونسولوسلری اوحوالی جزایر کبی برکون فرانسه‌یه

الحق اتفاق ايتملريله بو ايكى قوملر آراسنده دائما نفاق و رقابتدن خالى اولمزلر بو رقابت حادثه
جبليه دن صكره اورانك حكومتى بر بتون قتولكلر الته كچملرى مقصديله قتولكلردن بر متميز
مخصوصك يد اداره سنه ويرلمكه قرار ويرلدى و ولايات سائره ده اولميان بر طاقم امتيازات
دخى اعطا اولندى اولا داود افندى كه بر مدت (برلين) مصلحتكذارلغنده بولنمش والمانيا
لسانده برده كتاب تأليف ايتمش و عالى پاشايه عبوديت ونمالرده ثابت قدم اولان بندكاندن
بولنمش ايدى اكا متيرلك ويرلوب جبل واليسى نصب ايدلدى فقط بر قاچ سنه مرورنده
استقلال افكارى كبى بعض امارلر حس اولنمغله بر زمين دلفريب ايله استانبوله جلب و برينه
فؤاد پاشا طالقارفلرندن معهود فرانقو افندى مشيرلكله والئ جبل نصب اولندى كرك
مارونى وكرك درزيلر جبل نشين وحشت اولان اقوامدن اولدقلرى حالده ايچلرنده صدق
وامانتله متصف اولنلر غايتله نادر ودخان كمركى باش كاتبى ايكن اسباب معلومه ايله وزريه
مجلسدن فرار و لوندره ده وطنداشى اولان دولت عليه شهبندرى غضبانك يانده قرار
ايدن رزق الله حسون كبيلرى پك وافر در ايدى. شو واقعه دن مقدم جبلك شويله بر اداره
مستقله التنده معنا فرانسه نك زير حكمنه كيره جكى ممكناتدن عد اولنور ايدى اشته عالى
پاشا افندمزك قدرتى بونى اجرا ايتدى (مصر) حكومت مصريه (تغيير وراثت) وراثت
حكومت ايچون موضوع اولان اصولك تبدلى ديمكدر هر كسك بيلديكى شيدركه مصر
واليسى متوفى محمد على پاشا زماننده مقام سلطنت عثمانيه دن ويريلان فرمان حكمنجه
حكومت مصريه نك فاملياده اكبر و ارشد اولاده انتقالى مشروط ايدلمش و حالا خديو مصر
اولان اسمعيل پاشايه كلنجه قدر بو اصول جريان ايدوب اندن صكره نوبت حكومتك
فاضل مصطفى پاشايه انتقالى مقرر بولنمش ايدى لكن مصطفى پاشاده شروط وراثتدن
رشد صفتنك فقدانى جهتيله عالى پاشا افندمز رحمه الله عليه اصول وراثتى تغيير بيوردى
شارح فقيردركه مصطفى پاشانك عدم ثبات و شدتى اثبات ايچون پك چوق دليللر بولنور از جمله
برنجيسى بوندن اوچ درت سنه مقدمنه كلنجه يه دك كنديسى صدر اعظم افندمزك خواص
بندكانى صره سنده بولنمقله مفتخر و اوسايه ده معارف و ماليه نظارتلرى و مجلس خزائن
رياستى مقاملرينى حائز اولمش ايكن مؤخرا ايكى دفعه ذات شاهانه ايله بالملاقات مظهر
التفات اولمسندن ناشى بو كرامتى كنديسنه حمل ايله صدارت مقامنه كوز ديكمكه و عالى پاشا
افندمزله فؤاد پاشانك حركاتنى تقبيح و تخطئه يه جرأت ايلمسيدركه بو كفران نعمت
كنديسنك يكرمى درت ساعت ظرفنده ممالك محروسه دن خارجه چيقمسى ايچون قريحه
صبيحه ن اراده سنيه ظهورينه و طوبرپاچه واپوره آتيلوب صوانجى برباش ايتاليا ره المسنه
سبب و علت اولدى ايكنجى دليل ايتاليادن پارسه كتديكنده كندى طرفندن ذات

شاهانه‌یه خطاباً یازه‌رق قلمه آلدیروب وصول تاریخنی اوروپا اثرلرینه وثیقه نسخه‌سنی
دخی خلیل بك واسطه‌سیله انكلتره دولتنه رسماً كوندروب بونده دولت علیه‌نك والی
شرقیه‌نك اداره‌ٔ حاضره‌سندن دوچار اولدیغی حال خطرناكی و بو اداره دها بر مدت
دوام ایدرسه دولت عثمانیه‌نك پریشانی و اضمحلالی مقرر اولدیغنی و بوندن قورتلق
ایچون اصول مشورت ملیه‌نك قبول و اجراسندن بشقه چاره اولمدیغنی و وكلای
سلطنتك خائن اولدقلرینی تفصیل و بیان و مذكور اداره تبدل ایدوب ده كندیسنك اراءه
ایتدیكی اصول اجرا اولنمدقجه دولت علیه كندیسنه رجا و تكلیف ایتسه ده دخی مقام
صدارتی قبول ایتمیه‌جكنی و حتی استانبوله دخی ایاق باصمیه‌جغنی بیك كره یمین و قسم ایله
اعلان ایتدیكی حالده شو ترقاتوب كندی كندینه استانبوله كلمسی و خلیل بكك توسطیله
عالی پاشا افندمزلدن عفو و مرحمتلرینه صاریلوب اعتراف جرم و قصور ایتمسی اوزرینه
حقنده بحر زخار عاطفت جناب صدارتپناهی موجه‌ریز ظهور اوله‌رق اولا مجلس عالیه
اعضالیغی عضویتنه و صكره‌دن دیوان احكام عدلیه نظارتنه صوقلمسی یعنی كندینی
مجدداً دولت اولمق لیاقتنده صانور ایكن و هبسی بلا مزاحمه‌سنه قناعت ایلمسیدر اوچنجی
دلیل كندیسی اوروپاده ایكن (بنم مالم اولنجه قدر سزه ده بكا ده الویرر بورایه كلكز
شو دولتك سلامتی ایچون برلكده چالشه‌لم) دیه‌رك و اولنجه قدر بو افكاردن دونمیوب
برابر بولنه‌جقنه عرض و ناموسی اوزرینه قسملر ایدرك استانبولدن طاقم ارباب حمیتی
جلب و اغفال ایتدكدن و بونلر وطنلرینی اولاد و عیاللرینی رتبه و مأموریتلرینی بو خدمت
ملیه ایچون فدا ایله اوروپایه كیدوب ایشه باشلادقدن صكره كندیسنك وجه مذكور
اوزره تبدیل افكار و نیت ایتمسی و بو ذاتلره دخی كندیسنه اتباعاً تحویل مسلك ایتمكی یاخود
كندیسندن ایرلمغی تكلیف و بونی قبول ایتمینلر سوقاقلرده قالور و عالی پاشا افندمز
بو صورتله اعداسندن اخذ انتقام بیورمش اولور ده بنم صوچمی عفو ایدر دیله‌سیله متعهد
اولدیغی معامله‌تی انلر حقنده دریغ ایلمسیدر دردنجی دلیل پدرندن برنجه ملیون كیسه‌لر
میراثه نائل اولمش ایكن بو قدر اقچه‌یی اكرلون بیل ظرفنده قمار و فاحشه‌لره یدوب افلاس
درجه‌سنه كلدیكی حالده الیوم پاریسده بولنان (مادام مایر) نامنده بر فاحشه‌یه شهریه
اللی بیك و خدیو مصر علیهنده نشر ایتدردیكی فرانسزجه بر غزته‌نك مصارفه دخی
بنه شهریه یوز بیك غروش ویرمسیدر والحاصل شو دلائل و دها حساب ایله كلمز بیك
درلو دلائل ایله فاضل پاشانك عدم رشدی ثابت اولمغله صور تغیرممكن كبی كورینوركن
عالی پاشا افندمز اصول وراثتی تغییر ایلدی ۷ حتی بوكا قیاس ایله سلطنت عثمانیه‌نك
اصول وراثتی تغییره پك چوق همت ایتدی ایسه ده بعض موانع ظهور ایله موقع اجرایه

۷ مصرك تغییر وراثتی ایچون (قپو بولدقجه) اعانه‌نك دخی دخل كلیسی اولدیغی
ضروری ایسه ده اوزامیه بزجه قرانلقدر یعنه بین الله ...

کلمه‌دی انجق بونکله اول صاحب اقتدارك قدرینی کوچکلتمك لازم کلز فخیل (یوزباشی) رتب عسکریه‌دن بر رتبه‌در اعتبارجه یوزکشی حکم ایدر (ممالکتین) ولاح بغدان امارتی غربیدرکه دولت علیه‌نك ویردیکی فرمان رسمیده بوایکی مملکت دائما ایکی کورلمك ایچون مملکتین تعبیری بولندیغی والیوم باب عالینك بالجمله ترکجه مخابرات واعلاناتنده‌ینه بوتفریقه اشارت ایچون مملکتین دینلدیکی حالده اوروپا دولتلری قابتولریله مخابرات واعلاناتنده یعنی برلشمش اولارق بکاك تعبیری قوللانورلر بونك ضمننده شمدیلك بردیرلی چیقمامق ایچون باب عالی سکوت ایدیورایسه البته برکون اولورقوسی چیقار (قرال) حکمدار معناسنه معلومدرکه مملکتین اهالیسی مقدمجه (قوزه) نامنده برحرافی کندیلرینه پرنس ایتدیلر باب عالی نزاکت ایدوب فراقه‌یی تطییب ایچون سکوت وتصدیق ایتدی بعده اهالی قوزه‌یی قوغدیلر المانیا پرسلری فاملیاسندن یوزباشی رتبه‌سنده بولنان شارلی کتوردیلر پرنس دیکدیلر باب عالی برازاستغنای شه‌کارانه‌دن صکره انی دخی قبول وتصدیق ایلمدی همه شارلك نصبنده عالی پاشانك نفوذ وحکمندن زیاده اهالینك اکثریتنده‌کی اصرارك تأثیری اولدیغندن ناظم تحریرك بودلیلی پکده قوی کورنمز زیرا اکر مملکتینه قرال انتخابی انك یداقتدارنده اولسه‌ایدی صداقت مجربه‌سنه مکافات وروسیه دولتنه رغما البته متوفی (لغوفت) بکی نصب ایدردی

(خلاصهٔ معنی) اول مالك زمام سلطنت اعنی عالی پاشا افندمزك قدرت قاهره‌لری آثارندندرکه شامده والینك قتلنه و بونکله رعایای اسلام وخرستیان بیننده‌کی عداوتك ازاله‌سنه وجبل لبنانده خرستیان والی نصبنه ومصرك اصول وراثتی تغییره حکم وفرما ایلدی ایمدی شو وقعه‌لردن مقدم بوایشلر شوصورتلره کیره‌جك دیسه‌لر کیم ممکن اولدیغنه ذاهب اولوردی ترك املاك ایدوب اسلامدن اون بیك خانه ✵ هجرت ایتدی اطاعت ایدرك فرمانه شرط ایدوب رکز علم ایتدیکی قهرانه ✵ بلغراد قلعه‌سنی احسان ایله صربستانه

✵ دولتك قیلدی تمامیتنی استکمال ✵

عالی پاشا افندمزك مالك اولدیغی قدرت اقتضاسنجه صورت امکانده کورینلان اعاجیب محالاتدن بری دخی بلغراد دارالجهادك کسب ایتدیکی حال اخیردر (ترك املاك) مالك اولنان شیء برقمق دیمکدر (اسلامدن) یعنی بلغرادك اهالیٔ اسلامیه‌سندن (اون بیك خانه) سائر قلاع ملحقهٔ متروکه اهالیسی دخی داخل حساب اولورسه زیاده‌یه بالغ اولور (هجرت) ترك وطن ایدوب دیار اخره کیتمك (فرمان) بلغراد اهالیسنك واروشی تخلیه ایده‌رك قلعه‌یه چکلملرینه دائر اولان فرماندرکه اهالی‌یه اموال متروکه‌نك صربلو طرفندن تضمین اولنه‌جغی متعهد له‌یرایو یالکز نفوذ ومجوهراته

متعلق اشیالری آلوب هر کس خانه سنی اشیاسیله براقمغی واوستلرنده کی اثواب ایله
مهاجرتلرینی امر ایتدی بنابرین هرکسك مالك اولدیغی عقار املاك اراضی دكان
خانه واشجارنده بولنان منقولات وغیر منقولات بالجمله ثبت دفتر اولنه رق اهالی اهل
وعیاللرینك اوستلرنده کی البسه ایله الارندن طوته رق وچونکه ترك اولنان املاكك
قیمت حقیقیه سنی دولت علیه صربلویه تضمین ایتدیره جکندن هر زمان صربلولر ایله
کشاکش ایتمکدن ایسه مالارینی نقداً اله کچوردکلرندن طولایی یکدیکرینی تبریك
ایدرك خانه لرندن چیقدیلر بعده املاك متروکه یه بدل سزه دولت علیه استدیککز
مملکتلرده خانه واملاك واراضی ویره جك دنیله رك زواللیلری الداتوب برطاقی بوسنه
طرفلرینه وبرطاقی دخی ودین حوالیسنه سوق ایله چرکس مهاجرینینك مظهر
اولدقلری الطاف وعنایته بونلرده نائل ایدیلر صربلیلر ایسه بوخانه لرده وبو املاك
وعقاره یی تکلف اتثا اولوب یانکندیلر صفالرینه باقدیلر اوزماندن وبرباب عالی بو املاکك
بدلاتنی استدیلمه امدی یوقسه الدیده مهاجرلرده می ویرمدی هرنصل ایسه الیوم
بومهاجرلر سوق اولندقلری محللرده زلیل وسفیل وعریان ونالان قالدیلر کندیلرینه
براقچه واصل اولمدی لکن عالی پاشا افندمز صربلیلرك بوخیانتنی باشلرینه قویمیوب
بیت آتیده ذکراولندیغی اوزره انتقاملرینی الدی (شرطایدوب) طلاق معناسنه دکل
ها زیرا عالی پاشا افندمز اولدخلط ایتی (رکزعلم) بایراق دیکمك (قهارانه) جبر
وزور ایله (بلغراد قلعه سنی) روم ایلی قطعه سنك منتهای حدودنده وصاوه وطونه
نهرلرینك برلشدیکی موقعده برقلعهٔ متینه در (احسان) ایلوالش وعنایت معناسنه
(صربیستان) ایکیوز بیك نفوسدن عبارت اسلاووجنسندن برقومك ساکن اولدقلری
قطعه در بیاندن مستغنی اولدیغی وجهله بلغراد قلعه سنك صرب اداره سنه ویرلسی
روسیه واوستریا وفرانسه دولتلری خیرخواهانه باب عالی یه اخطار ایتدکلرینه باب عالی
یعنی عالی پاشا حضرتلری دخی (اوت دولت علیه بلغرادی وقلاع سائره صربیه یی
بالجمله طوپ ومهمات وابنیه وادواتی ایله برابر فوت بیوروب صربستانه ترك ایدرانجق
برشرط ایله که بلغراد قلعه سنده صرب بیراغی چکلدکده یانده عثمانلی بایراغی دخی
آی یلدز علامتیله موج نمای صلابت اولورسه) رأینده اصرار ایتدکلرندن نهایت
صربلو عاجز قالوب بوشرط قهارانه یی قبوله سرفرو ایتمکه مجبور اولدی (تمامیت)
دولت علیه نك تمامیت ملکی دول معظمهٔ معلومه طرفندن تحت کفالته الممش ولکن
بوکفالتك بلغرادك الدنی چقمسنه هیچ فائده سی اولمامشدر (استکمال) کامل قیلمق
یرینه کتورمك معناسنه

(خلاصهٔ معنی) بلغراد وقلاع متحده‌سی اهالیسندن اون بیك خانه‌دن متجاوز نفوس اسلامیه وارد اولان فرمانه اطاعتله خانه واملاك وعقارینی ترك ایدوب اختیار هجرت ایتمشلردی عالی پاشا افندمز انلرك انتقامنی صربلیدن المق ایچون قلعه‌لرده دولت علیه بیراغی دیکلمك شرط قاهرانه‌سیله قلعه‌لری صربستانه ترك ایدوب دولتك حقوق مقدسهٔ تمامیتنی استکماله موفق اولدی اعدی شو بلغراد وقوعاتی میدانه کلزدن اول شویله شیلر اوله‌جق دینلسه هرکس محالدر دیمزمیدی لکن عالی پاشا افندمزك قدرتی بونلری هپ موضع امکان واجرایه کتوردی همان سعی وهمتلری نزد باریده مشکور ومقبول اوله

کنزی نصح بلاغت اثری قویدی یوله ❊ صالدمز غیری مقدیکی کبی صاغه صوله
اویله مأمنده نه حاجت اوله‌جق قاره قوله ❊ قره‌طاغ قلعه‌لرین یقدی ایسه حکمی نوله
❊ پنه توفیق خدا ایله ایدر قلع جبال ❊

(کنز) کنف وزننده قره‌طاغ لادیقه‌سنك عليدر (نصح بلاغت اثر) بر نصیحت که انك اثری بلاغت اوله عالی پاشا افندمزك لادیقه‌یه ایتدیکی نصیحت کبی (غیری) خیری وزننده ایرتق معناسنه (مأمن) یعنی قره‌طاغ (قاره قول) لاجل الاحتیاط بر محلی محافظه‌یه تعیین واقامه اولنان فرقهٔ عسکریه (قره‌طاغ) یوز یکرمی بیك نفوسی حاوی بر طاغدر اهالیسی غایت وحشی وروسیه‌نك تحریکاتیله دولت متبوعه‌لرینه اطاعتدن روکردان ومتماشیدرلر (قلعه‌لر) یعنی قره‌طاغ مخاربانتك عاقبتنده دول معظمه ایله متحدا ویریلان قرار اوزرینه قره‌طاغ حدودینك محال لازمه‌سنه یاپدیریلان قلعه‌لردرکه (ابلوق حارص) دخی دیرلر

معلوم اولدیغی اوزره اشبو قره‌طاغ مسئله‌سی امتداد ایتدیکی درت سنه ظرفنده دولت علیه‌نك الك کزیده ضابطانی ونفراتی وبوسنه وهرسك قطعه‌لرینك یتشدردیکی الك شهباز یکیتلری بیدی بو ایکی قطعه‌نك بوکونکی خرابیتنه سبب اولدی خزینه‌یی نیچه یوز بیك کیسه ضررلره اوغراتدی بونکله برابر برنیچه ادمك دخی سبب فیضی اولوب نامه‌لری بیلنمز ایکن میدانه چیقاردی کانی پاشا ودرویش پاشا کبیلر وعمارتك چورباسیله قانلاندیلر فقط نیچه بیك اهل اسلامك قانلرینه دها تمت طوغرادیلر نهایتنده طاغلیلر مغلوب اولدی عسکر اسلام (چتینه) یه‌قدر کیردی بونك اوزرینه باب عالی دول خمسه ایله بالمذاکره چونکه بورانك اهالیسی صنعت وزراعت کبی شیلر بیلیوب خرسزلق وحیدودلقدن بشقه کار وکسبلری اولمدیغندن جمله متجاور اولان ممالك عثمانیه‌نك بعد ازین بونلرك ایادیٔ تسلطلری یتشه‌میه‌جك برحال تحفظی ایچنده بولندرلمسی

مصالحه‌سی اوزرینه طاغلک ایجاب ایدن محللرینه بر کارکیر قله انشاسیله درونلرنده لزومی مقدار عسکر اقامه ایتدرلمسی صورتلری بالاتحاد قرارلشدرلمش ایدی واقعا طاغیلرک حال وحشتلری ایجابنجه اثنای مخاصمه‌ده بزم عسکرمزک بورونلرینی قولاقلرینی کسدیلر ومیتلرک کوکسلرینی یاروب جکرلرینی چیقاردیلر وعسکرک باشلرندن (چیتنه) ده بر منتظم موزه‌خانه یاپدیلر ایسه‌ده قله‌لرک بو وجهله یاپدرلمسی قراری کندیلرینی پک زیاده مأیوس ایتدیکی و بو قله‌لری کوزلری اوکنده کوردکجه دولت مشروعه‌لرینه اِلتصاق ایچون دالقنمه اولدقلری ارزوی اخلاصه بر نوع ضعف ترتب ایده‌جکی عالی پاشا افندمز حضرتلرینه روسیه سفارتی طرفندن تبلیغ اولنمغله وفرانسه سفارتی دخی میرده تدبیر ایدلک روسیه‌یی ترویج بولنده خیرخواهانه بعض نصیحت وادیلرنده کزنمکله پاشا افندمزک عروق حمیت ومرحمتی غلبه ایدوب نیجه بیک کیسه‌لر صرفی ونیجه بیک عسکر اسلامک قانی بهاسی ایله یاپلمش اولان قله‌لرک جمله‌سی خاکله یکسان و برکره عروق فتوت حرکته کلدکده بونکله ده قناعت بیورمیوب طاغیلره برلیان و بر واپور دخی ضمیمه احسان اولندی طوزوکرک معافیتلری ینه بشقه وطاغه جوار اولنان اراضیدن استیجار استحقاقی وولایات مجاوره‌ده قونسلوس طرزنده مأمور بولندرمق صلاحیتی کبی عنایتلرینه بتقه (پشه) سیوری سینک دیدکلری ملعوندر که انسانی حاشم حاشم حاشلار یازکیجه‌لری جبنلکسز کوچک چادلیچه‌ده یتانلرک مأواسیدر (قالع جبال) طاغلری یرندن قوپارمق معناسنه فی الحقیقه مذکور قله‌لر اول وجهله متین ومستحکم اوله‌رق یاپلمشدی که هر برینه طاغ اطلاقی استبعاد اولنه‌مز

(خلاصهٔ معنی) اول فرهاد کوهسار دولت یعنی عالی پاشای موفقیت حضرتلرینک مالک اولدیغی قدرتک آثار علنیه‌سندن بری دخی قره طاغده بو قدر تکلفلرله یاپیلان قله‌لرک ییقلمسیدر وفی الواقع بو ده طاقت وحمیت بشریه‌دن خارج کبی کورنلورسه‌ده جناب قادر قیومک توفیق رفیق اولنجه بر سیوری سنک بیله طاغلری یرندن قوپارر و بو قله‌لرک ییقلمسی دخی بشقه بر حکمته مبنی اولمیوب مجرد عدم لزوملرندن طولاییدر زیرا عالی پاشا افندمزک طاغه طاشه تأثیر ایدر کلمک نفوذ و نصایحی لاذیقه‌یه او بله بر تأثیر ایدشی ایتدی که ارتق اولکی کبی صاغه صوله صالدرمغه مجالی قالمدی بو حالده قره طاغ بسبتون امنیتگاه اولوب برقادین باشنده التون طوربه‌سیله براوجندن کتسه قاشنک اوستنده کوزک واردر اولمز شمدی بویله برامین محلده ارتق قره قوله قله‌یه حاجت اولورمی (نکته) عالی پاشا افندمزک وجود مخافت الودلرینی سیوری سینکه وقله‌لرک طاغه تشبیهنده‌کی لطافت ارباب طبع و وجدانه خفی دکلدر فقط سیوری سینکده

صوقه خاصیتی اولدیغندن تشبیهده بر از غرابت حس اولنور

عزمنه یاور اولور ایسه اکر قصد خدا ✻ قبطیان جایی اولور مسند صدر والا
یالکز ایتدی یهودیلر ایچون استثنا ✻ رومدن ارینیدن یایدی مشیر و بالا
✻ ایلدی رسم مساوات حقوقی اکمال ✻

(عزم) عزیمت ذهنیه معناسنه (یاور) قپطونلرك ارقه‌سی صره قوشن ضابطان عسکری شکلنده بوصمه‌ز دکل (قصد خدا) ارادهٔ ازلیهٔ الٰهیه معناسنه (قبطیان) قبطی جمعی چنکانه‌لر دیمکدر بر یوزنده بولنان اقوامك ایچنده‌اك زیاده راحت پیشایان بوقومدر چونکه بونلر دنیانك هر طرفنده بولنان حکومتلرك زیر ادارەلرنده‌کی ممالکده بولندقلری حالده هیچ بر حکومتك قانونی ایله مقید دکللردر زیرا شهرلرده اقامت ایتیوب کوچبه صورتنده طاغلرده و صحرالرده کزرلر و بینلرنده‌کی منازعاتی نه بینلرنده فصل اولنور عار و حیا کبی تکلفلردن و زنکینلك و رتبه و مأموریت کبی صفات امتیازیه‌دن عاری اوله‌رق جمله‌سی احوالده مساویدرلر بونلردن دولت علیه‌ده شیخ الاسلام صدارت مستشاری کمرك امینی اولنلر بولندی ایسه‌ده هنوز مشیر و صدر اعظم اولان یوقدر (جایی) محلی مقامی معناسنه (مسند صدر والا) مقام صدارت عظمی که اوچ بچق ییلدن برو عالی پاشا افندمزه مخصوصدر (یهودیلر) معلوم روی ارضده بولنان قوم یهودك کافه‌سی بش ملیون مقدارنده تخمین اولنور بو قوم مقتضای تعصبلری اوزره کندیلرندن بشقه مذهبده اولان اقوامه بغض و عداوت و فضله اوله‌رق اهانت و خیانته مألوف اولدقلریله هر ملت عندنده خوار و ذلیلدرلر روی زمینك حکومتی کندیلرینه موعود بیلورلر اوروپاده بولنان یهودیلر اکثریت اوزره صرافلق و اووقاتلق ایله تعیش ایدرلر ایچلرنده پك زنکینلر بولنور روچیلد قومپانیاسی بونلردندر (مستثنا) ایرلمش چونکه بیچاره یهودیلرك مسلمانلر کبی صاحبی اولدیغندن حالا ایچلرندن نه بر مشیرنه‌ده بالا اولان یوقدر (روم) شوم وزنده خرستیاندن اورتوقس دینلان مذهبده بر قومدر یریوزنده بولنان روملرك جملهٔ نفوسی ایکی ملیوندن عبارت اوله‌رق بونك بر ملیون قدری یونانستان ادارهٔ صغیره‌سنده و قصوری دولت علیه و دول سائره تبعیتنده درلر بونلرك ایچنده اویله غیور و عاقل ذوات بولنور که هیئت دولت عثمانیه اوتوز بش ملیون نفوسدن متشکل ایکن بو هیئتی قوهٔ جبریه ایله بوزوب استانبولی ضبط ایتمك و ایاصوفیه‌یی کالاول رزم کلیساسنه تحویل ایلمك تصورلرنده بولنورلر و لهستان و تاتارستان و کورجستان و طاغستان قطعه‌لرینك احوالندن انتباهه رغبت ایتمیوب روسیه‌یی کندیلرینه حامی اعتقاد ایدرلر بر کون روسیه استانبولی اله کچورر سه (بزانیتو) حکومتی مجددا تشکیل

وروم ایلی قطعه‌سنی ده اوروپایه الحاق ایدوب روملغی احیا ایدر امیدنده بولونورلر (ارمنی) بو دخی دیکر مذهبده بر قوم عجیبدر بونلرك جمله‌سی درت ملیون قدر نفوسدن عبارت اولوب بر ملیون قدری روسیه و ایران دولتلری تبعیتنده و بقیه‌سی دولت عثمانیه تابعیتنده و ممالك مختلفه‌ده بولونورلر انجق بونلرده روملر کبی ملامت مذهبی اولدیغندن یکرمی و اوتوز سنه‌دن برو همان نصفنه قریب مقداری قتولك و پروتستان پاپاسلرینك تشویقاتیله تحویل مذهب ایتدیلر بنا برین بینلرنده نزاع و کشاکش باقیدر بونلرك ایچنده دخی اسکی ارمنستان حکومتنی احیا و تجدید خیالاتیله وقت کچورن عقلا پك چوقدر (مشیر) رتبهٔ والای وزارته نائل اولان مختارلردر قتولکلردن داود پاشا فرانقو پاشا روملردن موزوروس پاشا شاهب شیرلر صدر اعظملر بو خیردر یا یدیقندن مشیر اولیان صدارته کلمز (مساوات حقوق) ۷ حقوقت ردوزی یه اولمسی معناسنه لکن حقوق مطلق ذکر اولندقده متعلق اولدیغی احوالك جمله‌سنه شمولی اوله‌جغندن مادامکه بر قید ایله مقید اولمیه بو تعبیر معنادن آزاده و یاخود مفهومنك خارجده وجودی خلاف عاده‌در چونکه حقوق دینلان عائده طبیعت مدنیت شخصیت ملیت کبی بر چوق احواله متعلق اولوب بونلرك جمله‌سنده حقوقی متساوی قیلمق حیز امکانده اوله‌میه‌جغندن مثلا خلقده قوی و غالب اولان ضعیف و زبون اوزرینه اجرای نفوذ ایتمك حقوق مدنیه بونی منع ایدر بر آدم استدیکنی یاپمق حقوق شخصیه‌سندندر لکن حقوق مدنیه اکا مبدان برقمز کذلك هر ملت کندی امورینی بالذات رؤیت ایتمك حقوق ملیه‌سندندر لکن حقوق حکومت اکا مجال ویرامز باب عالینك اصطلاحنده مساوات حقوق ایله نه معنی وار اولدیغی بیلنه‌مز سه‌ده اوروپایه قارشو قوللاندیغی لسانده (مساوات فی الشرف) و ترکستانه قارشو کوستردیکی شیوه‌ده (مساوات فی حقوق الشرع) معنالرینی ایما ایتدیکی اکلاشیلیور حالبوکه بر حکومت جمهوریت اصولی اوزره موضوع اولدقجه اهالی بیننده شرفجه مساوات حقوق ممکن اوله‌مز خصوصیله دولت علیه کبی اقوام مختلفة المذهب ایله ترکب ایتمش و بنیان اساس قاعدهٔ اسلامیه اوزره قورلمش بر حکومت شخصیه ایچون بو مساواتی اجرا هیچ قابل اوله‌مز مکرکه بنای دولت اساسندن بوزیله و مسلمانلق محو ایدیله هایدی بو راسنی ده دوشنیه‌لم مثلا روملردن بر ایکی مشیر یاپدق ارمنیلر درزیلری مارونیلر یهودیلر لازلر کردلر عربلر ارنبودلر بوشناقلر پوماقلر لاتینلر قبطیلردن هر بری دخی متساویه یه کیروب بالفرض امور نافعه نظارتی بر مدت قتولك مشیریله اداره اولنورسه بر زمان دخی بنی مال سائره مشیرلرینه و پرلمك وصدارت دخی الدن اله دور ایتمك اقتضا ایدر بوندکی فسادایسه محتاج توضیح دکلدر یوق مراد

۷ باب عالی اصطلاحنده مشیر عنوانی صفت عسکریه‌سی اولان وزرایه مخصوص ایسه‌ده ناظم تحریر باب عالی شکوفه زارنده یتشه‌دیکندن بو فرقه دقت ایتمشدر

(مساوات فی حقوق الشرع) ایسه بو اصول احکام اساسیهٔ شرعیه‌دن اولمغله هر دولت اسلامیه‌ده معتبر ایدی باب عالینك یکی اختراعاتندن دکلدر

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك عزیمت خالصانه‌سنه اکر ارادهٔ الهیه معین وموفق اولورسه چوق وقت کچمیوب چنکال نزدنیله صدراعظم بولنور ز پارومدن ارمنیدن مشیر و بالالر یاپدی و بونکله مساوات حقوق ملیه‌یی اکمال ایلدی شارح فقیردرکه یهودیلرك استثناسی نه حکمته مبنی اولدیغی بزجه خفی اولدیغی کبی اکمال مساوات ایچون چنکانه‌لرك مقام صدارته کتورلمسی سوزی دخی براز مبالغه‌لی کورینور اشبو قوللردن شیخ الاسلام صدارت مستشاری کرك امینی اولملر کورلدیکی حالده صدراعظم اولملرنده اصلا محذور کوریلمز بدی بوندن یکرمی بش سنه اقدم رومیلردن ارمنیلردن مشیر بالالر اولان اوله‌جق بونلره دولتلو عطوفتلو سعادتلو القابی یازیله‌جق دینلسه کیمسه اینانورمیدی اشته عالی پاشا افندمزك مساوات حقوقه غایت کافه‌لری اولدیغندن مانك اولمقلری قدرت قاهرانه ایله بومحللی ممکن درجه‌سنه کتورمکه موفق اولدیلر

بر زمان اقچه‌جه کورمشدی خزینه قلت ✻ الیوب ایلغی خلق چکردی ذات

یاتصل ذاتنه شکر ایتسه شمدی ملت ✻ ویردی مالیه‌یه تدبیر مصیبی برکت

✻ بولدی هپ سایهٔ لطفنده جهان وسعت حال ✻

(بر زمان) یعنی کچمش زمانده دیمك الحالة هذه خزینه‌ده قلت اولدیغی درکاردر (خزینه) صو خزینه‌سی دکل مالیه خزینه‌سیدر بونك اسم شرعیسی بیت المال ایکن بیت المال کیرمسی مشروع اولمیاز اموال دخی طولدرلدیغندن صکره دن بو اسم طاقلدی (قلت) علت وزننده ازلق معناسنه (ایلق) برقو برقلی بیلدذدر کدایکی اوچ ایده بر کره عرض جمال ایله خواهشکراتك مزرعهٔ محسر خزینه‌ده مش رشحه تسلیت ایدر (چکردی ذات) یعنی کچمش زمانده شمدی دکل (ذات) ضرورت وسفالتله قاریشق بر حالدر یدی سکز ایلغی تداخلده واولاد عیالی احتیاجده اولان بیچاره‌لرده واقعدر (شکر) براولك مقابلنده عرض اولنان خوشنودلقدر (مالیه) یعنی خزینهٔ مالیه‌یه (تدبیر مصیب) رأی صائب معناسنه مصیب ایله مصیبت اره‌سنده قربیت اولدیغندن ناظم محرر صائب دیمش اولسه دها خوش اولوردی لکن ضرورت وزن مانعدر (برکت) بریکمه چوغالمه معناسنه (وسعت) اکیشلك

(خلاصهٔ معنی) بر وقتلر خزینهٔ مالیه علت قلته کرفتار اولمغله هر کس ایلغی الهمیوب ذات وسفالت چکردی شمدی عموم ملت عالی پاشا حضرتلرینه نصل شکر ایتمسون که انك رأی صائبی ایله خزینهٔ مالیه‌یه برکت کلوب بتون جهان سایهٔ الطافنده وسعت حال کسب

ایلدی فی الحقیقه صدراعظم افندمزك تولطافی هر زمانده شایان شکر ومحمدتدر هانکی
بر وقت مأمورینك سکزاون ای معاشلری تداخلده قالمغله قاپ قجاق صاتوب یاخود
النّدن کلورسه بورج ویاطولاندرمجبلق ایدوب کچنمکه مجبور ایدیلر طشره مرکزنده
بولنان عساکرك اون بش یکرمی ایلقلری تراکم ایدردی وکلا حضراتی ایسه ایلقلرینی
نقدا اوررلردی شمدی بو ایشلر وارمی اصلا هر کیمك برایلق الهجغی وارسه سویلسون
فقرا ضم ایله ویرکوسی اولمز تعجیز ✲ صاتمه اعشار ایله اغنام رسومن ناچیز
بولدی کویا یکی بر معدن سیم وار یز ✲ طوزتتون رسمه کیروب اولدی خزینه‌لر بز
✲ ایتدی تحویل قوائمله نقود استحصال ✲

(فقرا) وکلا وزنده فقیرك جمعیدر دنیاالقدر بی بر داولانلره دینور شارح فقیرکبی لکن
بوراده مراد ویرکو ورسومات ویرن طشره‌لر اهالی عاجزه‌سیدر (ویرکو) دولتك
اهالیدن هر سنه الدیغی پاردر بونك خلاف شرع اولمسیله برابر توزیع وتحصیلنده
عدالت اولمدیغندن ممالكك خرابیتنه باشلی سببلردن بریدر رواقعا دولتك توزیع وتحصیل
ویرکویه دائر متعدد نظاملری واردرکه کوزدن کچورلسه اجرالرنده نه یوللو شیلر
کوریلور مثلا بونظاملر ایجابنجه هرکس ویرکوبی حال وقدرته کوره ویره‌جك
وهرکسك حال وقدرتینی قونشوسی اوبیله جکلندن هرکوی وهر محله ویرکوی
مقررلرینی بیننده عادلانه توزیع ایده‌جکلر حین تحصیلنده دخی عجزه فقرا رنجیده اولمیوب
محصول ادراکی زمانلرنده بالتدریج النه‌جق فلان فلان لکن بو نظامات وقتیله
برکره قلمه النوب طشره‌لره کوندرلمش وطشره مجالسنده بردفعه اوقونوب رسما
ومعا وطاعتده بولندکدن صکره مال قلمنه صورتی قید ایدلمش ویرصورتی قضا مدبرلرینه
کوندرلمش ارتق اوکوندن صکره بر دها اراتوب صورلمامش اولدیغندن شمدیکی
توزیعات وتحصیلاتی تمامیله بونظاملرك خلافنده جریان ایدر اولا طشره‌لرك ارباب
ثروتی که اعضای مجلس معتبران خاندان وجوه بلده مختار قوجه باشی عتره بولید پسقپوسی
کبی متعینان مملکتدن عبارتدر بونلر یالکز نامرلری ویرکو دفترنده مقید بولنق ایچون
سنوی بشر اون غروش ویروب قورتیلورده یرکو یوکینك الد اغری عجزه اهالی‌یه بنر
مثلا اون بیك کیسه ثروت صاحبی اولان برخاندان بلده‌نك اوتوز غروش و یومیه درت
غروش قزانان برفقیر رنجبرك خانه‌سی ترلاسی باغی باغچه‌سی اولمدیغی حالده یوز
غروش ویرکو ویردیکی هزار کره کورلمشدر بوکونکی کونده خانه‌سی باغچه‌سنی مدار
تعیشی اولان دکانی اوکوزینی باقرینی حتی یاتدیغی دوشکنی صاتوب ویرکوسنه
یاتورن فقرا حد حسابه کلمز الجق یالکز دردو یرکوی سنوی اولسه ینه فقرا راضیدر

یابقایای عتیقه‌یی تحصیل ویرسونلر اشبو بقایانك انواع کثیره اولوب اکثری محله ویرکوی بورجیدر چونکه فرض ایده‌لکه بر محله‌نك یاخود برکوی‌نك یوندن اون بش سنه اقدم اوتوز خانه‌سی وارمش بناءعلیه اوزرایه اوچ بیك غروش ویرکو طرح اولنمش صکره‌دن سایهٔ عمرانوایه‌ده بوخانه‌لرك یکرمیسی بالتدریج سونمش یاخود طاغلمش شمدی فقط اون خانه قالمش لکن بونلرك اثنای تدنیسنده صارقان ویرکو بورجلرینك برطاقی زار زور قلانلردن النمش ایسه برطاقنك تحصیلنه امکان بولنمیوب دفترده بقایا کوسترلمش شمدی اهالی هم ینه اوچ بیك غروش ویرکوی مقرر ویرمك وهم ده مفقود اولان یکرمی خانه‌دن طولایی تراکم ایدن بقایای عتیقه‌یی اوده‌مك ایچون تضییق اولنور اشبو بقایا تحصیلاتی مالیه نظارتنك نظرنده غایت مهم برمسئله اولمغله اورادن طشره مأمورلرینه صیق صیق امرنامه‌لر یازیلوب بونلرك برکون اول تحصیل اولنمسی ایچون تضییق وتعجیل اولنور براز مدت تحصیل بقایا ضمننده مأمورلر تلطیف ایله تحصیلاته تشویق اولنورلکن برازالق مالیه ناظری اوروپا استقراضلری ایچون برمعکوس تلغراف الورسه اغز بتون دکشوب اکر فلان وقته‌قدر شوقدر بقایا تحصیل ایدیلمزسه مالیه نظارتی باب عالیه عرض شکایته مجبور اوله‌جقدر کبی سوزلر یازلمغه باشلار مأمورلرده تیز قرباجه توکوروب ارتق تحصیل اولوسه پاره‌یی تحصیل اتمکه وانك ضمننده کسب ممدوحیته بذل مقدور ایدرلر بوصره‌ده کویلیلرك چفت وچبوغی صاتلمق کوینجه اهالی حبسخانه‌یه طولدیریلوب ترلازی یوزاوستی قالمغله برسنه‌لك معیشترندن محروم ایدلك اغاجه صاروب دوکمك قارپلرك طونلرینه قدر پاره‌ایرامق کبی رذالتلرك جمله‌سی اجرا اولنور بونلری مجرمیلان مأمورلرده دولتده ممدوح واتصاف وایثاق اولوبده عالکی بیته میانلر کسالت وعطالتله مقدوح اولورلر شوقدرکه ولایتلر تشکیل اولنه‌لی بعضیلرك قولنجه احوال ممالك اولکیدن زیاده مشوش وبدتر ایسه‌ده بعضیلرك وخصوصیله ولایات غزته‌لرینك روایتلرینه کوره سایهٔ معدلتوایهٔ جناب صدارتپناهیده کوندن کونه آثار ترقیات کورلمکده ونوبنو اصلاحات یاپلمقده ایمش ... والله اعلم بحقیقته الحال (تمجیز) عاجز برالقی مناسنه (اعشار) ویرکوبلیه سنك رفیقیدرقوزاطاعونك ارقداشی اولدیغی کبی اعشارك اصل معناسی محصولات اوزرندن اونده بر الان رسم بدعت ایسه‌ده ملتزملر بونکله قناعت ایتمیوب اونده التی والحاصل یاری یاری یه قدر الدقلری واردر معشرلرك بمبه‌جکاری اسکله‌لره انبارلره نقل بلازی تخمناق تبدیلی معشرلرك وقتیله کلمه‌سندن خرمنلرده وقوعه کلان ضایعات میوه وسبزه‌دن النان بدل نقدی زیانلری اغالرك وضبطیه‌لرك حیوانلرینه بادهوا طاقیلان یملر بالجمله حساب اولنسه

محصولاتدن رنجبرك النده نصف دخی قالمز حالبوكه رنجبر و بركوسنی رسوماتنی بقایاسنی
هدایاسنی سنه ایچنده ایدندیكی بورجلری وانلرك فائضلرینی هپ بو محصولدن ویره جك
وسنهٔ آتیه محصولاتك ادراكنه قدر چولوق چوجوغیله بو محصولدن كچنه جك . . . برزمان
طشره مأمورلری اعضای مجالس اعشار التزامنه مأذون ایدیلر حتی باب عالی مأمورلری
ووكلای فخام سلطنت سنیه بیله خزینهٔ مالیه ده اجرا اولنان مزایده لره قاریشوب
اوجوز قپاتوب صكره بهالی صاتمق كارلرینه داداندیلر و بو وسیله ایله پك چوق ممالكك
خرابیته سبب اولدقلری حالده پك چوق ده پاره‌لر قزانمشلر ایدی چونكه مثلا برقضانك
اعشارینی اوراده عشرو یرن عجزهٔ رنجبرانك معشردن بر شكایتی وقوعنده اجرای
عدل وحقانیت ایده جك اولان مجلس اعضاسندن بر نفوذلی آدم درعهده ایتدكده
رنجبر مظلوم كیمه عرض حال ایده بیلور اوآدم اونده بر یرینه بشده بردخی السه رنجبر
اغزینی اچمغه مقتدر اوله‌مز فرض ایده لمكه قضا رنجبرانی بالاتفاق ظلمه طاقت
كتوره‌میوب عرض محضر ترتیبیله رأس لوایه حاللرینی بیلدرسونلر یااوراده‌كی
اعضای مجلس دخی ظلمهٔ قضا ایله هم حال دكلمی ایته رنجبرلك شكایتی ادبسزلكه
چیقاریلوب دفع اولنورلر و بالفرض سنجاقجه عرض شكایت ایچون درسعادته
مراجعت اولنسه ذاتا التزامی بهالی صتان وكلا ومأمورین متنفذین حضراتی اولمغله
ینه برثمره‌یی مفید اولمز وطوتالمكه ظلم ایدیلكان اهالی اسكی تعبیر اوزره باشلرینه حصیر
یاقوب پادشاهه عرضحال ویرسونلر عرضحاللری اجرا اولنمق اوزره ینه باب عالی‌یه
حواله اولنه جغندن بوندن دخی برلطف مأمول اولنمز ایدی صكره‌دن نظام مخصوص
ایله مأمورین واعضای مجالسك التزام المه‌لری ممنوع اولدی فی الحقیقه اوزماندن برو
بونلر میدانه چیقوبده پی سوره‌رك المه‌دیلر لكن كیزلی اورتاقلقلرله اولكی اصول كویا
هیچ بوزلمامش كبی ینه هركس الش ویریشنده بولندی خزینهٔ مالیه مأمورلرندن
وكلای سلطنتدن ولات ومتصرفین ومال مدیرلری ودفتردارلردن وعلی طریق
الاطراد مجالس اعضاسندن اكثریسی بوكارده دوام ایتدیلر وهرنه زمان بو بازار
انتفاعده رواج كورلدی اوسنه‌نك اعشار بدلاتی یوكسلدی و بوحال اكا ماليه ناظری
بولنان ذاتك حسن درایت وادارەسنه وكاه طالع مكارم مطالع ملوكانه‌یه وكاه صدر
كزین حضرتلرینك موفقیت مخصوصه‌سنه عزو واسناد ایله مفتخرانه غزته‌زده
وموازنه دفترلرنده اعلان كیفیت اولندی بو اصول غریب ایله ممالك خراب وخزینهٔ
دولت آسیاب بی آب حالنه كیروب یالكز وكلا ومأمورین وصراغان ووجوه مملكت
كبی برطاقم كسه‌لر معمور وآبادان اولدیلر بوندن یكرمی سنه اول یوز بیك غروشه

مالك اولميان مصرلى اوغلى اوطه سى بوكون بش يوز بيك كيسه ايله اوينايوب وقتيله اتكنى اياغنى اوپديكى مأمورين ووكلايه ايوازجه معامله كوستريور خرستياكى افندى برسطرجى ايكن كذلك بوكونده برقاچيوز بيك كيسه‌لره مالكدر ارستيدى بالطه‌جى كذا اما اعشارك صورت تحصيلنده جريان ايدن فسادات ومظالمك تعيين وتعدادينه كيريشلمك استنلورسه هر مملكتده وبلكه هر كويده بوظلم بر بشقه طرز ونوع اوزره وقوعه كلمكده اولديغى واستانبولك برونى دبنده بولنان ازميد كويلرينه كيديلوب صورلدقده ممالك سائرهٔ بعيده‌نك احوالى قياس ايله آكلاشله‌جغى جهتله تفصيلاته حاجت كوريله‌مز برزمانلر اوروپاليلر دخى بو بليه‌يه كرفتار ايديلر لكن التزام اصولنك ملكجه مضرت كوناكونى بيك كره مشاهده اولنوب صكره‌دن بو اصولك تركيله بدلى اولان مبالغك اراضى اوزرينه طرحنه مجبور اولديلر بوجهتله هر كس مالك اولديغى طپراغك ويركوسنى اعطا ايله مكلف اولديغندن بدنده بيكلرجه دونم اراضى بولنان بورالرى ذرع ايله ويركوسنى چيقارمق كلفتنه دوشمامك ايچون اوجوز اوجوز فضله طپراقلرينى صاتديلر بوطريق ايله رنجبرك النه اراضى كچدى واراضى بى الانلر دخى لايقيله ذرع واعمال ايده بيله‌جكى قدر طپراق المغله ويركوسنى قولايلقله ويرر اولديلر طاريسى بزم باشمزه (اغنام) عدد اغنام عادت اغنام رسم اغنام ناملريله قيون وكچى صايسندن هرسنه النان رسمدر قولرا طاعون وورمك پاداشى اولديغى كبى اغنام بودخى ويركو واعشار بليه‌لرينك بر بشقه درلوسيدر برزمانلر اغنام رسمى دولتك يد انحصارنده بولنوب عينا ويرلمك شرطيله ملتزم الزام ايدر وبلاد اربعه قصابلرينك صاته‌جقلرى اتى يدواحد اوزره اغنام مديرلرى توزيع ايدرلر ايدى بو اصولك فسادى معروف اولان قصاب باشيلرك ومعهود سطرجى خرستياكى ايله حاجى مصطفى وامثالنك ثروت فوق العاده‌لرى ايله بالاخره مركز ثبوته كلوب اعشار كبى بودخى الزام اولنمق صورتى نظامه ربط اولندى شوقدركه ويركو واعشار نظاملرى كبى رسم اغنام نظامى دخى شرف اجرادن محروم اولمغله ديكرلرينده جارى اولان ظلم وفساد كوناكون بونده دخى اشكال وانواع مختلفه اوزره رونمودر (ناچيز) غايت آزلغندن هيچ برشى مقامنده صايلميان نسنه (معدن سيم) كومش معدنى ديمك (ابريز) الفك مديله دكل بوراده كسيلمامش التون معناسنه (طوز) معلوم برجوهر حياتيدركه انسزى روح يشايه‌مز وبوكا نوع انسانك بالخصه اودرجه شدت احتياجى واردركه هر درهمى برالتونه اولسه المغه مجبوردر بنابرين جناب خالق كون مكان حكمت بالغهٔ صمدانيه‌سى اوزره طوزى اولقدر كثرت اوزره براتمشدركه اكر بريوزى لبالب انسان ايله طولسه

موجود اولان طوز معادننك نصفی كفایت ایدر دنیاده طوزدن عزیز وكثیر برشی اولەمز لكن انسانلر بالطبع حریص وجهول وجناب باری‌نك امر وحكمتنه عقل قارشدروب نظام عالمی هرج ومرج ایتمكه اوغراشمقله مجبول اولدقلرندن بواحتیاجدن استفاده ایچون طوزلری بعض حكومتلر تحت انحصاره الدیلر و بواصول ظالمانه ابتدا اوروپاده ظهوره كلوب صكره‌لری سرزده وقوع اولان اختلاللر ایله حكومتلرك برطاقی انحصارك بتون بتون لغوینه و برطاقی دخی اهالی‌یی بوكالتمیه‌جق درجه‌ده شروط انحصاریه‌نك تعدیلنه مجبور اولدیلر بزده دخی اثنای جلوس همایونده خزینه‌نك تكثیر وارداتی طریقلری اراننورکن كانی پاشانك اخطاریله طوزوتتونك تحت انحصاره النمسی صورتی قرارلشدی واوروپانك یوز اللی ایكی یوز سنه‌لك تجربه‌سیله سیئاتی ثابت اولان بویله براصول نامعقول منبع ثروت ظنیله قبول واجرا اولندی و بونكله خزینه‌نك اچیقلری قپاندقدن صكره برنیچه یوز بیك كیسه‌زده كاره قالور زعم ایدلدی بواصولك بزم مملكتمزده وقوعه كتوردیكی فنالقلرك تفصیلاتی وطوز وارداتنك حقیقتده مصارف ومضراتنه تقابل ایتمكدن فضله باعث اولدیغی زیانلرك كیتی بالاطراف بیلنمك استنلورسه بوندن چندسنه اقدم رجال دولتدن برینك قلمه الدیغی لایحهٔ مخصوصه‌یه مراجعت اولنمایدر (تتون) بتون وزننده ایچیلان معهود یاپراقدر بودخی تحت انحصاره النوب قطامر اداره‌ده ظهوره كلان سؤ استعمالات سببیله مملكتمزده تتون زراعتی خیلی تدنی ایلدی واقعا تتون طوز كبی الزم اولمیوب ذوق وكیفه وسفاهته متعلق اولدیغندن بونك انحصاری طوز مثللو عموم ملك وملتك خساروزیانی مؤدی اوله‌مز سه‌ده اناطولینك چوق یرلرنده واطه‌لرده تتون زراعتیله كچنان اهالینك اكثری دخان مأمورلرینك تعدیاتندن ناشی بو زراعتی ترکه مجبور اولدیلر ازجمله اناطولیده قضای اربعه تعبیر اولنان طاش اووه قضاسنده حاصل اولان تتون اعشاری دخانك انحصارندن اول اوچیوز یتمش بوقدر بیك غروش طوتمش ایكن انحصارك اوچنجی سنه‌سی ینه بوقضانك تتون اعشاری انجق یدی بیك غروش تخمین و بوكاده ملتزم ظهور ایتمیوب امانة تعشیر اولندیغی مرو یدر اشته بو برمثالدر واقعا موازنه دفترلرنده طوزك ودخانك حاصلاتی مفتخرانه كوسترلمكده ایسه‌ده برده بونلردن حصوله كلان مضرات حسابه چكیلورسه كاروضرراوزمان اكلاشیلور (ابریز) تبریز وزننده دوداقلرندن طشارجه اغز اغزه طواو معناسنه (تحویل) وجه تحریر حروف اولدركه عنوانیله یازیلان بورج سندی معناسنه ایسه‌ده بوراده دكشدرمك معناسنه‌در (قوائم) قائمه جمعیدر مقدما مقام صدارتدن وزراجانبندن یازیلان محرراته قائمه تعبیر اولنوردی صكره اوراق نقدیه چیقدقده بواسمی اكا طاقدیلر ابمدی (تحویل قوائم) قائمه‌لری

دکشدرمك معناسنه در شارح فقیردیرکه بونده ایکی نکته واردر بریسی جنتمکان عبدالمجید زماننده چیقاریلان اوراق نقدیه قارشولقسز اولدیغندن اززمانده اعتباردن دوشوب خزینه یه طارلق کلوردی و بعضا دخی حرم همایون بورجلری چوغالوب ویرلمك درجه سنی آشدقده ویاخود وکلاینده کانی احسانلرله تلطیف اولنمغه لزوم کورندکده درحال حسیب پاشاکبی برمبارك ذات مالیه نظارتنه نصب ایله انك واسطه سیله ونام آخرله برطاقم یکی اوراق کسیلور واسکی اوراق انکله دکشدریلوردی بودولابلر اوزمانلر برچوق دوندی اسهام ممتازه خزینه سرکیسی اون سنه لك کبی کاغدلر بتون او وقتك بقیه سیدر عالی پاشا حضرتلری اوزمان دخی وکلای دولتك مرجع الیهی اولوب بوتحویلات وتبدیلات معنا بالجمله انك قریحهٔ صحیحه سندن ظهورایتدیکندن تحویل قوائمدن مقصد بواسکی قائمه لرك وجه مشروح اوزره دکشدرلمسی دیمك اولور دیکری دخی بوندن بش سنه مقدم صورتده فؤاد پاشانك اقدامی حقیقتده عالی پاشا افندمزك تدبیری ایله بردفترکبیر آچیلدی برطاقم فائضلری مخالف وقیمتلری ناقص تحویلاتك واوانتاده تداولده بولنان فائضسز قائمه لرك جمله سی برلشدیله رك مذکور دفتره درج ایله یکونی قرق ملیون لیرایه ابلاغ ایدلدی تحقیقدرکه بوایشی بجرن صرافلر بیننده واقع اولان نزاع اوزرینه کیفیت آکنلرده پارس محکمه لرینه دوشوب ارانیلان مبالغدن یدی یوزبیك لیرایالکز فؤاد پاشایه و برلدیکی وقصوری دخی وکلای سلطنت سینه یه طاغلدیغی ثابت اولدی اشته بوتدبیر دخی تحویل قوائم دیمك اولدیغندن بلکه ده ناظم تحریرك مرادی بومعنی اولسه کرکدر

(خلاصهٔ معنی) اول آصف ارسطو پسندمز یعنی عالی پاشا افندمز حضرتلرینك اثر همت وعنایت مخصوصه لریدرکه شمدی فقرای اهالی و یرکوزی ضم اولنه رق تعجیز وتضییق اولنمز واعشار واغنام رسومی دخی مجرد طالع میامن مطالع آصفانه لریله هرسنه تزاید ایدوب مبالغ کثره یه بالغ اولدی طوز ایله تتون تحت انحصاره کیره لی حمدالله تعالی خزینهٔ مالیه دن التون کومش اوبله طاشوب دوکیلورکه کویا بواصولی ایجاد ایله افندمز برر التون وکومش معدنلری بولدی کیبدر وقوائمی تحویل ایدرك برچوق پاره لر حاصل ایتدی یابوایشلر کورلمسه بودولتك بوملتك حاللری نیه منجراولوردی (اشبو صولك جمله متنك ضمننده مندرج اولدیغندن شارح فقیر عاجزانه استنباطنه موفق اولدی

دولته اوروپا امنیت ایدرمی هیهات ٭ لطف ایدوب ایلمه عرض کفالت اول ذات
اشته لازمسه بودعوایه دلیل واثبات ٭ اعتباری ایله یاپدی نیجه استقراضات
٭ بوقسه مالیه ایشنده کوریلوردی اشکال ٭

(دولته) یعنی دولت عثمانیه یه (اوروپا) یعنی اوروپا صرافلری ایله سرمایه دارانی

(امنیت) ایناغق (هیهات) اوزاق اوزاق معناسنه ٧ (اول ذات) یعنی عالی پاشا حضرتلری (اثبات) شاهده معناسنه (اعتباری ایله) یعنی مجرد ذاتنك اعتباری ایله دیمکدر (نیجه) برچوق دیمك (استقراضات) یعنی خارجدن دولت نامنه النان بورجلر که روسیه محاربه‌سی سنه‌سندن بدأ ایله بو یله کلنجه قدر طقوز دفعه‌ده ١٨ ملیون کیسه‌در دفتر کبیر محو یلانك اکثری اوروپاده بولندیغندن بودخی دیون اجنبیه صره‌سنه کچدکده یکون دیون ٢٥ ملیون کیسه اولور دیمك که اون التی سنه ظرفنده دولت علیه کندی واردات مقرره‌سی اولان اوچ ملیون بشیوز بیك کیسه‌یی ییدکدن صکره ینه مصرفنی قپاده‌میوب هر سنه برچوق ملیون کیسه‌ده اچیقدن بورج ایدرك کچنمش اولان وشمدی بو وارداتك نصفنی بورجلرینك فائض ورأس المالرینه و یروب قلان نصفیله بالطبع کچنه‌میه جکندن بوندن بو یله دخی هرسنه برچوق ملیون کیسه وبلکه کندیجه فائضلر اغرلشوب واردات قارشولقلرله قپانه‌جقندن انکله‌ده اداره ایده‌میوب دها زیاده بورج ایتمکه مجبور اولوق حالنه کیرمشدر ٧ (یوقسه) یعنی اکر عالی پاشا افندمز عرض کفالت ایتمیوبده بو استقراضلر یاپلمامش اولیدی (اشکال) اغفال وزننده کوجلك معناسنه

(خلاصهٔ معنی) اکر عالی پاشا افندمز کفالت کوسترمسه هیچ اوروپا صرافلری وسرمایه‌دارلری دولت علیه‌یه امنیت ایدوبده بورج و یررلرمی استغفر الله نه مناسبت اکر بودعوایه دلیل واثبات لازم ایسه اشته اعتبار ذاتیسی ایله شمدی‌یه قدر یاپدیغی بونجه استقراضلر میدانده طوریور اکر اوذات مرحمت سمات دولتك حالنه اچیموب بواستقراضلری یاپمامش اولیدی خزینهٔ مالیه‌نك ایشلرنده پك چوق مشکلات کوریلوردی شارح فقیر دیرکه ظن عاجزانه‌مه کوره ناظم تحریر بومفهومی مجلس فیوضات انیس حضرت ولی نعمتده استماع والتقاط ایتمش اولملیدر

قونفرانسـده دیه‌لم کندی جبانت ایتمش ❊ شـام ایشنی آخره سهوایله امانت ایتمش
نه حمیت نه صداقت نه متـانت ایتمش ❊ طوتالم جمله امورنده خیـانت ایتمش
❊ شوکرید خدمتنی وارمیدر انکاره مجال ❊

(قونفرانس) فرانسزجه مجلس استشاره معناسنه اولوب بوراده کچن روسیه مسئله‌سی عقبنده دول معظمه مرخصلرندن مرکب پارسـده عقد اولنان اساس صلح اوزرینه احوال شرقیه‌یه دائر بعض تعدیلات مذاکره اولندی بزم دولت علیه طرفندن دخی صدر اعظم اولدیغی حالده عالی پاشا مرخص اوله‌رق کوندرلشدی (دیه‌لم) فرض ایده‌لمکه معناسنه فرض اولنان شی حقیقت اولمق لازم کلمز یا (جبانت) قورقاقلق معناسنه

٧ دیون داخلیه بوحسابده داخل دکلدر منه

معلوم اولدیغی اوزره اشبو قونفرانسده موقع مذاکره‌یه قونیلان مواد مهمه‌دن معهود
مساوات فرمانك عهد رسمی صره‌سنه كیرمسی وممالكنین مسئله سنده اهالینك رأینه
مراجعت تدبیری وقره‌طاغك حال حاضرینه طوقنلماسنك تعهد اولنمسی كبی دولت
علیه‌نك اساس استقلال وتمامیتنی خراب ایده‌جك برطاقم مضرتلره قرار و یرلمشیدی
حتی اواثناده انكلتره دولتی باش وكیلی لورد پالمرستون دولت علیه‌نك پك خیرخواهی
اولمغله قونفرانسده انكلتره مرخصی بولنان ذاته خطاب ایله (سز قونفرانسده دولت
علیه‌یه هیچ معاونت ایتمامشسكز) كبی تعذیر ایتمك استدكده مرخص جواب ویروب
(برآدمه معاونت انك طلب واستعدادینه كوره اولور شوسزك تحسین ایتدیككز برطاقم
ماده‌لری دولت علیه‌نك مرخصی بالذات تنسیب وتدبیر ایتدیكندن ارتق بشقه‌سنه
سوز دوشرمی و بن بر تركدن زیاده ترك اوله‌مم (دیدیكی ضروبدن اولمشدر بو مضرتلی
شیلرك قونفرانسده قبول اولنمسی عالی پاشانك قورقاقلغندن ناشی اولدیغی اوزماندن
بروسو یلنور برسوز اولدیغندن ناظم تحریر كرید مسئله‌سنده موفقیت فوق العاده‌نك
قیمتنی اعظام ایچون بوسوزه فرض ایله وجودویرر (شام ایشن) یعنی شامده وقوعبولان
مسئله معلوم اوزره انك اصلاحی ماده‌سنی (آخره) یعنی فؤاد پاشایه شارح فقیردر كه
آخر تعبیرنده برنكته‌جك واردر غفلت اولنمیه (امانت) بركیسه‌یی امین عدایله اكابرشی
حواله ایتمك معناسنه نته‌كیم عالی پاشادخی فؤاد پاشایی امین صانوب شامه كوندرمش
واوراده یدی سكز یوز بیك كیسه یاره چاله‌جغی بسبللی خاطرینه كلمامش ایدی بومثللو
امانت سهو قبیلندن صاییلور حتی مؤخرا فواد پاشا صدر اعظم اولوب ایكی تقریر
رسمی ایله بلا دفتر بلاسند بلا استیذان رسمی درتیوز سكسان بیك كیسه‌یی مصارف
فوق العاده نامیله خزینه‌یه قبول ایتدردیكی عالی پاشایه بعض محرمانی واسطه‌سیله
افاده اولندقده (امانت ایتدك خطا ایتدك) بیورمشلر ایدی ناظم تحریر شو تعبیر یله نزاكت
بیورمشلر (حمیت صداقت) قونفرانس ایله شام مسئله‌سنه عائددر (متانت) یالكز
قونفرانسه تعلق ایدر (خیانت) جنایت وزننده صداقت مقابلیدر وكلا امناضدی
اولدیغی كبی (كریدخدمتی) یعنی كریدده حصوله كلان موفقیت عظمی دیمكدر
(خلاصهٔ معنی) فرض ایده‌لمكه بعضیلرك ادعاسی كبی عالی پاشا قونفرانسده قورقاقلق
ایدوب حقوق دولتی ضایع ایتمش ینه فرض ایده‌لمكه شام اصلاحاتنی دخی فواد پاشایه
سهوایله امانت ایتدیكی كبی هرایشنده خیانت ایتمش لكن شوكر یدمشعشعه پیرای وقوع
اولان موفقیت عظمایی انكار ایتمكه مجال وارمیدر شارح فقیردیر كه بوقدر
شامده نام براقسه فؤادك كامی ❊ قتل عام ایتمكه حاجت نه ایدی اسلامی

ایتسه تقلید یتشمزمی اونیك انجامی ❊ بویله ایش کورملی ابقا ایسه مقصد نامی
❊ نه روا شهرت ایچون زمزمه اولمق بوال ❊

(فؤاد) فؤاد پاشا (کام) مقصد ومرام معناسنه بو مصرعده شام نام کام کلمه‌زینك اتفاقی نه بدیعدر (قتل عام) هرکسی اولدرمك (اسلام) اهالی اسلامیه (او) ضمیری عالی پاشا حضرتلرینه راجع (نیك انجام) عاقبتی خیرلی دیمك که دارالبهك وصفیدر اسکی اسلام معاملاتنده بقال ویا قصابدن بریسی براغایه راست کلدکده صباحلر خیر اولسون دیو سلام ویردکده مقابلنده اغا دخی عاقبتك خیر اولسون جوابیله رد سلام ایدردی شمدی اوچاملر باردق اولدی (نام) بوراده شهرت معناسنه (نه روا) یعنی لایقمیدر (زمزم) مکهٔ مکرمه‌ده واقع مشهور مبارك قویونك صوینك اسمیدر (بوال) زلال وزننده مبالغه ایله ایشه‌یجی معناسنه ایسه‌ده بوراده معهود برحریفك وصفیدرکه دنیاده نامم قالسون دیه‌رك مذکور مبارك قویویه بول ایتمشدر واقعا بوملعونك اسمی شو خیانتی وسیله‌سیله دنیاده طوردقچه لعنتله یاد اولنور

(خلاصهٔ معنی) اکر فؤاد پاشانك مقصدی شامده برنام براقق ایدی ایسه بو قدر نفوس اسلامیه‌یی عموماً قتل واعدام ایتمکه حاجت اولمیوب فقط عالی پاشانك حرکاتنی تقلید ایدیویرملیدی زیرا اکر مقصد بو عالمده ابقای نام ایتمك ایسه اشته عالی پاشا افندمزك کریدده کوردیکی کبی ایش کورملی یوقسه شهرت قزانه‌جغم دیو زمزم قویوسنه ایشه‌مك لایق دکلدر ناظم نحریر فؤاد پاشانك شامده‌کی حرکتنی ابقای شهرت مقصدینه بنا ایله بول زمزمه تشبیه ایدر شارح فقیر دیرکه یزید دخی شامده بوال زمزم کبی نام براقانلرك بری اولدیغندن اکا تشبیه دخی پك مناسبت الوردی حیف که وزن مساعد دکل

اویله عالیدر او محسود کزین اسلاف ❊ براسانده اکا شایسته بولنمز اوصاف
بویله وصف ایلرایدی ذاتنی کورسه وصاف ❊ اهل سیف اهل قلم اهل دل اهل انصاف
❊ محسن ومکرم وممدوح وغیور وفعال ❊

(عالی) لغتجه یوکسك معناسنه وصدراعظم افندمزك مخلص سعادتلریدر (محسود) حسد اولنمش (کزین) منتخب مطبوع (اسلاف) کچمشلر (اوصاف) وصفك جمعی (وصاف) مشهور تاریخ صاحبیدرکه مبالغهٔ اوصافده ایران بلاغتجیلرینك هپسنی کچمشدر (اهل سیف) یعنی ایو قلیج قوللانورکه فنون حربیه‌یه واقف دیمکدر (آهل قلم) ایو قلم طوتارکه فن کتابته اشنا دیمکدر (اهل انصاف) انصاف صاحبی دیمکدر عالی پاشا افندمزك اهل سیف اولمسی کریدمظفریتیله ثابتدر اهل قلم اولدیغی دخی مذکور مظفریت اوزرینه قلمه الدیغی تقریر سالف البیاندن مستباندر اهل دللکی ایسه وهبی

ملا صائب بك خليل بك عمر افندی فاضل مصطفی پاشا بللوری محمد افندی کبی ظرفای عصر ایله هم‌مجلس اولشندن اکلاشیلور اهل انصاف اولمسی دخی ناظم تحریرك حالنه آجیه‌رق ازمیده متصرف ایتمسندن معلوم اولور (محسن) احسان ایدیجی معناسنه صدر اعظم حضرتلری یولارده دیز بلان دیلنجیلره صدقه ویرمزایسه‌ده بندکان واتباعنه خزینه‌دن ودعاوی مباشرلکلرندن پاره‌قزاندرر (مکرم) اکرام ایدیجی کذلك کندی کیسه‌سندن اکرام ایتمزسه‌ده بندکان ومنسوباتنه مشیرلك والیلك متصرفلق قائمقاملق ویره‌رك قایرر (ممدوح) مدح اولنمش معناسنه سائر محللرده ذم اولنسه دخی کندی مجلسنده یوزینه قارشو هر کس مدح ایدرلر (غیور) غیرتلی معناسنه غیور بغدادی مرحومدن صکره بو صفتده ذات عالیلرینه معادل کیمسه قالمامشدر (فعال) مبالغه ایله ایش کوریجی معناسنه هر در لو ایشده ذات صدارت پناهینك اقدام واهتمامی درکاردر

(خلاصهٔ معنی) اول صدر محترم افندمز حضرتلری او درجه عالی و بالادرکه هیچ برلسانده انی توصیفه لایق وصف بولنه‌مز بو جهتله کچمشلر اکا حسد ایدرلر زیرا انلر برلسان ایله توصیف اولنمشلر انجق هیچده برلسانده سوز بولنمز دیمك ده مناسبتسز دوشه جکندن اکر وصاف مرحوم او ذات عالیقدری کورسه شو وصفلرله ثنا ایدردی نه‌دیردی اهل سیف اهل قلم اهل دل اهل انصاف محسن مکرم ممدوح غیور فعال دیردی درت اهلك بر مصرعده درجی بش وصفك دخی دیکر مصرعه صیقشمسی ناظم تحریرك وصافدن دون وصاف اولمدیغنی کوستررر بعد از ین کندینه درت اهل صاحبی دینلسه‌ده یاقشور

داور ملك هنر صفدر نصرت رهبر ٭ قهرمان قدرت وآهن دل ورستم پیکر

مرتضی مشرب وهم طبع خلیل آذر ٭ حامیٔ دین مبین محییٔ شرع انور

٭ حافظ دولت ودرهم کن اوشان ضلال ٭

(داور) یاور وزننده بوراده پادشاه معناسنه (ملك هنر) هنر ومعرفت مملکتی معناسنه (نصرت) معهود ادبسزنصرت پاشادکل بوراده نصر وظفر معناسنه (رهبر) قولاغوز (قهرمان) کوچلو قوتلو پهلوان معناسنه (اهن دل) دمور یورکلی بو تعبیر عالی پاشا افندمزك صلابت قلب همایونلرینه اشارتدر (رستم پیکر) رستم چهره او دیمك عالی پاشا افندمزك وجود لازم الموجود نازکانه‌لری او یله پهلوانلغه مناسبت اله جق جثه وهیئتده اولمدیغندن چهره‌سنك رستمه تشبیهی براز غریب کورینور (مرتضی حضرت علی (هم طبع) برمشربلو معناسنه (خلیل آذر) خلیل بن آذر تقدیرنده‌در مراد حضرت ابراهیمدر اذر پدرلرینك اسمیدر لکن ضرورت وزن وقافیه ناظم تحریری تضییق ایدوب حذفه

مجبور ایتشدر بوضرورت اکثر شعراده واقعدر نه کم بعضلری بوندن شکایت ضمننده شو بیتی سویلشدر (بلای شاعر بی وایه درضرورت وزن دها بلاسی انك اضطراب قافیه‌در) (حامئ دین) دینی حمایه ایدیجی معناسنه (محئ شرع انور) شرع انوری احیا ایدیجی معناسنه بو وصفلر لف ونشر قاعده‌سنجه مرتضایه متعلقدر (حافظ) معهود حافظ عمر افندی دکل بوراده حفظ ایدیجی معناسنه (درهم کن) بری برینه قاتیجی معناسنه (اوثان) بتلر (ضلال) یول ازغونلغی معناسنه ایسه‌ده بوراده طغیان وعصیان دیمکدر درهم کن اوثان ضلال جمله‌سی دخی خلیل ازره تعلق ایدر لکن حافظ دولت جمله‌سی اره‌ده اچیق قالدیغندن انك ترديه عائد اولدیغنی شارح فقیر دوشندی بوله‌مدی (خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمز هنر ومعارف مملکتنك پادشاهیدر وصفوف حربیه‌یی یاروب ییرتار وفتح وظفر دخی اوکنده قلاغوز کبی قوللرینی صالالیوب کیدر کندیسی حضرت علی مشربنده اولدیغندن دینی حمایه ایدوب شرع انوری احیا ایدر وحضرت ابراهیم بن آزر ایله طبیعتجه موافق اولمغله ضلالات وطغیان بتلرینی بری برینه قاتار ودولتی حفظ ایدر

برزمان پادشاه عالمه مغبر اولدی ٭ امرینه اول دخی انجام مسخر اولدی
حاصلی هب شرف طالعه مظهر اولدی ٭ قنغی هنکامه‌یه کیردیسه مظفر اولدی
٭ دکلدی عارضنه لطمهٔ الحرب سجال ٭

(برزمان) یعنی جلوس عقیبنده صدر اعظم اولمش ایکن زیور پاشا وقعه‌سی اوزرینه عزل اولندقده (مغبر) توزلنمش دیمك معناسنه ایسه‌ده بوراده مجازا کوجنمش دیمکدر ترکیبده خاطر کزه توزطپراق قونمسون تعبیر بوندن اولمالیدر (اول) یعنی سلطان عبدالعزیز (انجام) عاقبت نهایت معناسنه (مسخر) تسخیر اولنمش (شرف طالع) یلدزقوتی دیمکدر که بختیارلقدن کنایه‌در عالی پاشا افندمزك اقبالنه استدراج دیانلرك خطا ایتدکاری اشته بو بیت ایله ثابتدر (هنکامه) شماطه عربده معناسنه (مظفر) غالب معناسنه (عارض) یناق معناسنه ایمش وانقولی او یله دیور (لطمه) تپه وزننده شماره معناسنه (الحرب سجال) محاربه‌ده غالبیت دائما برطرفده ثابت اولمیوب بعضا دخی اوته طرفه موافق اولور معناسنه ضرور یدندر (خلاصهٔ معنی) عالی پاشا حضرتلری بروقتلر ذات شاهانه‌یه کوجنوب خاطرینه توزطپراق قونمشدی عاقبت پادشاه دخی انك امر وحکمنه مسخر ومحکوم اولدی اوچ بچق سنه‌دن بروصدارتده سلطنت سورمسی بوکا دلیلدر حاصل کلام دائما طالعی یار اولوب قنغی عربده‌یه کردیسه صودوز یتون یاغی کبی اوسته کلدی یناغنه الحرب سجال توقادی

طوقندی یعنی هیچ مغلوب اولمدی شارح فقیردیر که ناظم نحریرك بو سوزی پك طوغریدر زیرا عالی پاشا رشید پاشا مرحومك چراغ دست افروخته سی اولوب ترجمه قلمنده سوریتورکن قولندن طوتوب تا مقام صدارته قدر چیقارمشدی صکره دن رشید پاشانك اعداسیله اتفاق ایدوب انك علیهنه قیام ایتدی رشید پاشانك عقلی صکره دن کلوب مقابله یه تشبث ایده جکی اثناده اکسزین وفاتی وقوع بولدی عالی پاشا انك یرینه کلدی مؤخرا و بلکه حالا سلطان عبدالعزیزك مبغوض و منفوری اولدیغی حالده سفارتلرو پادشاهك یانده بولنان خائنلر واسطه لریله کندینه لزوم کوستروب اکاده غلبه ایتدی شام و کریدو قره طاغ و مملکتین مسئله لری بالجمله کندینك اثر خاوت و بلاهتیله میدان وقوعه کلش و بو مسئله لرك هر بری بشقه بر دولتده بر ینك همتیله ظهوره کلسه عزل دکل نفی ایله ازکوریتورامور معظمه دن بولنمش ایکن بونلرك هر بری بزده عالی پاشانك لزوم وجودینه بر روسیله اولدی بونلر شرف طالع اثاری دکلده یانه در

اوله مز فارس اقباله یورتمك اغرب ❊ سوط غیرت ایله دیواری مثال مرکب
اززمانه شوقدر فیضه ندر بشقه سبب ❊ اسب دولت بوترقیده کیدرمیدی عجب
❊ اولمسه همتی مهمیز زن استعجال ❊

(فارس) الجوائب محرری فارس افندی دکل بوراده بینجی معناسنه که ایو آته بنان دیمکدر (اغرب) زیاده سیله شاشیله جق شی (سوط) قرباج طشره زده و برکوسنی و یره میان وصاتیله جق شیئی بولنمیان عجزه اهالی یه معلومدر (مرکب) معهود اوزون قولاقلی مرحوم بتکطاش ناشی نوری افندی کبی شارح فقیردیر که دیوار یورتمك کرامتی حاجی بکتاشی ولی یه اسناد اولنور عالی پاشانك بکتاشیلرله مناسبتی اولدیغندن بو تمثیلده دیکر بر نکته اولسی ملحوظدر فتخیل (فیض) صو بك آرتمسی بوراده ایلرولمك معناسنه (اسب) آت معناسنه (ترقی) هرکسك بیلدیکی غزته دکل بوراده ایلرولمك معناسنه (مهمیز) آت قسمنی دورتوب یورتمك ایچون آته بنانلرك اوکچه زینه قویدقلری سیوری دمور معناسنه بزغلط اوله رق ماهموز دیرز (زن) قاری معناسنه دکل بوراده اوریجی دیمك مهمیز زن ماهموز اوریجی معناسنه در (استعجال) عجله ایتمك معناسنه نته کیم آته بنانلر عجله ایتدکارنده ماهموزایله حیوانك قارنه دورترلر

(خلاصهٔ معنی) اقبال اتنه بنمش اولان برسواری ایچون غیرت قامجیسنی چالوب دیواری مرکب کبی یورتمك محل استغراب اوله مز اکر عالی پاشانك همتی عجله ماهموزلرینی اورمسه عجبا بو دولت علیه شو حال ترقی اوزره کیده بیلورمیدی نه ممکن کیده مزدی شارح فقیرك قولنجه دولت علیه بر ایکیوز سنه دن بر و حرون بارکیر کبی کیروسنه طوغری

کیدوب ایلرولنمکده ایکن یکرمی سنه دن برو صدر اعظم افندمزك النه کچلی انك همت ییوب دها زیاده ایلرولدیکنه نظراً بو کرامت حاجی بکتاشك قوری دیواری یورتمسندن دها معجز کورینور اما دولت علیه نك ترقیسی بحثنده احوال کثیره اولوب بعضیلرك ذهابنه کوره ایکی یوز سنه دنبرو دولت بیلده یوز خطوه کیرولیه رك کلمش ایسه کچن التمش سنه سندن یتمش یدی سنه سنه قدر بیلده بشر یوز آدم کیرولمش و یتمش یدیدن شو سکسان یدی سنه سنه قدر دها حیرلنوب بیلده دکل بلکه بهر آیده اونر بیك ادم کیروسنه کتمش اولدیغندن بو کیدشله نره طیانه جغنك بلنمسی علم الهی یه قالمشدر ودیکرزینك وباخصوص استانبول غزته لرینك بیانلرینه نظراً ولایتلر تشکیلی مکتبلر یوللر شمندوفرلر تأسیسی وتنظیمی کبی عالی پاشا حضرتلرینك اثر اقدام وهمتیله ظهور یافته اولان اصلاحات لاتحصادن طولایی دولتمز اوروپا دولتلرینك جمله سندن زیاده کسب قوت ایتمشدر انجق بو قوللردن قنغیسی طوغری اولدیغنی فرق وتمیزی شارح بی وایه نك وظیفهٔ قلمندن خارج اولمغله حال حاضره نظر عبرت ایله باقانلرك وجداننه حواله ایله ختم مقال ایتمك اولی کورینور

کیمه نه کندیسنك قارنی یاآج یاطوقسه ✻ چوقیدر پارمق آتوب هر ایشه بورنن صوقسه
کیروو یرسون دیه لم ذاته بونلر چوقسه ✻ کندینك غیرت ملیه سی قویمز یوقسه
✻ چکیلور یوکی بومحنت کشی اولسه حمال ✻

(کیمه نه) یعنی کیمك وظیفه سیدر معناسنه (کندیسنك) یعنی صدر اعظم افندمزك (طوقسه) طوق ایسه محققیدر ضرورت وزن ایچون تخفیف اولنمشدر (پارمق اتمق) بر ایشه قارشمقدن کنایه در وضع انکشت مداخله تعبیری انك کاتبانه سیدر (بورنی صوقمق) بر ایشه صوقلمقدن کنایه در وهبی ملانك اوسننه لازم اولمیان ایشلره بورنی صوقدیغی کبی فقطانك بورنی مقلق اولدیغندن معذوردر (ذاته) یعنی عالی پاشا حضرتلرینه (بونلر) بکده کی سلاحخانه مرجانده کی قوناق حرم عصمتلرنده کی مجوهرات وطاقم دائره وتزیینات بانقه لرده کی فونده لر وامثالنه راجعدر (غیرت ملیه) مروت کبی اسمی چوق سو یلنور فقط اصحابی از کورینور بر صفتدر انکله متصف اولانلر ملتنك محو وانقراضنی استمز ووطنك حصول سعادتی یولنده نفسنی فدا ایدر (قویمز) براقمز مساعده ایتمز معناسنه (یوقسه) یعنی غیرت ملیه سی براقش اولسه بو بلایی چکمز دیمکدر (یوك) مرکب وحمال مقوله زینك طاشیدقلری اغرلق معناسنه (محنت) اضطراب درون ودرد ومشقت معناسنه نته کیم شاعرك شو بیتنده واقع اولمشدر (هرکس بقدر خویش کرفتار محنت است کسرانداده اندبرات مسلمی) (حمال) یوك طاشیان بیچاره یه دینورکه صیرتی ایله

بوك طاشیوب پاره قزانور صكره اوپاره‌یی ویركو و رسومات نامیله ینه بو كلك صاحبلرینه و یرر بوار القده قارنی طیورمسیله چكدیكی زحمت یانه قالور آنثراعل دنیانك حالی بودر

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك قارنی آج زیرا یاخود طوق كیمك وظیفه‌سیدر یعنی كسه‌نك قاریشه‌جغی شی دكلدر مادامكه كندیسی سفینهٔ دولتك قپودان شوكت نشانی و بدخو بدخلافتك بیانی برمصنع وهیكل قبله نماسیدر ارتق هر اینه پارمق اتوب بورنی صوقسه چوقی كور یورامافرض محال اولدرق شو قزاندیغی املاكی كیرو و یرسونده ایشدن چكلسون دیه‌لم بو كاده متصف اولدیغی غیرت ملیه مساعد اولمز هر نقدر مقام صدارتك محنت و مشقتی حمالرك بیله قالدیره‌جغی یوكلردن دها آغر ایسه ده مجرد او غیرت ملیه بلا سیله چكر كیدر شارح فقیر دیر كه بو سوزی مبارك دهان مكرامت بیان جناب صدار تپناهیدن بالدفعات ایشتدم یعنی (بو دغدغهٔ مشاغل دولتدن چوقدن بیقدم هم و جودمكده تحملی قالمدی ایشدن فراغتله بر كوشهٔ استراحتده اوطورمق استرم لكن نه چاره كه دولتده ادم یوق ایشلر ایسه پك اغر ایلروسی تهلكه‌لی دولتی بو حالنده بر طقم نااهللر النه براقمغه غیرت ملیه مانع اولیور) بیوردیلر انته فدا كارلق بویله اولور

ایلین وجه دلاراسنه بركره نكاه ❊ بر دخی عالمه باقمدن ایدر استكراه
اطلبوا الخیر مألنده اولورسك اكاه ❊ نظرایت صورت ذیباسنه ماشاالله
❊ ندر اول وجه مبارك ندر اول حسن جمال ❊

(وجه دلارا) كوكله زینت و یرن یوزدیمكدر كه عالی پاشا افندمزك طلعت دلاویزندن كنایه‌در (استكراه) برشی كریه كوروب ایكرنمك معناسنه شارح فقیر دیر كه صدر اعظم افندمزك جمال با كمالنی كورن بر دها عالمه باقمدن استكراه ایدر دیمك یعنی حسن جمالی اوقدر دلنشین و بی مثالدر كه ارتق انی كورن كوز بر دها عالمه باقمدن ایكرنور دیمكدر واقعا بیتك افاده‌سی اومرتبه ضیق و عمیق كه شارح بیوایه بر نیچه زمان تفكر و تتبعدن صكره كوجله شو تأویلی استخراج ایده بیلدی زیرا بیتك معنای عادیسنجه وجه مبحوثك چركینلكندن كنایه اكلاشیلیور ناظم نحریرك مرادی ایسه بویله اولمدیغی بدیهیدر افندمزك وجه دلاراسی دخی اثبات مدعا ایچون میدانده‌در (اطلبوا الخیر) اطلبوا الخیر عند حسان الوجوه حدیث شریفندن مقتبسدر كه كوزل یوزلی اولانلردن خیر مأمول ایدیكز معناسنه‌در عالی پاشا افندمز دخی دنیاده‌كی كوزللرك برنجیسی اولمغله انك وجه مباركندن خیرا و مرام جغی آشكاردر (نظرایت) یعنی او وجه باق اكر ضعف بصرك وارسه كوزلك طاقوب درت كوزله نظر ایله معناسنه

(صورت زیباسنه) یعنی عالی پاشا افندمزك وجه دلاراسنه دیمکدر (ماشاء الله) بوراده معنای اصلیسی مراد اولنیوب بر په دیمکدر نظر قاقه‌لمامق ایچون بر کوزل یوز کورلدکده سویلنور که تعجب و تحسین افاده ایدر (وجه مبارك) ینه عالی پاشا افندمزك جمال بی‌مثالندن کنایه در همده معنای ترکیبندن وجهنده مبارکلك اولدیغی اکلاشیلور (حسن جمال) ینه افندمزك طلعت همایونلرندن عبارتدر غایت کوزل اولدیغی ترکیبدن مستفاددر (خلاصهٔ معنی) اول محبوب القلوب بندکان اولان ولی نعمتك دلاراسنه بر کره باقان کیمسه بر دها اکا باقمقدن ایکره‌نور و اکر کوزل یوزلردن خیر اومکز معناسنده اولان حدیث شریفك سرینی اکلامق استرسك اشته عالی پاشا افندمزك صورت زیباسنه نظر ایت ماشاء الله حق نظردن اسیرکه سون او وجه مبارك ندر او حسن جمال ندر اکا باقدقده قدرت الهیه یه متحیر اول جناب صانع بیچونك انسان شکلنده نه پریلر نه آفتابلر یاراتمغه مقتدر اولدیغنی تفکر ایله

آفتابه یوزیکك وار سه‌ده وجه شبهی ☼ اندرور طلعت همیون فرحناکی سهی
اندقیل صنعت مولایه سراپا نکهی ☼ قد نه کل قامت مطبوعه‌سی بر سرو سهی
☼ کوز دکل چشم دلاراسی ینابیع زلال ☼

(آفتاب) کونش معناسنه (وجه شبه) جهت مناسبت معناسنه (آندرر) یاد ایتدیرر معناسنه (همیون) چنکانه‌لرك اوینادیغی معهود مسخره حیوان دکل زیرا ارالقده مایمون یازیلور بوراده عنلی سعادتلی دیمکدر (فرحناك) موسیقی مقاماتندن دکل مسرتلی فرحلی معناسنه (سهی) آی دیمك یعنی ماهی مخففیدر آیی لفظنده دخی ذکر اولنان همیون کبی جناس اکلاشیلور سه ده یالکز تلفظده در زیرا آیی ایله آینك املالری بام بشقه در بو بیتده افتاب ایله ماه یوز ایله وجه و طلعت و همیون و ایی کلمه‌لرنده‌کی صنایع بدیعه ارباب دقته بیاندن مستغنیدر (صنعت) یاپیجیلق اوستادلق معناسنه (نکهی) نظری معناسنه (قد) بوی معناسنه (قامت) نمازده‌کی اقامتدن دکل بوراده بوی دیمکدر (سرو) بر نوع دوز و بلند اغاجدر اکثریا استانبول مزارلقلرنده بولنور (سهی) طوغری دوزکون مطبوع معناسنه (کوز) یوزده‌کی ایکی پنجره‌در که واسطهٔ رؤیتدر بونك بری نقص اولسه اویله اولان آدمه تك کوز دینور بونلر ره‌قابت چقر وچفته‌لی اولورلر و اکر ایکیسی بردن کورمزسه عادتا کور دینور تك کوزه کور دینلرده واردر (چشم دلارا) کوکل زینتلندیریجی کوز دیمکدر (ینابیع) ینبوع جمعیدر بیکارلر دیمك که دائما شریل شریل اقارلر (زلال) اعلا صو معناسنه ایسه‌ده بوراده عالی پاشا حضرتلرینك دیدهٔ اقبال دیده‌لرندن شرلایوب اقان

صونك مشبهیدر

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك مبارك جماللرینك كونشه ده بكزر بری وار ایسه ده مسرت بخشی نظار اولان طلعت متبركه‌لری ایی ده اندیرر وانده قدرت بالغهٔ صمدانیه‌یی باشدن ایاغه قدر تماشا ایله كه او قدر مطبوعی بوی دكل بلكه برسرو موزوندر و او چشم دلارایی ده كوز دكل بلكه آب زلال پیكارلریدر (نكته) شارح حقیر دیر كه ناظم نحریرك جمال حضرت ولی نعمتی اول امرده كونشه تشبیه ایدوب بعده صكره‌دن ایه انتقال ایتمسنده نكته شودر كه كونش آیدن زیاده پارلق ایسه ده یاقیجیدر لكن آیده او خاصیت یوقدر بو نكته عالی پاشا حضرتلرینك یاقیجی اولمدیغنه اشارت واردر و برده بوینك سرو موزونه بكزدلمسی ممدوح محترمك اوزون بویلی اولدیغندن ناشی اولمیوب بلكه قامبور اولمدیغنه و كوزلرینك پیكاره مثال طوتلمسی دخی چپل اولمسندن طولایی اولمیوب بلكه احوال فقرایه نظر مرحمتله باقدقچه دائما كوزندن یاش كلدیكنه ایمادر

حرم خاصنه داخل اوله مز اجلاف * علمانك ایدر امالنی دائم اسعاف
اللر نسل رسولی علنا استخفاف * اوبله دستور معظمكه نقیب الاشراف
* كلسه كر مجلسنه جایی اولور صف نعال *

(حرم خاص) دائرهٔ محرمیت معناسنه‌در عالی پاشا افندمزك دائرهٔ محرمیتی اقشاملری اذان وقتندن یاتسویه قدردر بو مجلس خاص محرمانه‌یه داخل اولمق هر بختیاره نصیب اولمز مكر كه ذات عالیلری ایله هم مشرب اوله (اجلاف) بالدری چپلاق ادبسز مقوله‌لری معناسنه عارسز ناموسسز خرسز ابنه پزونك تعیینجی مقوله‌لری اجلافدن دكلدرلر (امال) امل جمعیدر مقصدلر دیمك (اسعاف) مساعده ایتمك معناسنه علمانك اسعاف امالنه نه وجهله اقدام بیورلدیغی وهبی ملادن معلوم اولور (نسل رسول) جناب پیغمبر ذیشانك سلالهٔ طاهره‌سنه منتسب اولنلر دیمكدر (علنا) مطلقدر اپ اشكار معناسنه بو تعبیردن كیزلی استخفاف ایدر كبی برشی اكلاشیلور ایسه ده ناظم نحریرك مرادی اویله دكلدر (استخفاف) برنسنه‌یی خفیف عد ایتمك معناسنه كه عادتا تحقیر دیمكدر (دستور) معهود مجموعهٔ نظامات دكل بوراده وزیر عالیشان معناسنه نته كیم فرمان عالیلرده دستور مكرم مشیر مفخم نظام العالم یازیلور (معظم) مقلق وزننده عظمت صاحبی معناسنه (نقیب الاشراف) ممالك محروسه‌ده كائن سادات كرامك مرجعی اولان ذاتدر مقام نقابت مراتب علمیه‌دن بر رتبهٔ محترمه‌در (كلسه) فرض و مثال طریقیله كلش اولسه دیمكدر كه كلمدیكنه اشارتدر (صف نعال) تركجه پابوچلق دنیلان یردر اسكی زمانلرده شمدیكی كبی قنپه صندالیه اولمیوب اوطه‌لرك اوچ جهتی دوشه‌لی ایدی ایاق قابلری اوطه قپوسنده چیقارلمق مناسبتیله

اوطه ده قپو یه یقین اولان محله صف نعال تعبیر ایدرزدی شمدی ابدست تکلفی اولیوب قوندره لر ایاقدن چیقارلمدیغندن مجلسلرك التی اوستی هپ بر اولدی

(خلاصهٔ معنی) اول دستور وقور عظمت موفورك حرم خاص معالی اختصاصنه اویله اولورا ولمزا جلاف مقوله‌لری محرم اولمز ودائما علما كروهنك مقاصد وامالنه مساعده ایدر خصوصا سادات كرام حضراتنی اچیقه‌دن اچیقه تحقیر ایتمز ومثلا مجلسنه نقیب الاشراف اولان ذات كلمش اولسه مقامی قپونك دیبی اولور یعنی نقیب افندی كمال ادبندن اوراده اوتورر شارح فقیردیركه بو بیتده عالی پاشا افندمزك كمال وقار وعظمتنه دلالت واردر غفلت اولنمیه

برم عدلنده مساوی چاقجی طنبوره جی ✲ مجلسنده بر اولور لاغوته جی استره جی

طاییز چزمه جی یالوستره جی موستره جی ✲ اویله نازك كه اكر شابقه لی برقوندره جی

✲ اوینه كاسه ایدر تاقپودن استقبال ✲

ناظم نحریر بیت سابقده صدراعظم معظم افندمزك وقار وعظمتلرینی بیاندن صكره نزاكت وعدالت طبع عالیلرینه عطف كلام ایدوب دیركه (برم عدلنده) یعنی افندمزك عین عدالت اولان مجلسلرنده (مساوی) برابر معناسنه (چاقجی) چاقی یاپان یاخود اقشاملری شمشك كبی چاقان بوراده برم مناسبتیله ایكنجی معنی یاقشق الیور (طنبوره جی) طنبوره دینلان ایكی تللی معهود سازدركه طنبورك یاوریسیدر بونی یاپانه وچالانه طنبوره جی دینور طنبوره ایله طنبوره‌یی فرق ایتملیدر فتأمل (لاغوته جی) لاغوته دینلان سازی چالانه دینور بونك ده مجلسه مناسبتی دركاردر زیرا اقشاملری مجلسده برقاچ قدح چاقلدقدن صكره طنبوره لاغوته دكلنور طنبورا واورسه دها اعلا یا شارح فقیردیركه ناظم نحریر البته طنبوری طنبوره‌یه ترجیح ایدردی لكن نه یاپسون كه ضرورت قافیه مجبوریتنده بولنمشدر (استره جی) استره یاپان معناسنه شارح فقیر مجلس عشرته استره جینك مناسبتنی اكلامقدن عجزینی اعتراف ایدر مكر كه قافیه ضرورتی اوله یاخود نه دوحلك امر عدالتده كمال دقتلرینه اشارتدر چونكه برم نوشانوشده استره جینك قطعا لزومی اولمدیغی ولاغوته جی‌یه ایسه شدت احتیاج اولدیغی حالده ایكیسنك حقنده دخی معامله متساویه اجرا ایدیور یلور معناسی چیقار (چیزمه جی) چیزمه یاپان كیمسه (لوستره جی) چیزمه وقوندره یاپان (موستره جی) لوستره جینك پرسكی وهمده تركجه سیدر (شابقه) فرنكاره مخصوص باش كسوه سیدر (قوندره جی) قوندره دیكن كیمسه (استقبال) قارشو وارمق معناسنه

(خلاصهٔ معنی) صدراعظم عدالت پرور افندمزك محض عدالت اولان مجلسلرنده چاقجی استره جی طنبوره جی لاغوته جی هپ مساویدر چیزمه جی لوستره جی موستره جی اوینی

اصلا تفریق بیورمزلر ونزاکت مشربلری دخی اودرجه‌ده درکه اکرباشی شابقه‌لی بر
قوندره‌جی اینه کلسه تاقپودن استقبال ایدر شارح حقیردیر که شابقه‌لی تعبیرندن شابقه‌سز
اولانه استقبال ایتمزکبی آکلاشیلورسه‌ده افندمزك حرمتی اصل شابقه‌یه اولمیوب بلکه
سفارتلره اولدیغندن خرستیان اولدیغی حالده شابقه‌لی شابقه‌سز هرقوندره‌جی حقنده
بومعامله نزاکتی ایفا بیوررلر

اوراتورلر آووقاتلر یاننده کلسه اکر * انی الزامده البته قالور مضطر
بودکلدر یالکز ذات شریفنده هنر * اویله برجربزه نطقیده وارکیم ایلر
* خصمنك حق دخی اولسه الندن ابطال *

(اوراتور) قوجه کوروزنده جماعت حضورنده بلاغتله سوزسویلین کیسه معناسنه ایمش ضبطیه ترجمانی اوله‌جه‌دیور العهدة علی الراوی (آووقات) صاروات وزننده دعوی وکیلی معناسنه اولدیغی یه ترجمان مرقومدن مرویدر بونلرك ایچنده بزم محکمه‌لرده کی دعوی وکیللری کبی مزور وادبسزلر دخی بولنورسه‌ده ارباب بلاغت وناموسدن اولانلرده وارمش (الزام) خصمی اسکات ایتمك معناسنه (جربزه) کرسله وزننده سربسلك معناسنه (ابطال) باطل قیلمق معناسنه

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك هنرومعرفتی یالکز عظمت ونزاکتنده وامور معضله‌یی حل وتسویه‌ده اولمیوب فن بلاغت وخطابه‌ده دخی یکانهٔ دوراندر شووجهله که اوروپانك اوراتورلری آووقاتلری یاننه کلسه‌لر انی اسکاته مقتدر اولمیوب عاجز قالورلر وخصمنك النده حق دخی اولسه ابطال ایده بیلور شارح حقیره بو نظمده ایکی نکتهٔ دقیقه وار در اوراتورلر واوقاتلرك الزام ایده مامه‌لری ولی نعمت افندمزك عنادندن یاخود سکوت ایدوب جواب ویرمامه‌سندن دکلدر بلکه کمال بلاغت وفصاحتی جهتیله مباحثلری صوصدرمه‌سندندر کذلك خصمنك النده حق وار ایکن انی ابطال ایتمك افندمزك حقی ادراك وقبول ایتمامه‌سندن ناشی اولمیوب بلاغتندندر

کچدی شهرتده ملوك عرب وایرانی * اتخاذ ایلدی القاب حکمدارانی
مونیتورلرده صون آلتس یازیلور عنوانی * چوقدر اوروپه‌ده کتسه عقاب شانی
* بکقوزه کبکوزه‌دن کلسه عجمی قرتال *

(ملوك عرب) عرب پادشاهلری دیمك (ایران) ملوك ایرانیه دیمك (القاب) رسما یازیلان لقبلر معناسنه در دولتلو سعادتلو کبی (حکمداران) پادشاهلر قراللر ایمپراطورلر معناسنه (مونیتور) فرانسه‌ده بعض غزته‌لرك اسمی ایمش (صون آلتس) چوق آل فس وزننده فرانسزلسانده ملوك وحکمداران فامیلیاری یه مخصوص القابدن اولوب ذات

دولتلری معناسنه ایمش

(خلاصهٔ معنی) عالی پاشا افندمزك كوكلی وارمش یوقمش دیرلتیلریله ازرده اولمسون وجناب حق انی حسودك تعریضندن ازاده بیورسون وسایه‌سی بویی قدراوزاسون عمریده لطف واحسانی كبی حسابسز اولسون دین وایمانی قدر كسب فیض واقبال ایلسون (آمین آمین لاارضی بواحدة حتی اضیف الیها الف آمینا)

تمت

3 1761 08137343 3

PL
248
Z5Z3
19--